

VII.

Andre Bestemmelser og Begivenheder.

Det Mærkeligste som Aaret i videnskabelig Henseende har medført for Universitetet, ere de i Plakaten af 30te Januar indeholdte ny Bestemmelser for det lægevidenskabelige Studium og den dertil hørende Examen, hvilke vare forberedede ved den kongelige Resolution af 3die Juni 1837; samt den ved kongelig Resolution af 7de Sept. indrettede almindelige Forberedelsesexamen for Polyteknikere, ustuderede Jurister, Pharmaceuter, Forststuderende og Veterinærer.

Efterat det i førstnævnte kongelige Resolution — som er meddelt i Aarbogen for 1837 S. 133 — befalede allerunderdanigste Forslag af det medicinske Fakultets og det kirurgiske Akademi's Professorer var indgivet til det kongelige danske Kancelli, udkom under 30te Januar 1838 en allerhøjeste Plakat, saalydende:

Vi Frederik den Sjette osv., gjøre vitterligt, at Vi, for at tilvejebringe en hensigtsmæssig indbyrdes Forbindelse mellem de tvende Læreanstalter for de medicinske-kirurgiske Videnskaber, som findes i Vor Kongelige Residentstads Kjøbenhavn, og derved forsøge begge Anstalters Virksomhed til Gavn for disse Videnskaber og sammes Anvendelse, have besluttet og herved allernaadigst befale, som følger:

§ 1. Istedetfor den særskilte medicinske og særskilte kirurgiske Examen, som hidtil har fundet Sted dels ved Kjøbenhavns Universitet dels ved det kirurgiske Akademi, skulle for Fremtiden de der ville erhverve Udgang til Lægeembeder eller til licentiam practicandi, prøves i samtlige Lægevidenskaben vedkommende Fag ubi en forenet Examen under Navn af Lægeexamen, eller examen medico-chirurgicum, hvilken Examen holdes, dels ved Universitetet af Professorerne ved det medicinske Fakultet, dels ved det kirurgiske Akademi af sammes Professorer, alt i de Fag som i denne Vor Anordnings § 4 blive bestemte for enhver af disse Læreanstalter. § 2. Med den saaledes anordnede Examen for Læger skeer Begyndelse i forestaaende Foraar; dog skulle ved Siden heraf endnu til samme Tid afholdes Examina ved begge Læreanstalterne efter de hidtil gjeldende Regler, med samme Ret for den Examinerede som hidtil, ligesom det indtil Foraaret 1839 tilfjedes de ved Akademiet eller Fakultetet Examinerede at tage særskilt Examen ved den Læreanstalt hvor den Paagjeldende ikke forhen er prøvet. Fra Efteraaret 1838 bliver derimod, med førstnævnte Undtagelse, ene afholdt den kombinerede Lægeexamen. § 3. Til foransførte lægevidenskabelige Examen skulle ikkun de have Udgang der ved Kjøbenhavns Universitet have taget examen artium og examen philologico-philosophicum, eller som, efter at være immatrikulerede ved et andet Universitet, have ved Kjøbenhavns Universitet underkastet sig den ved allerhøjeste Resolution af 22de November 1833 — der under 20de December s. A. af den kongelige Direktion for Universitetet og de lærde Skoler er bragt til almindelig Kundskab — foreskrevne Præliminærexamen. Smidlertid gjøres herfra Undtagelse for dem der allerede ere indskrevne som Studerende ved bemeldte Akademi, eller

som, inden næste Foraars Kursus begynder, lade sig indskrive og begynde at høre kirurgiske Forelæsninger, hvilke beholde Udgang til at underkaste sig Examen og derefter beforders til Embeder samt udøve medicinsk-kirurgisk Praxis, om de end ikke ere akademiske Borgere, dog at denne Udgang ophører med Efteraars-Examen 1842, hvilket skal være den sidste Gang at Andre end de der have aflagt de foransførte foreløbige Prøver ved Universitetet, kunne antages til kirurgisk-medicinsk Examen.

§ 4. Den forenede lægevidenskabelige Examen, der afholdes 2 Gange aarlig, og samtidig ved begge Læreanstalter, skal bestaae: a. i skriftlige Prøver, nemlig en i Medicina forensis, en i Kirurgi og en i Therapi. Til Udarbejdelsen af hver af disse tiltaaes der Kandidaten 6 Timer. Specimina skrives paa Dansk, med mindre en Kandidat der er født i Hertugdømmene, og ikke har den fornødne Færdighed i det danske Sprog, hellere ønsker at skrive dem i sit Modersmaal, ligesom det og maa være tilladt at skrive Udarbejdelsen i Kirurgi og Therapi paa Latin; b. i anatomiske Dissektioner; c. i klinisk Prøve: en i Kirurgi og en i Therapi. Sygejournalen dikteres paa Latin, med mindre Kandidaten er i det Tilfælde som omhandles i § 3 sidste Membrum, da den dikteres i hans Modersmaal; og d. i mundtlig Prøve, der holdes paa Dansk, eller, naar Kandidaten er født i Hertugdømmene og han ønsker det, paa Tysk. Prøven foretages med 2 Kandidater i 2 Dage, saaledes at enhver af dem examineres begge Dagene, den ene Dag i 3, den anden i 4 Timer, nemlig i Anatomi, kirurgisk Pathologi og kirurgiske Operationer af Akademiets Professorer; i Physiologi, Pharmakologi med Botanik og Kemi, Pathologi og Therapi, Affouchement, Børne- og Fruentimmersygdomme af Lærerne ved Fakultetet. De skriftlige Prøver bedømmes af samtlige Professorer, og Spørgsmaalet i Medicina forensis gives verelvis af Akademiet og Fakultetet.

§ 5. Under Examinationen ved enhver af fornævnte lægevidenskabelige Læreanstalter skal stedse i ethvert Fag, foruden den examinerende Professor, en af den anden Læreanstalts Professorer og endnu en anden anseet Læge være tilstede, for med Examinator at bestemme den Karakter som tilkommer Kandidaten. Antallet af de Mænd der saaledes, foruden selve Læreanstalternes Professorer, skulle deitage i den lægevidenskabelige Examen, skal stedse være ni, og bestaae af dem blandt Bort Sundheds-Kollegiums Medlemmer, der ej ere ansatte ved nogen af bemeldte Læreanstalter, samt af Stadsphysikus i Vor Kongelige Residentsstad Kjøbenhavn, og derhos af saa mange andre dertil af Sundheds-Kollegiet udnævnte duelige Mænd som behøves for at tilvejebringe det ovennævnte Tal, hvilke tilforordnede Medlemmer hver Gang udnævnes paa 2 Aar. Derimod blive de nu brugelige Examenprotokoller ikke længere at føre.

§ 6. Hovedkarakteren, der efter de af Examinatorerne vedtagne bestemte Regler udbrages af de specielle Karakterer for hver Prøve, bliver en af følgende: 1ste med Udmærkelse (*Laudabilis et quidem egregie*), 1ste (*Laudabilis*), 2den med Fortrin (*Haud illaudabilis primi gradus*), 2den (*Haud illaudabilis secundi gradus*), og 3die (*Non contemendus*). 1ste Karakter kan ikke tildeles Noget som for nogensomhelst Prøve har erholdt 3die Karakter.

§ 7. Om Exomens Udfald meddeles der Kandidaten et paa stemplet Papir af 4de Klasse Nr. 5 udstedt Testimonium, underskrevet af begge Læreanstalters Professorer og forsynet med begge Segl, hvorimod han fritages for at løse det ellers befalede Testimonium publicum af Universitetet. — Hvorefter alle Bedkommende sig allerunderdanigst have at rette. Givet osv. den 30te Januar 1838.

Ved at meddele Direktionen denne allerhøjeste Plakat, fremsendte Rancelliet tillige de medicinſke og kirurgiſke Profesorerſ allerunderdanigſte Forſlag, og-udbad ſig over de Punkter i ſamme der ikke havde været Gjenſtand for allerhøjeste Afgjørelſe — hvilke angik Forelæſningernes Omfang og Fordeling, Lærerpersonalet, Kandidaternts Rettigheder, m. v., — Direktionens Betænkning.

Profesorerne havde i deres allerunderdanigſte Forſlag A. med Hensyn paa Underviſningen forment, at Forelæſningerne over alle til Videnskaben henhørende, Discipliner ſaaledes bør fordeles, at de anatomiske og kirurgiſke doceres ved Akademiet, de medicinſke og obſtetriciſke ved Fakultetet; at alſaa ved dette læſes over Pharmacologi og Recepterkunſt, Physiologi med komparativ Anatomi, generel og ſpeciell Pathologi og Therapi, therapeutiſk Klinik, Affouchement, Børne- og Fruentimmersygdomme, medicina forenſis og politia medica; og ved Akademiet over ſpeciell, generel pathologiſk og kirurgiſk Anatomi, kirurgiſk Pathologi, kirurgiſke Operationer og kirurgiſk Klinik, Ophthالميatri, Hygiæna militaris, og holdes anatomiske Diſſektionsøvelſer. Over enkelte Dele af de forſkjellige Discipliner blive Forelæſninger at holde, dels der hvor diſſe nærmest henhøre, enten ved Akademiet eller Fakultetet, dels der hvor Lærernes ſtørre Antal tillader dette uden at Hovedſagene forſømmes. Saaledes kunde der holdes ſærſkillede Forelæſninger over Lærationer og Frakturer, Bandagelæren, Sindsſygdomme, Hudſygdomme, veneriſke Sygdomme, Medicinens Hiſtorie osv. Saaavel over diſſe, ſom over andre Discipliner, maatte det være alle Lærerne tilladt, foruden de offentlige, ogſaa at holde private Foredrag, ſaaledes ſom det finder Sted ved Universitetet.

Hvad derimod Botanik og Kemi angaaer, formentes, at diſſe ikke bør foredrages ved Læreanſtalterne, men alene af de ved Universitetet i diſſe Fag ansatte Profesorer, og Forelæſningerne ſaaledes indrettes, at de blive paſſende for de Studerende ſom have beſtemt ſig til Lægevidenſkabens Studium. Den ſamme Foranſtaltning formentes ogſaa at burde træffes med de Forelæſninger ſom ved Universitetet holdes over Phyſik og Naturhiſtorie, der ikke ere mindre gavnlige for Lægen, og tillige den Beſtemmelſe tages, at Enhver, forinden han ſtædes til Examen, ſkal medbringe Atteſt paa at have hørt ovennævnte Forelæſninger. Som Følge af dette Forſlag angaaende de kemiſke Forelæſninger indſtilledes, at den ved Akademiet hidtil ansatte Lektor Scharling maatte afgaae derfra, med Behold af den Gage han hidtil havde haft ved Akademiet, indtil han andetſteds maatte vorde ansat, og med Tilladdeſe til at holde kemiſke Forelæſninger, ſamt at udiſtede Atteſter, af ſamme Gyldighed ſom hidtil, ved Admiſſion til Lægeexamen.

Da til Lægens Dannelſe den kliniſke Underviſning er aldeles uundværlig, vil ingen lægevidenſkabelig Læreanſtalt kunne ſiges at opfylde ſin Beſtemmelſe, naar den ſavner de nødvendige Hjælpemidler hertil. Derfor maatte diſſe (eller Hoſpitalerne) ſtaa i nøje Forbindelſe med Fakultetet og Akademiet. Dette er allerede Tilfældet med det kongelige Frederiks-Hoſpital og Akademiet, af hvis Profesorer altid En er Overkirurg ved Hoſpitalet, og den ſamme Forbindelſe henſtilledes at maatte kunne finde Sted med Fakultetet, i hvilket den kliniſke Lærer altid maatte være Overmedikus paa Frederiks-Hoſpital. Da Foreningen mellem Fakultetet og Fødselſtiſtrelſen allerede længſt beſtaaer, forventedes det ikke at ville blive vanſkeligt at ſaae Tilladdeſe til Indretningen af en Klinik for Affouchement og Børneſygdomme paa denne Stiftelſe, ligesom det var henſigtsmæſſigt, at en ſærſkilt Klinik over Djensygdomme holdtes paa Frederiks-Hoſpital, idet et Par Stuer dertil over-

lodes Læreren i Ophthalmiatrien. Endmere hensigtsmæssigt maatte det vel ansees, at der holdtes særskilte kliniske Foredrag over de veneriske Sygdomme, da disse efter Reglen ikke tilstedes Afgang hvor de kliniske Foredrag ellers holdes, men kun i Almindeligt Hospital. En Forbindelse af Læreanstalterne med dette, i denne Henseende, maatte Professorerne ansee af stor Vigtighed, og formene at kunne iværksættes ved at et Par Stuer, en for Mandfolk, og en for Fruentimmer, med saadanne Syge, overlodes den Lærer ved enten Fakultetet eller Akademiet, som holdt Forelæsninger over disse Sygdomme.

Da Musæerne ligeledes ere fortrinlige Hjælpemidler til Lægens Uddannelse, anfaae de det ogsaa gavnligt, at disse fandtes saaledes fordelte, at det anatomiske og pathologiske havde Plads paa Akademiet, det physiologiske og til den komparative Anatomie henhørende paa Universitetet, paa hvilke Steder Forelæsninger over bemeldte Videnskabsgrene holdes. Fordeling af de i de forskjellige Musæer for Tiden værende Præparater indstilledes derfor at maatte overlades begge Anstalters Lærere, som efter fælles Overenskomst ville bestemme deres Plads. Da det endvidere er til største Nytte for de Studerende, at have en samlet Oversigt over de Forelæsninger som holdes ved begge Læreanstalterne, formentes, at ved Semestrenes Begyndelse en fælles Lektionskatalog bør udgives i Trykken, ligesom ved deres Slutning Listerne over de Studerende som have hørt Forelæsninger indleveres til de respektive Autoriteter hvorunder Anstalterne henhøre.

Forelæsningerne, som holdes i det danske Sprog, burde endelig, efter Professorernes Formening, indrettes efter en bestemt Plan, hvorom de allerede vare blevne enige, nemlig saaledes, at i Løbet af fire Aar kunde alle Discipliner som henhøre til Videnskaben, foredrages i en passende Orden, og de Studerende i samme Tid erholde den nødvendige praktiske Dannelse. En saadan Studioplan bør offentliggjøres ved Trykken.

B. Ved Lærerpersonalet vilde det, med Hensyn paa ovennævnte Fordeling af Disciplinerne, blive nødvendigt at foretage en passende Forandring, da det anatomiske Studium ganske henlægges under det kirurgiske Akademi, hvorfor det foreslages, at Docenten i Anatomien ved Fakultetet Bataljonskirurg Professor Stein forsettes til Akademiet som Adjunkt og Professor extraordinarius, med en Gage som den han for Tiden nyder ved Universitetet, og med Løste om Avancement til et Regimentskirurgikat, naar saadant her i Byen bliver ledigt; thi uden dette Løste anfaae Professor Steins Medunderkrevne ham ikke at kunne være tjent med at forflyttes fra Universitetet til Akademiet, hvor Gageringen og Udgifterne til at stige i samme ere meget ringere. Denne Gage formentes ikke at burde udredes af Universitetets Kasse, da det bliver aldeles nødvendigt, for at alle de Fag som ere henlagte under Fakultetet kunde blive saa fuldstændigen foredragne som til de Studerendes Lær udfordres, at en à to yngre Lærere ansættes ved samme, og dertil vilde den Gage som Professor Stein hidtil havde haft, og de aarlige Udgifter som spares ved at inddrage de til Universitetets Anatomikammer hidtil bestemte Indtægter, let kunne medgaae. Det kunde vel synes overflødig, at forøge Lærernes Mængde nu, da Anstalterne ved deres Forening kunde ansees at have et tilstrækkeligt Antal af Lærere, men det maatte erindres, at Videnskabens Omfang er saa overordentlig tiltaget siden dette Antal blev bestemt, og at mange Doktriner slet ikke, og andre kun ufuldstændigt, hidtil bleve docerede ved de særskilte Anstalter, af Mangel paa Lærerpersone, og at, dersom denne Mangel ikke afhjælpes, vil den gavnlige Forbindelse af begge Læreanstalterne endnu ikke føre til Maalet: den bedst mulige Uddannelse af Danmarks Læger. Paa Valget af disse

Lærere, og af enhver ny som ved Balance herefter skal ansættes, formentes, at begge Læreanstaltens Professorer bør have lige Indflydelse, ligesom de Principer hvorefter de vælges paa begge Steder bør være de samme.

I Henseende til den under Nr. 4 i den allerhøjeste Resolution (af 3die Juni 1837) givne Bestemmelse,

at de Kandidater der have gjort Kirurgien til deres Hovedfag fortrinnsvis skulde tages i Betragtning ved Besættelsen af de militære Lægeposter og Distriktskirurgikaterne,

formente oftnævnte Professorer, at det var en Selsfølge, at der ved den kombinerede Examen ikke bør gives Fortrin til noget Hovedfag iblandt de praktiske Dele af Lægevidenskaben; thi just den store Nytte der kan ventes af den nyere Examensindretning bestaaer deri, at hos alle vordende Læger skal forlanges ens Kundskaber, og er der derimod al Grund til at befrygte, at dersom man gav nogen enkelt af bemeldte praktiske Dele Fortrinet for en anden, vilde det vigtige og vise Djemed let tabes. De formente derfor ogsaa, at til at forebygge, at ingen af de praktiske Dele skal tilsidesættes, bør det være Examinatorernes Pligt, strengt at paasee, at Kandidaternes saavel theoretiske som praktiske Kundskaber og Færdigheder fuldkommen godtgjøres, og af de specielle Karakterer tilsammentagne udbrages Hovedkarakteren paa den foreslaaede Maade, ved hvilken er sørget for, at de anatomisk-kirurgiske Discipliner faae en ligesaa stor Indflydelse paa Hovedkarakteren, som de øvrige.

Efter Forslaget kan ingen Kandidat erholde til Hovedkarakter den første Karakter, der ikke i enhver Prøve uden Undtagelse har erholdt enten 1ste Karakter eller idetmindste 2den, saa at altsaa 3die Karakter i hvilken som helst Prøve udelukker fra 1ste Karakter til Hovedkarakter*).

Hvis ikke en saadan Bestemmelse ved Examens Hovedkarakter tages, men man mest vilde see paa, om Kandidaten enten i de egentlige kirurgiske, eller de medicinske Discipliner havde fortrinlige specielle Karakterer, saa maatte det med Grund befrygtes, at begge ej lige sluttigen dyrkedes, og at især de kirurgiske sluttigst, naar det skulde kunne ansees som Bevis for at Kandidaten havde gjort Kirurgien fortrinnsvis til sit Hovedfag, hvorved han kunde erhverve sig fortrinlig Udgang til de militære Lægeposter og Distriktskirurgikaterne, hvis Antal er noget større end de lønede Physikater, der ikkun ere 13. Dette vilde kunne medføre saamegen større Skade, som det dog er almindelig erkjendt, at Lejligheden til at udøve de egentlige medicinske praktiske Dele af Lægevidenskaben er større for enhver praktiserende Læge og Læge-Embedsmand, han være enten militær eller civil, end som de egentlige kirurgiske, især de dertil hørende større og farlige Operationer,

*) Det var tillige af Professorerne foreslaaet, at de specielle Karakterer for hver enkelt Prøve skulde ansættes i Talbari, og efter de specielle, for hver Dime af Examinatorerne og Censorerne bestemte, Karakterer Hovedkarakteren udbrages. Herved var imidlertid af Rancelliet bemærket, at Forslaget ikke viste, i hvilket Forhold disse Tal skulde staae til Hovedkarakteren, ligesom det ikke heller fjønneedes, hvorledes dette kunde forenes med den propo- nerede og allernaadigst bifaldte Bestemmelse, at Ingen kan faae første Karakter, som i nogen Rubrik har faaet mindre end 2den Karakter, hvilket syntes at forudsætte Specialkarakterer der ej ere udtrykte ved Tal. Hans Majestæt havde derfor, ved at bifalde disse Rancelliets Bemærkninger, allernaadigst overladt Examinatorerne, selv at foretage de Forandringer derved som findes nødvendige.

til hvis Udførelſe hore flere Egenſkaber end ſom kunne ventes eller fordres af enhver ellers meget duelig Læge.

At de egentlige kirurgiſke Discipliner ſkulde ved ovennævnte Beſtemmelſer mindre dyrkes herefter end tilførn, er aldeles ikke at befrygte, ſaalænge vedkommende Lærere og Examinatorer fremdeles ſom forhen examinere ſtrængt Kandidaterne i diſſe Discipliner.

At der iøvrigt af det kongelige Sundheds-Kollegium, ved Indſtilling ſaavel til militære ſom til civile Embeder, maatte tages fortrinsviſ i Betragtning, under ellers lige Omſtændigheder, hvorvidt den Anſøgende efter Examen havde afgivet beviſtige Prøver paa ualmindelig Duelighed i de kirurgiſke eller de medicinſt-praktiſke Discipliner, eller ved fortrinlige literære Arbejder i Lægevidenſkaben viſt at han havde fortsat ſine Studier, formentes at ville være en gavnlig Opmuntring for de yngre Læger til at ſtræbe efter, ikke alene at vedligeholde, men ſtedſe mere og mere at udvide, deres Kundſkaber.

For endydermere efterhaanden at faae hævet den Mening, der iſær i Provindſerne herſker blandt mange Folk, at Diſtriktſkirurgernes Hovedſag er Kirurgi, anſaaes det særdeles ønskeligt, om deres Embedstitel herefter maatte blive „Diſtriktſ-Læger“, ligesom ogſaa, om de militære Lægers Embedstitel blev forandret til „Læger“, iſtedetfor ſom hidtil „Kirurger“, hvilket ogſaa allerede længe har fundet Sted i andre Stater, navnlig den preuſſiſke.

Den af Kancelliet forlangte Betænkning over foreſtaaende Punkter afgav Direktionen under 31te Juli, eſterat Konſiſtorium, hvis Erklæring var bleven indhentet, havde under 7de næſtforhen indſendt en Betænkning fra en i denne Anledning nedſat Kommité, beſtaaende af Profefſorerne Etatsraad Drſted, Etatsraad Bang, Reinhardt og Schou, til hvilken Konſiſtorium i det Hele havde henholdt ſig.

Kommitteen havde med Forſlaget været enig i, at det medicinſke Fakultet og det kirurgiſke Akademi ikke ſkal foranſtalte Forelæſninger over Phyiſik, Kemi og Naturhiſtorie, navnlig heller ikke over Botanik, men at diſſe Forelæſninger bør holdes af Profefſorerne i vedkommende Fag. For at diſſe Forelæſninger kunde blive holdte netop med Henſyn paa de medicinſke Studerendes Lærv, havde Kommitteen, da der ved Universitetet ikkun er en Profefſor i Phyiſik, og ligeledes i Kemi, anſeet det for meget ønskeligt, at en egen Lærer i diſſe Fag kunde anſættes, hvilket Djemed for Djeblikket kunde opnaaes derved, at Lektor Scharling kunde mod en paſſende Godtgjørelſe formaaes til at holde Forelæſninger over Phyiſik og Kemi med særdeles Henſyn paa Lægekunſtens Dyrkere. Fremdeles havde Kommitteen, imod hvad af Fakultetet og Akademiet var foreſlaaet, anſeet det for retteſt, at Examinationen i Kemi og Botanik ved den medicinſt-kirurgiſke Examen enten foretages af vedkommende Profefſorer i diſſe Fag, og ikke af Fakultetets eller Akademiets Profefſorer, eller henlægges til en egen foreløbig Examen.

Ligesom Konſiſtorium havde tiltraadt Kommitteens Formening om at Forelæſningerne over de anførte ſpecielle Fag bør holdes af de i diſſe Fag anſatte Lærere udenfor Fakultetet eller det kirurgiſke Akademi, og ligeledes, at der ikke ved den forenede Lægeexamen bør examineres i diſſe Fag af de medicinſke eller kirurgiſke Profefſorer, men af de deri anſatte Universitetſlærere, ſaaledes at Udfaldet af denne Prove ſkulde indſkrives i Kandidaternes Vidneſhyrd over deres Hovedexamen, ſaaledes maatte ogſaa Direktionen give begge Forſlag Medhold, af hvilke navnlig den ſidſtnevnte var underſtøttet af særdeles vigtige Grunde. Hvad derimod angik Anſættelſen af en egen Universitetſlærer i Phyiſik og Kemi med særdeles Henſyn til de Lægeſtuderendes Lærv, da vilde der

for Djebliktet, med Universitetets nuværende indskrænkede Pengemidler, ikke herpaa kunne tænkes, ligesaa lidet som Universitetet vilde kunne udrede den antydede Godtgjørelse til Lektor Scharling, i hvor ønskeligt det end maatte være, at hans Hjelp paa den forenaaede Maade kunde benyttes for Universitetet.

At de til Anatomi og Pathologi hørende Gjenstande der findes i Universitetets Musæer overlades det kirurgiske Akademi, mod at Universitetet igjen erholder de til Physiologi og komparativ Anatomi hørende Præparater som Akademiet ejer, havde Konsistorium ikke haft noget at erindre imod, og heri maatte Direktionen ogsaa være enig.

Hvad angik den Del af Forslaget som gik ud paa, at den ved Professor Steins Afgang besparede Gage maatte anvendes til at ansætte tvende yngre Docenter ved Universitetet i de til de medicinske Videnskaber hørende Discipliner som nu slet ikke eller kun kun usuldkomment foredrages, hvilket Forslag Kommitteens havde anbefalet, havde Konsistorium yttret, at Det ikke i Forestillingen fandt tilstrækkelig Dphsning for at bedømme, om en saadan Ansættelse af 1 à 2 ny Docenter er nødvendig, og Konsistorium havde derfor alene henstillet denne Sag til Direktionens Afgjørelse med den Bemærkning, at hvis en saadan Ansættelse findes nødvendig, vilde til de dertil fornødne Lønninger uden tvivl kunne anvendes den Gage som ved Professor Steins eventuelle Afgang bespares, og muligen ogsaa Profektors Løn (300 Rbd.), hvormod de i Forestillingen omtalte Anatomikammeret tillagte Indtægter neppe vilde kunne inddrages. Direktionen yttrede i denne Aledning blot foreløbigen, at den Gage som saaledes, selv under Forudsætning af at Profektors Gage ogsaa kunde bespares, vilde havees disponibel, nemlig ialt 900 Rbd., forekom Den temmelig utilstrækkelig til at lønne tvende Docenter, og at der for Djebliktet aldeles ikke vilde kunne gjøres Udvej til nogen Forøgelse af denne Sum.

Saa vel Kommitteens som Konsistorium havde paa det bestemteste fraraadet det i Forestillingen indeholdte Forslag, at begge Læreanstalters Professorer skulde have lige Indflydelse paa Valget af de ny ansættende Lærere, hvilket formentes at ville være afgjort skadeligt. Heri maatte ogsaa Direktionen erklære sig aldeles enig, og Den antog med Konsistorium, at om endog her ved de Regler som følges ved Ansættelse af Lærere ved det medicinske Fakultet skulde blive forskellige fra dem der antages med Hensyn til det kirurgiske Akademi, vilde saadant være uundgaeligt saalænge indtil det medicinske Fakultet og det kirurgiske Akademi kunde blive fuldkomment forenede og henlagte under en Overbestyrelse.

Endelig havde saavel Kommitteens som Konsistorium været enig i den Del af Forslaget som gik ud paa, at der ved Embedsbesættelser ikke burde tages Hensyn paa om Noget angaves at have gjort Medicinen eller Kirurgien til sit Hovedfag, men alene paa den Duellighed Examenkaraktererne godtgjøre, eller som ved videnskabelige Arbejder eller andre offentlige Dygtighedsprøver er vist, ligesom og i den i Forslaget yttrede Mening, at det vilde være rigtigst, at de Embedsmænd som hidtil kaldtes Distriktskirurger herefter maatte kaldes Distriktslæger, samt de militære Kirurger herefter benævnes som Læger, og Direktionen kunde ikke andet end ligeledes erklære sig for bemeldte Forslag.

Ved at tilstille Direktionen den omhandlede Kommittebetænkning, havde isørigt Konsistorium tilføjet, at der i Aledning af at Plakaten af 30te Januar 1838 § 7 bestemmer, at der om Exmens Udfald skal meddeles Kandidaten et paa stemplet Papir af 4de Klasse Nr. 5 udstedt Testimonium, underskrevet af begge Læreanstalters Professorer og forsynet med begges Segl, hvormod han fritages for at løse det ellers befaalede Testimonium publicum af Universitetet, var fra det medicinske Fakultet indkommet Forespørgsel om, hvilke Gebyrer der blive at erlægge til Universitetet for Paa-

trykningen i Bop af Universitetets Segl, hvilket, ligesom de øvrige Fakulteters, stedse befinder sig i Universitetets Rektors Bevaring. Eftersom Plakaten ligesom fritager ommeldte Kandidater fra at løse det ellers befalede Testimonium publicum, antog Konsistorium vel, at det fulde Gebyr som betales for Universitetets Testimonium, ikke her kunde blive at erlægge, men da der imidlertid ikke skjønedes at være Grund til, at de Studenter der dyrke Lægevidenskaben, mere end de øvrige som indstille sig til Embedsexamen i de andre Fakulteter, skulde være fritagne for at erlægge de Gebyrer der ere bestemte for Universitetets egne Embedsmænd og Betjente ved enhver Students Afgang fra Universitetet, ligesom ved Tilgangen dertil, havde Konsistorium indstillet, at det maatte blive bestemt, at de ved Kjøbenhavns Universitet indskrevne Studenter som underkaste sig den forenede medicinske-kirurgiske Examen, have for deres Testimonium at betale til Universitetets Rektor, til det medicinske Fakultets Dekanus, og til Universitetets Pedeller, de samme Gebyrer som til disse Embedsmænd og Betjente blive at erlægge for de almindelige Testimonia publica.

§ Anledning af bemeldte Konsistorii Andragende yttrede Direktionen for Kancelliet, at Den ikke kunde andet end aldeles tiltræde, hvad af Konsistorium var bemærket om at der ikke kan skjønes at være nogen tilstrækkelig Grund til at fritage de medicinske Studerende, mere end de Studerende i de andre Fakulteter, for at erlægge, ved deres Afgang fra Universitetet ligesaa vel som ved Tilgangen til dette, visse Gebyrer, eller til at fratage Universitetets Embedsmænd og Betjente nogen af de Indtægter som af disse Gebyrer have tilfaldet dem. Vel bestemmes i Plakaten af 30te Januar 1838 § 7, at de der have taget den forenede Lægeexamen skulde være fritagne for at løse det sædvanlige Testimonium publicum ved Universitetet; men da det til samme Tid bestemmes, at der skal meddeles dem et andet Testimonium, nemlig et af det medicinske Fakultet og det kirurgiske Akademi i Forening udstedt, maatte udentvivel denne Forskrift være saaledes at forståa, at Universitetet ikke ved denne Forandring skulde fragaae noget som helst af de Gebyrer som hidtil, i Overensstemmelse med de ældre Bestemmelser, havde tilkommet det, og at det altsaa endnu stod tilbage at bestemme, hvilken Betaling der skal erlægges for det ny Testimonium. Direktionen maatte ogsaa antage, at Kancelliet, igjennem hvilket Plakaten af 30te Januar var emaneret, var gaaet ud fra denne Forudsætning, eftersom der ikke var givet Direktionen Lejlighed til paa Universitetets Vegne at yttre sig angaaende dette Punkt, hvilket vilde have været nødvendigt, hvis man havde paatænkt at fratage Universitetet noget af dets hidtilværende Ret. Da Direktionen just stod i Begreb med, om søje Tid allerunderdanigst at forelægge Hans Majestæt et Udskift til et nyt Sportelreglement for Universitetet, hvorved det tilsigtedes, at Reglerne for Størrelsen og Fordelingen af de Gebyrer som ved forskellige Lejligheder erlægges af de Studerende, i Fremtiden kunde blive fastsatte efter rigtigere og mere overensstemmende Principer, end hidtil havde fundet Sted, vilde der herved være Lejlighed til allerunderdanigst at andrage paa de Bestemmelser som Konsistorium, saaledes som oven anført, havde foreslaaet. Men Direktionen troede endog at burde gaae et Skridt videre end af Konsistorium var foreslaaet, og ligesom andrage paa, at den oftnævnte Bestemmelse i Plakaten af 30te Januar 1838 maatte bortfalde, da Direktionen ikke kunde skjøne at der var tilstrækkelig Grund til at bestemme, at de Studerende der fuldende deres Studier ved at underkaste sig Examen i det medicinske Fakultet, eller nu den forenede medicinske-kirurgiske Examen, mindre end de Studerende der tage de øvrige Embedsexamina, skulde underkastes de almindelige Regler med Hensyn til Formaliteterne ved Afgangen fra Universitetet og de Gebyrer som ved denne Lejlighed blive at erlægge. Forinden

imidlertid noget i denne Anledning foretoges, udbad Direktionen sig Rancelliets Yttringer meddelte, navnlig forsaavidt Kollegiet muligen maatte finde Anledning, til med Hensyn til Forholdet mellem det medicinske Fakultet og det kirurgiske Akademi, at foreslaae en anden Fordeling af Gebyrerne for Testimonium publicum for de medicinske Kandidater, end for Kandidaterne ved de andre Embedsexamina, for hvilket Tilfælde Direktionen meddelte Detaillien af det Forslag som Den med Hensyn til Gebyret for Testimonium publicum agtede at indstille. Da herunder vare indbefattede 2 Rbd. som efter den foreslaaede Fordeling, som hidtil, skulde tilfalde Trinitatis Kirkes Præster og Kirkebetjente, bemærkede Direktionen, at denne Sportel, saafremt intet Testimonium publicum skulde løses, vilde bortfalde, hvilket ikke stemmede med Rancelliets ved en anden Lejlighed yttrede Anskuelse*), hvorimod naturligvis Direktionen fra sin Side Intet kunde have at erindre imod at der over denne Andel af Gebyret herefter blev disponeret til Fordel for det kirurgiske Akademi.

I Svarskrivelse af 20de November meddelte Rancelliet, ved at fremsende en Ekstraktgjenpart af en fra det kirurgiske Akademi indhentet Betænkning angaaende sidstnævnte Punkt, at Samme, i Henseende til hvad af Akademiet var yttret, og til den udtrykkelige Bestemmelse i Plakaten af 30te Januar sidstleden, der er grundet paa den af det medicinske Fakultets og det kirurgiske Akademi's Professorer derom gjorde Indstilling, ligesaa lidet antog, at der for det Testimonium der efter Plakaten skal meddeles de medicinsk-kirurgiske Kandidater kan affordres dem nogen Afgift til Universitetet, som Det fandt Anledning til at bevirke, at nogen Forandring heri foregaaer.

Direktionen har derefter, i Begyndelsen af 1839, ved at forelægge Hans Majestæt et Udkast til et nyt Sportelreglement for Universitetet, allerunderdanigst andraget paa, at den oftnævnte Bestemmelse i Plakaten af 30te Januar 1838 § 7 maatte bortfalde, eller ialtsald et Gebyr for de medicinsk-kirurgiske Kandidaters Testimonium bestemmes paa den af Konsistorium foreslaaede Maade; men dette vandt ikke allerhøjeste Bifald.

Angaaende de øvrige Punkter af ovenstaaende Forslag er ikke senere meddelt Direktionen nogen Bestemmelse.

I Anledning af et Andragende fra det medicinske Fakultets og det kirurgiske Akademi's Professorer om at Professor Stein, som havde fremført det Anske, indtil videre at deltage som Examinator i Anatomien ved den forenede Læge-Examen, tillige maatte fungere som Censor ved Examinationen der foretages af Akademiets Professorer, Anatomien undtagen, og efterat Direktionen desangaaende havde under 6te Marts afgivet Betænkning, bifaldt Rancelliet, ved Skrivelse af 15de s. M., at fornævnte Professor efter sit Anske indtil videre deltager i Examinationen i Anatomi ved den forenede læge-

*) I de tidligere Forhandlinger angaaende Indførelsen af et forbedret Sportelreglement var af Konsistorium foreslaaet, at de Andele i de akademiske Gebyrer som efter gammel Vedtægt udbetales til Præster og Betjente ved Trinitatis Kirke, maatte aldeles bortfalde for disse, efter som den gamle Forbindelse mellem Universitetets Studerende og bemeldte Embedsmænd, hvorpaa disses Andel i Gebyrerne vare grundede, forlangst var ophævet. Direktionen havde paa det Indstandigste anbefalet Forslaget til Rancelliet, med Anmodning til dette om at udvirke allerhøjeste Tilladelse til at bemeldte Andele maatte ophøre efterhaanden som de nuværende Embedsmænd afgik fra Embederne, men Rancelliet havde ikke fundet tilstrækkelig Anledning til herpaa at indlade sig.

videnſkabelige Examen, ſamt fungerer ſom Cenſor ved Examinationen af de andre Diſcipliner der ſkulle examineres af Akademiets Profefſorer, Anatomien undtagen.

Allerede forinden Plakaten af 30te Jan. emanerede, havde det kirurgiſke Akademi, under 22de Jan., tilſkrevet Direktionen, at Akademiets Docenter ved flere Lejligheder havde ſaonet Underretning om den Tid paa hvilken Forelæſningerne ved Univerſitetet blive afholdte, for dertil at kunne tage Hensyn ved Beſteemmelsen af Underviſningstimerne ved Akademiet, og derfor, da en ſaadan Kundſkab paa Grund af den foreſtaaende nærmere Forbindelse mellem Akademiet og det mediciniſke Fakultet for Fremtiden turde findes endmere fornøden, ubbedet ſig at Direktionen vilde foranſtalte, at Univerſitetets Prælektions-katalog herefter tilſtilledes Akademiet, der fra ſin Side vilde drage Omſorg for at Univerſitetet erholder Exemplarer af Fortegnelsen over de kirurgiſke Forelæſninger. Akademiet yttrede tillige Ønſke om, ved Direktionens Medvirkning at meddeles Exemplarer af de Programmer og Diſertationer ſom efterhaanden udkomme ved Univerſitetet. Konſiſtorium blev derefter af Direktionen under 6te Februar anmodet om at foranſtalte, at Univerſitetets Forelæſningskatalog herefter tilſtilles Akademiet, ligesom og at et paſſende Antal Exemplarer af de Programmer og Diſertationer der udkomme ved Univerſitetet ligeledes tilſendes Samme.

Endelig bemærkes, at efterat Direktionen paa allerhøjſte Befaling havde nedlagt allerunderdanigſt Betænkning angaaende en af Underkirurg ved det militære Hoſpital i Chriſtiansſted paa St Croix Jarvis Roebuck indgivet allerunderdanigſt Anſøgning om, uanſeet Beſteemmelſerne i Plakaten af 30te Januar § 3, og uagtet han hverken var Student eller havde meldt ſig til den i bemeldte § foreſkrevne Tid, at maatte blive indtegnet blandt dem der have Afgang til den kombinerede Lægeexamen, har det behaget Hans Majeſtæt, under 1ſte Januar 1839, allernaadigſt at bevilge Anſøgeren den attraaede Afgang. Det var i Direktionens allerunderdanigſte Betænkning, der var grundet paa indhentede Erklæringer fra det mediciniſke Fakultet og det kirurgiſke Akademi, fremhævet, at det neppe havde været Anſøgeren muligt, efter at være i Beſtindien kommet til Kundſkab om Plakaten af 30te Januar, at lade ſig indtegne ved Akademiet forinden dettes Foraarskursus begyndte.

Jøvrigt har, ſom tidligere bemærket, i 1838 ingen Uſtuderet underkaſtet ſig den forenede Lægeexamen, derimod 20 Studerende.

Ved en af det kongelige Rentekammer udvirket allerhøjſte Reſolution af 28de Auguſt 1832, der foreſkrev en egen Examen for Forſtmænd, blev tillige allernaadigſt beſtemt, at de der agte at indſtille ſig til bemeldte Examen, iforvejen ſkulde, forſaavidt de ikke havde beſtaaet i Examen Artium, polytekniff Examen, eller Officersexamen, underkaſte ſig en Forberedelseexamen i viſſe Gjenſtande hos Profefſorer ved Kjøbenhavnſ Univerſitet, hvilken Examens Indhold ved senere kongelige Reſolutioner af 9de Novbr. 1833 og 26de April 1834 blev nærmere beſtemt ſaaledes, at der ved ſamme ſkal examineres i Danſk, Tſyk, Franſk, Hiſtorie og Geografi, ſamt Arithmetik og Geometri. Denne Examens Afholdelse blev af Direktionen, efter Overenſkomſt med ovennævnte Kollegium, overdraget til de trende Profefſorer i det philoſophiſke Fakultet, Abrahams, Dluſſen og Belſchov, og den har ſiden den Tid været afholdt trende Gange aarlig.

I Eſteraaret 1836 modtog Direktionen fra Kommiſſionen for den pharmaceutiſke Examen et Forſlag, ſom blandt andet gif ud paa at en lignende

Forberedelsesexamen maatte foreskrives for dem der agte at indstille sig til sidstnævnte Examen. Kommissionen bemærkede, at Samme, ved de Erfaringer hvortil den pharmaceutiske Examen havde givet Den Lejlighed, var kommet til fuld Overbevisning om, at mange Pharmacevter indstille sig til Examen, uden at have den saa vigtige forberedende Dannelse, og blandt andet ofte ikke kunne skrive Modersmaalet taaleligt. Naar Saadanne have den for den pharmaceutiske Praxis væsentlig fornødne Kyndighed, havde Kommissionen ikke seet sig berettiget til ganske at afvise dem, endskjønt Den havde maattet beklage, at Pharmacien derved saar mange Dyrefere som blive staaende paa et meget lavere Duellighedstrin, end det hvortil de kunde have høvet sig, dersom der i vore Indretninger havde været nogen kraftig Opfordring til en omhyggeligere Forberedelse. Den Forbedring som den pharmaceutiske Examen for nogle Aar siden erholdt, havde allerede bragt saa gode Frugter, at Kommissionen troede at man kunde gaae endnu et Skridt videre, og nøde Pharmacevterne til at erhverve sig Beviser for en antagelig Skoledannelse, førend de stedes til deres Embedsexamen. Dette vil neppe paa nogen anden Vej saa sikkert opnaaes, som ved en Forberedelsesexamen. Kommissionen fremsatte i Henhold hertil følgende Forslag:

1. at Pharmacevterne herefter skulde have at underkaste sig en Forberedelsesexamen, idetmindste et halvt Aar førend de indstillede sig til deres Hovedexamen. Denne Mellemtid motiveredes derved, at ellers Vedkommende vilde udsætte deres Forberedelse indtil de kom til Universitetet, og derved berøve sig selv den vigtige Fordel, at medbringe en Dannelse som under Studiet forhøjer og forædler;
2. at denne Examen skulde holdes paa samme Tid og, saavidt Fagene tillade det, af samme Examinatorer som Forberedelsesexamen for Forststuderende. En billig Skadesløsholdelse for dette Arbejde vilde kunne forskaffes Examinatorerne, naar det paalagdes Examinanden at betale noget Vist i Indskrivningspenge, og det derved Indkomne deltes imellem Examinatorerne;
3. at Examinationsgjenstandene skulde være: a. skriftlig Prøve i Modersmaalet, bestaaende i at skrive over et Spørgsmaal til hvis Besvarelse ikke fordres andre For kundskaber, end de som alle dannede unge Mennesker maa have; b. Prøve i Arithmetik og Geometri, omtrent i samme Udstrækning som ved Examen Artium; c. Geografi; d. saamegen Kundskab i Latinen som kan erhverves ved at gienngaae en god latinisk Krestomathi; e. saamegen Kundskab til det Dykke som udkræves for at forstaae enhver tyk Bog hvis Stil eller Indhold ikke frembyde usædvanlige Vanffeligheder;
4. at denne Forberedelsesexamen ikke skulde fordres af dem som indstillede sig i de næste to Aar, hvilken Frist syntes nødvendig, naar man ikke vilde hindre mange Pharmacevter fra at følge den af dem allerede begyndte Studereplan.

Konfistorium, hvis Betænkning over dette Forslag Direktionen troede at burde indhente, nedsatte i Anledning af samme en Komité af nogle Professorer (Dr.sted, Bang, Reinhardt), hvilken i den derover afgivne Erklæring, til hvilken Konfistorium henholdt sig, billigede Forslaget i alt det Væsentlige. Komitéen antog at Forberedelsesexamen for Pharmacevter og de Forststuderende kunde være den samme i Udarbejdelsen i Modersmaalet, i Arithmetik og Geometri, og i Dykke, kun at i Henseende til det Sidste Oversættelsen fra Dansk paa Dykke kunde bortfalde, da denne Prøve er temmelig vanskelig naar den skal være hensigtsførende; ligeledes var Komitéen enig i, at Pharmacevterne ikke skulde prøves i Fransk, men derimod i Latin indenfor de i Forslaget bestemte Grændser; den forment derhos, at Pharmacevterne ikke efter Forslaget skulde

prøves alene i Geografi, men tillige i Historie; thi da ethvert Menneske af nogen Dannelse har i Skolen faaet en Dverfsigt over Historien, vil det som oftest kun være nødvendigt at kalde den tilbage i Hukommelsen, men den hvis Skoleundervisning var forsømt burde have Anledning til endnu at tilegne sig et saa vigtigt Dannelsesmiddel; heller ikke vilde Examen derfor blive synderligt vanskelige end Forslaget tilsigtede; thi Befrielsen for tysk Stil for Danske eller dansk Stil for Tyske turde vel omtrent formindstke Forberedelsens Vanskelighed ligesaa meget som den historiske Prøve vilde formere den. Kommitteen var endelig enig i at denne Examen burde henlægges under den samme Kommitte der forestaaer Forberedelsesexamen for de Forststuderende, og troede ikke engang at det, idetmindste for Djeblikket, vilde være nødvendigt at en egen Examinator i det latinske Sprog tiltraadte samme; Den anbefalede ligeledes det Forslag, at Examinanderne bør erlægge en vis Betaling, dels til de ved Examen foresaldende Udgifter, dels til Deling blandt Examinatorerne, som Godtgjørelse for deres Ulejlighed.

Kommitteen fremsendte og anbefalede tillige et af Bestyrelsen for den polytekniske Læreanstalt i Anledning af disse Forhandlinger fremsat Forslag om, at henlægge saameget af den polytekniske Forberedelsesexamen som falder sammen med de to andre Forberedelsesexamina, under samme Kommission.

Ved det under 5te Juni 1829 allernaadigst approberede provisoriske Reglement for den polytekniske Læreanstalt, §§ 21—30, er bestemt, at Ingen som ikke har bestaaet enten i Examen Actium eller Officersexamen, kan optages som Examinand ved Anstalten, forinden han ved en Optagelsesexamen for Anstaltens Lærere godtgjør at være i Besiddelse af de fornødne Forkundskaber i Modersmaalet, i Tysk og Fransk, i Historie og Geografi samt i Mathematik.

Naar man undtager, at der forlanges langt flere mathematiske Kundskaber til den omtalte polytekniske Forberedelsesexamen, er denne altsaa iøvrigt næsten lige med den for Forstexaminanderne. Den som havde bestaaet i denne kunde altsaa optages som Examinand i Læreanstalten, naar han tillige ved samme havde bestaaet en Prøve i de Dele af Mathematiken som ikke fordres af dem der skulle være Forstmænd.

Pharmaceuternes Forberedelsesexamen vilde rigtignok blive noget forskjellig fra Forstexaminandernes; men da den omtrent vil give Bevis paa samme Dannelsesgrad, og ikke staae tilbage for den anden i noget af det der hører til de egentlige Forberedelsesgjenstande for de polytekniske Studier, saa forment Bestyrelsen, at ogsaa de der havde taget denne Forberedelsesexamen skulde kunne antages til polytekniske Examinander, mod paa den anførte Maade at underkaste sig en yderligere Prøve i Mathematik. Ved sidstnævnte Prøve skulde da examineres i Arithmetik og elementær Algebra, indbefattende Ligningerne af 1ste og 2den Grad, Theorien af Potenser, Logarithmer, arithmetiske og geometriske Rækker, i den elementære Planimetri, Stereometri og Plantrigonometri, hvortil maatte føjes en eller flere skriftlige Opgaver af saadan Beskaffenhed, at man derved kunde prøve om Examinanderne havde den tilstrækkelige Færdighed i at regne. Naar denne Indretning blev truffen, ansaa Bestyrelsen det derhos for ønskeligt, at den her omhandlede Prøve i Mathematik blev fordret af alle dem som ville optages til Examinander, uden Hensyn paa om de ere Studenter eller have bestaaet i Officersexamen, efter som Erfaring havde vist, at mange af dem der ere berettigede til at indtræde uden Forberedelsesexamen, komme til Læreanstalten med altfor ringe mathematiske Kundskaber. Bestyrelsen foreslog da, overensstemmende med det Foransførte, en saadan Forandring af den polytekniske Forberedelsesexamen, at den ikke længere skulde afholdes ved Anstalten, men at istedet derfor de som havde bestaaet i Forberedelsesexamen for Forststuderende

eller i Forberedelsesexamen for Pharmacevter, hvis en saadan bliver indrettet, skulde have Udgang til at optages som Examinander ved Anstalten, naar de tillige underkaste sig en Tillægsexamen i Mathematik ved Læreanstalten, hvilken vilde blive at afholde af Læreren i Mathematik med 2 Censorer.

Forsaavidt efter ovenangførte Forslag en Præliminærexamen for Pharmacevter maatte vorde allernaadigst anordnet og sat i Forbindelse med den lignende Examen der allerede nu afholdes for de tilkommende Forsmænd, og endvidere den hidtil for Polyteknikere afholdte Forberedelsesexamen ligeledes dermed maatte blive forbunden, fandt Direktionen det særdeles hensigtsmæssigt, at ogsaa den Præliminærexamen som i Henhold til Forordningen af 26de Januar 1821 § 13 afholdes for dem der agte at indstille sig til den juridiske Examen for Ustuderede, kunde foretages til samme Tid, af de samme Examinatorer og i de samme Gjenstande, som de tre andre lignende Examina. Da der desuden syntes at være vigtige Grunde til at skærpe den sidstomtalte Præliminærexamen, — ved hvilken Examinanderne hidtil, i Overensstemmelse med den anførte § i Forordningen af 1821, alene have været prøvede i Modersmaalet, Fædrelandets Historie, Geografi og Arithmetik — saaledes at den tillige kom til at omfatte Prøve i den almindelige Historie, Geometri og Lyf, forlangte Direktionen i denne Anledning Konsistoriums og det juridiske Fakultets Betænkning. Pluraliteten af Konsistorium erklærede sig i den af Samme afgivne Betænkning enig i, at den omtalte Præliminærexamen paa den ovenantviede Maade blev udvidet, og ligeledes yttrede det juridiske Fakultet, at det med Hensyn saavel til Vigtigheden af de Embeder hvortil den juridiske Examen for Ustuderede endnu giver Udgang, som til den Maadelighed i Dannelse og Kundskaber der hidtil har vist sig hos Massen af dem der underkaste sig samme, vilde være meget gavnligt, om bemeldte Præliminærexamen blev skærpet paa den foreslaede Maade; dog forment Fakultetet, at det vilde være billigt, at denne Forandring ikke traadte i Kraft førend efter en vis passende Frist, s. Ex. et Aar, saa at de der inden den Tid meldte sig, kunde erholde Udgang til de juridiske Forelæsninger ved at underkaste sig Præliminærexamen paa den hidtilværende Maade. Med Hensyn til den foreslaede Forbindelse af denne Præliminærexamen med de øvrige, dels anordnede, dels foreslaede, Præliminærexamina, da fandt Fakultetet heller ikke at Noget kunde være til Hinder herfor, hvorimod Konsistorium troede, i Henhold til en af det philosophiske Fakultet afgivet Erklæring, at burde foreslaae, at denne Præliminærexamen, ligesom hidtil, skulde foretages af vedkommende Professorer i dette Fakultet, og forblive uden Forbindelse med de nyere Forberedelsesamina. Det vigtigste af det philosophiske Fakultet herfor anførte Motiv laae imidlertid netop deri, at der, efter Fakultetets Mening, hvilken Konsistoriets Pluralitet ikke havde givet Medhold, ikke skulde være tilstrækkelig Anledning til at skærpe Præliminærexamen for de ustuderede Jurister eller udvide den til flere af Gjenstandene for de nyere Præliminærexamina, og Direktionen maatte ikke alene med det juridiske Fakultet antage, at Intet var til Hinder for at henlægge den oftnævnte Præliminærexamen under de samme Examinatorer som afholde de øvrige lignende Examina, men Den maatte endog formene, at en saadan Kombination vilde være i alle Maader gavnlig og hensigtsmæssig, fordi der baade vilde undgaaes Tidsspilde, naar alle de omhandlede Præliminærexamina afholdtes af de samme Professorer, til samme Tider, og overhovede betragtedes som en kombineret Examen, og fordi man derved vilde erholde langt større Garanti for at Proven bliver omtrent lige for alle disse Arter af Studerende, af hvilken den Ene vistnok ikke bør have mindre Grad af forberedende Dannelse end den Anden

Dgaa vilde, ved en Forening af samtlige Præliminærexamina til en eneste, Gebret af Examinanderne afgive en langt klækkeligere Godtgjørelse for de examinerende Professorer, end naar den juridiske Forberedelsesexamen skiltes fra de øvrige.

Medens Direktionen stod i Begreb med at nedlægge allerunderdanigst Forestilling angaaende denne Sag, modtog Den fra Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen en Skrivelse hvori sidstnævnte Direktion androg, at, da der til den paatænkte, tidbels allerede iværksatte, Reorganisation af Examen for Dyr læger nødvendigvis hører, naar de videnskabelige kirurgisk-mediciniske Foredrag tilbørligen skullefattes, og i Tiden faae den tilsigtede praktiske Anvendelse, en større Forberedelse end hidtil har været forudsat, har der foreløbigen været anordnet en præliminær Prøve, omtrent som den Forsteleverne maae underkaste sig naar de ikke enten ere Studenter eller have Officersexamen, og da det var fornævnte Direktion bekendt, at det paatænktes at indrette en Præliminærexamen der kunde blive fælleds for Pharmaceuter, Polyteknikere, Forststuderende og ustuderede Jurister, ønskede Samme, at den omtalte foreløbigen indrettede præliminære Prøve for Veterinærer kunde bortfalde, og disse henvises til den paatænkte almindelige Præliminærexamen ved Universitetet.

Efterat Direktionen i denne Anledning havde affordret Konsistorium Erklæring, i hvilken, efter Overlæg med det philosophiske Fakultet, yttredes, at Intet formentes at være til Hinder for den attraaede Forbindelse af den præliminære Prøve for Dyr læger med den paatænkte almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet, under Forudsætning af at de Fordringer som ved samme vilde blive gjorte, ere af den Beskaffenhed at saadan Forbindelse kan finde Sted, og at der ikke i denne Anledning, uden Godtgjørelse, paalægges Universitetets Lærere, som saadanne, nogen ny Forretning for Studerendes Skyld der ikke betræde den akademiske Bane, modtog Direktionen, paa given Anledning, fra Stutteridirektionen Underretning om, at Præliminærexamen for Veterinærelever i det Væsentlige kan blive den samme som for Forsteleverne, alene med Undtagelse af Kundskab i det franske Sprog, hvilken indtil videre kunde forbigaaes.

Da der allerede ifølge allerhøjeste Resolution var foreskrevet og til Universitetsprofessorer henlagt en Forberedelsesexamen for Forststuderende, og tvende andre Præliminærexamina for saadanne Studerende der ikke betræde den egentlig videnskabelige Bane, ligeledes forhen havde fundet Sted, dels ved Universitetet — for ustuderede Jurister — dels ved den polytekniske Læreanstalt, kunde Direktionen ikke andet end ansee det for i alle Henseender rigtig og hensigtsmæssigt, at disse Præliminærexamina forbandtes til en samlet Forberedelsesexamen, og overdroges til de samme Examinatorer, hvilket vilde medføre væsentlige Fordele med Hensyn til Undgaaelsen af Tidsspilde, klækkeligere Godtgjørelse for de examinerende Professorer, og større Visshed for Ensheden af de forskellige Prøver. Vel vilde derved forantændiges nogen Forandring i de tvende Examina, men denne vilde ingenlunde være til Skade, men tværtimod til væsentligt Gaavn; at nemlig den Præliminærexamen som er foreskrevet for de ustuderede Jurister gjordes strengere end hidtil, maatte Direktionen med det juridiske Fakultet ansee for meget gavnligt, da det vistnok er ønskeligt, at de ustuderede Jurister besidde større Dannelse end hidtil, og erholde Anledning til at erhverve sig flere Kundskaber som vilde være til Nytte i det praktiske Liv, ligesom der heller ikke kunde tænkes nogen Grund, hvorfor der skulde fordes en ringere Grad af forberedende Dannelse af denne Klasse af Studerende, end af Pharmaceuter eller Forststuderende. At den polytekniske Forberedelsesexamen ifølge Forslaget vilde blive delt, uden iøvrigt at undergaae nogen Forandring, var langt fra at kunne være til Skade, men Delingen vilde medføre en betydelig Lettelse for Lærerne ved

Anstalten, der hidtil havde afholdt denne Prøve, uden at derved Byrden sænderlig forøgedes for de examinerende Professorer i det philosophiske Fakultet, som alligevel skulde holde de øvrige Præliminærexamina. Ogsaa vilde herved den Fordel opnaaes, at man derved erholdt en passende Lejlighed til at paalægge dem som ellers vare fritagne for Præliminærexamen — Studerende og Officerer —, at underkaste sig en forberedende Prøve i Mathematiken, hvilket vilde sikre dem større Fremskridt end hidtil, naar de indtræde som Examinander.

Hvad angaaer den foreslaaede Forberedelsesexamen for Pharmaceuter, da maatte Direktionen ikke alene ansee denne for i og for sig at være meget gavnlig for det pharmaceutiske Studium, i hvilken Anskuelse ogsaa det kongelige danske Kancelli, hvis Betænkning herover Direktionen havde indhentet, havde erklæret sig enig, men Direktionen kunde heller ikke andet end finde det aldeles passende og hensigtsmæssigt, at denne Examen henlagdes til Universitetet, og forbandtes med de tre nysomtalte Forberedelsesexamina, fordi de til den pharmaceutiske Examen, ligesaa vel som de til den juridiske Examen for Ustuderede, henhørende Studier ere Universitetsfag, hvorfor ogsaa den pharmaceutiske Examen er henlagt under en Kommission der mest bestaaer af Universitetsprofessorer; den didhørende Præliminærexamen kunde saaledes med Føje ansees som en Forberedelse til et videnskabeligt Studium. Dette sidste kunde vel ikke i den Udstrækning siges at gjælde om den foreslaaede Præliminærexamen for Veterinærelever, der hidtil ikke havde staaet i nogen Forbindelse med Universitetet; imidlertid maatte Direktionen, efter hvad der var Den bekendt om den ny Organisation af Veterinærexamen og det dertil hørende Studium*), dog antage, at dette herefter vilde høre sig til et videnskabeligt

*) Efter en i Maj 1838 trykt Oversigt, ere følgende Grundtrækkene af de Fordringer der herefter skulle gjøres til dem der underkaste sig Veterinærexamen:

A. Hjælpevidenskaber. 1. **Physik.** Den mekaniske Ph. Examinanden maa kunne gjøre Rede for alle Videnskabens Hovedsætninger og deres vigtigste Anvendelser; men derimod fordes ikke af ham vidtløftige mathematisk Beviser eller nøjagtig Kundskab om forviklede Undersøgelser. Hovedsagen vil være, at hine Hovedsætninger ere bleve vel forstaaede. Den kemiske Ph. Læren om Barmen, Elektrisiteten, Galvanismen, Thermoelektrisiteten, Magnetismen. 2. **Kemi og Mineralogi.** Den uorganiske K. Examinanden maa være bekendt med de i Naturen mest udbredte Grundstoffer og deres vigtigste kemiske Forbindelser. Den organiske K. Foruden en almindelig Oversigt maa Examinanden fornemmelig gjøre sig bekendt med de Stoffer som komme i Betragtning ved Physiologien og Pharmakologien. 3. **Botanik.** a. Kundskab om Planternes ydre Dele og disses vigtigste Forskjelligheder, fornemmeligen forsaavidt de fremtræde hos de Planter der nærmest vedkomme Dyrlægen; b. Planteanatomiens og Plantefysiologiens Hovedsætninger; c. Kundskab om Planternes Inddeling, nemlig saavel om det Linneiske System som om de naturlige Plantefamilier, især dem hvortil de for Dyrlægen vigtige Planter henhøre; d. de Lægeplanter som anvendes i Husdyrenes Sygdomme, de i Danmark dyrkede Kornsorter og Foderurter, samt de Planter der ere skadelige for Husdyrene, bør Examinanden kjende. 4. **Zoologi.** a. Den almindelige Zoologi eller Kundskab om Hovedvirkomheden i Dyrlægemet, og de forskjellige Grundformer under hvilke Organismernes og deres vigtigste Organer vise sig i Dyrerækken, og endvidere en herpaa grundet Karakteristik af Dyrerigets Rækker og Klasser. b. Af den specielle Zoologi gjøres Rede for: 1. Grundtrækkene af de forskjellige Pattedyrfamilier, hvortil Indsigt i Føddernes og Lændernes Former især udforbres, og Kundskab til de danske Huspattedyr tilligemed en kort Oversigt over deres forskjellige Racers og deres geografiske Fordeling; 2. Inddelingen af Fugleklasser i Ordener,

Standpunkt, og det vilde sandsynligvis blive Tilfældet, at nogle af Universitetets eller den polytekniske Anstalts Forelæsnings vilde blive benyttede af Veterinæreleverne. Direktionen fandt derfor intet upassende i at Forberedelsesexamen for Veterinærer tilligemed de øvrige Forberedelsesexamina henlægges til Universitetet.

og Kundskab om de danske Husfugle; 3. af Insekternes Naturhistorie fordres en almindelig Oversigt over disse Dyr's Uderedskaber, Vinger og Fødder, Forplantning og Forvandling, forsaavidt den er nødvendig til at forstaae denne Klasse's Inddeling i Ordener, samt en speciel Kundskab til de Insekter der leve i og paa Husdyrene; 4. af Indvoldsormenes Naturhistorie fordres Kundskab til de Kjendemerker der adskille de forskjellige Familier og Hovedslægter af denne Klasse's Ordener, samt en speciel Indsigt i deres Naturhistorie som leve i Husdyrene. **B. Hovedvidenskaber.** 1. **Anatomi.** a. Den almindelige A. Examinanden maa kjende det Vigtigste med Hensyn til Davenes finere Bygning; b. Den særskilte A. Examinanden maa nøjagtig kjende Hestens beskrievende Anatomi, og kunne gjøre Rede for de Afvigelser som herfra finde Sted hos de øvrige Husdyr. Desuden maa han godtgjøre, at han har erhvervet sig Vdelse i at dissekere de vigtigste Organer og Systemer hos Husdyrene. 2. **Physiologi.** a. Den almindelige Ph. Examinanden maa kunne gjøre Rede for de Phænomener hvorved Livet ialmindelighed yttres sig, og Betingelserne for samme; b. af den særskilte Ph. maa Examinanden kjende til alle enkelte Organers Livsvirksomhed hos Husdyrene. 3. **Sundhedspleje eller Diætetik.** a. Examinanden maa kunne gjøre Rede for Husdyrenes Røgt og Pleje, saavel om Vinteren som Sommeren, paa Marken og i Stalden; maa kjende den Behandling der bør ydes Dyret med Hensyn til den forskjellige Afbenyttelse; hvortil henhører, hvad Hesten angaaer, hvorledes den bør behandles paa Rejser og i Feldten; endvidere maa han kjende til Redskabslæren, forsaavidt ved Ride- og Træktojs kan tilføjes Dyret Skade; b. Beslaglæren. Examinanden maa nøjagtig kjende til Reglerne for Husdyrenes Beslag, Skoenes og Sømmenes Smedning og øvrige Indretning, saavel til sunde, som ilbedannede og syge Fødder, samt hvorledes de skulle underlægges og Færpes. Han maa tillige ved en praktisk Prøve godtgjøre, at han kan smede en For- og Bagsko efter en Mynstersko til en 10 Kv. høj Hest, med dertil hørende Søm, af hvilke Halvdelen svikkes; og endelig maa han vise sin Færdighed i at beslaae ved at lægge Skoene under en For- og Bagfod af den levende Hest, og endelig beslaae Foden af en død Hest for syge eller ilbedannede Fødder. 4. **Udrelæren.** Examinanden maa have Kundskab om Hestens Fuldkommenheder og Fejl, forsaavidt man ved Undersøgelse om dens Ydre kan erkjende dem, samt til dens forskjellige Lød, Aftegn, Alder, Race, og kjende Reglerne for Valg af Heste til forskjellige Djemed. Han maa ved Skjøn over levende Heste vise, at han har erhvervet sig Færdighed heri. 5. **Husdyravl.** Examinanden maa kunne gjøre Rede for Reglerne man har at iagttage ved Tillægsdyrenes Udvalg og Behandling, Parringen, det drægtige og fødende Dyr's samt Afkommets Behandling indtil den fuldvorne Alder. Tillige maa han kjende til Stutterivæsenet og Landets Hesteavl. Af Kvæg-, Faar- og Svineavlten fordres, at Examinanden kjender til de Egenheder disse Dyr skulle have, samt hvilken Behandling man bør give dem, for at de, under de forskjellige Omstændigheder, kunne yde Mennesket den størst mulige Fordel. (Ved Kvægavlten, dersom Meierivæsen, Stubehold eller Fedning er Hovedsagen; ved Faareavlten, dersom der sees mest paa Ulden, Kjødet, Tællen etc.). Da Racen hvortil disse Dyr høre, spiller en stor Rolle med Hensyn til deres Afbenyttelse, maa Examinanden kunne gjøre Rede for de forskjellige Husdyrslægers Fortrin og Mangler med Hensyn til de forskellige Djemed. 6. **Fødselsvidenskaben.** Examinanden maa være bekendt med det Vigtigste med Hensyn til Fosterets Udvikling hos Husdyrene, hvorledes det er forbundet med Moderdyret, samt kjende til dets Livsfunktioner. Han maa kunne gjøre Rede for de forskellige Kjendetegn paa Drægtigheden og dens Fremgang; vide hvorledes den naturlige

Direktionen troede saaledes at burde allerunderdanigst anbefale de fremsatte Forslag til en forenet Forberedelsesexamen for de anførte Klasser af saadanne Studerende som ikke betræde den egentlige akademiske Bane. Direktionen bemærkede i sin allerunderdanigste Forskylling, at ved denne Examen vilde blive examineret i de samme Gjenstande som ved Examen Artium, med Undtagelse af Latin, Græsk, Hebraisk, Religion og tildels Fransk, hvilket sidste vil bortfalde for ustuderede Jurister, Pharmacevter og Veterinærer, ligesom Examinationen i de enkelte Fag vilde erholde samme Omfang som ved sidstnævnte Examen.

Lovrigt fandt Direktionen med Hensyn til de specielle Fordringer som efter de anførte Forslag skulde gøres til hver enkelt Klasse af Studerende, Intet at bemærke. Direktionen formenter, at den Grad af Kundskaber som Examinanderne ved Examen i de specielle Examinationsgjenstande lægge for Dagen, i Righed med hvad ved Examen Artium finder Sted, kunde betegnes ved „Udmærket godt, meget godt, godt eller maadeligt“, efter hvilke Specialkarakterer det da, efter Regler som nærmere af Direktionen

Fødsel gaaer for sig, hvilke Hindringer der kunde frembyde sig ved Fødslens, Aarsagerne og Kjendtegnene paa samme, samt hvorledes de ved Kunstens Hjælp kunde afhjælpes; endvidere gjøre Rede for Moderdyrets og Fosterets Behandling i den første Tid efter Fødselen. 7. **Pharmakologi.** a. Den almindelige Ph. Examinanden maa kjende Maaden hvorpaa Lægemidlerne komme til at virke, deres forskjellige Virkning, Betingelserne under hvilke denne forandres, deres Klassifikation, samt under hvilke Former og paa hvilke Maader de kunne anvendes; b. den specielle Ph. Examinanden maa vide Besked med de Lægemidler der anvendes paa Husdyrene, samt de der kunne anvendes isædetfor dem under visse Omstændigheder. Han maa kjende disse Lægemidlers kemiske og fysiske Egenskaber, Maaden hvorpaa de vindes, indsamles, opbevares og tilberedes; deres Virkning paa de forskjellige Husdyr, deres Anvendelighed i de forskjellige Sygdomme; under hvilken Form, i hvilken Mængde, paa hvilke Tider, med hvilke Mellemrum de gives; deres virksomste og hensigtsmæssigste Sammensætninger og Blandinger, samt Maaden hvorpaa de forfrives. 8. **Pathologi og Therapi.** a. Den almindelige P. og Th. Examinanden maa kjende til Sygdommens Væsen og Grundformer, deres Aarsager, Symptomer, Forskjelligheder, samt de almindelige Regler for Behandlingen; b. den specielle P. og Th. Af denne fordres en nøjagtig Kundskab til de forskjellige Husdyrs indvortes Sygdomme; der lægges mest Vægt paa de større Huspattedyrs Sygdomme; tillige maa han kjende Sygdommens Forskjelligheder hos Husdyrene. Examinanden maa derhos vide de vigtigste Afvigelser som de forskjellige Organer ere underkastede ved Sygdomme (den patologiske Anatomie). Desuden maa han ved at undersøge et Par syge Dyr afgive sin Dom om deres Sygdomme, de Phenomener hvorved de i disse specielle Tilfælde yttre sig, deres rimelige Aarsager, de Grundsætninger hvorefter deres Behandling bør foretages, hvilke Lægemidler der bør anvendes, og hvorledes; og endelig hvad Udfald, under de forskjellige Omstændigheder, Sygdommene vilde faae. 9. **Kirurgi.** Examinanden maa kjende nøjagtig til de udvortes Sygdomme, af hvilke Phenomener de ledsages, deres Forløb, forskjellige Udfald, Aarsager, Behandling, og de kirurgiske Operationer som anvendes. Sin praktiske Dueligheid maa han, ligesom i Pathologi og Therapi, godtgjøre ved en Prøve paa syge Dyr, og ved at foretage nogle Operationer paa levende Dyr. 10. **Medicina forensis.** Af denne Videnskabsægen fordres, at Examinanden maa vide Besked med den Fremgangsmaade han bør iagttage, naar Dyrigheden affordrer ham Betænkning over Veterinæranliggender, der ere blevne Gjenstand for Domstolene; endvidere maa han kjende til Veterinærpolitiet og have en Oversigt over Indholdet af de Forordninger som Regjeringen i denne Henseende har udfærdiget.

kunde approberes, maatte være at bestemme, hvorvidt Examinanden kunde antages eller ikke.

Direktionen maatte aldeles tiltræde hvad der var foreslaaet angaaende en vis Betaling som skulde erlægges af enhver Examinand, for, efter Fradrag af Omkostningerne ved Examen, at fordeles blandt de examinerende Professorer som Godtgjørelse for deres Ulejlighed med Examen; men da Direktionen om føje Tid haabede at kunne allerunderdanigst forelægge et Forslag til et nyt Sportelreglement for Universitetet, ansaaes det mest passende, angaaende disse Gebyrer at anføre det Fornødne i det ny Reglement.

Angaaende den Frist som efter den pharmaceutiske Kommissions og det juridiske Fakultets Forslag burde fastsættes, forinden den ny Bestemmelse med Hensyn til Pharmacevter og ustuderede Jurister skulde træde i Kraft, da maatte Direktionen formene, at denne, efter hvad der var foreslaaet, mest passende kunde sættes for Pharmacevterne til Begyndelsen af det akademiske Aar i Efteraaret 1840, men for de ustuderede Jurister til Begyndelsen af det akademiske Aar i Efteraaret 1839, hvorved de som allerede nu maatte have begyndt deres Studium, vilde erholde tilstrækkelig Tid til at fuldende dette. Direktionen ansaae det for rigtigst, at Examinationen ved den forenede Forberedelsexamen overdroges alene til tre af Professorerne i det philosophiske Fakultet, nemlig: en Professor i Historien, en i Mathematiken og en i de levende Sprog, ligesom det ubestemt vilde være rigtigst at bestemme, at Examen bliver at afholde tvende Gange aarlig, kort før Begyndelsen af de to akademiske Semestre.

Efterat Direktionen i Henhold til Alt hvad i det Foregaaende er udviklet, havde neblagt allerunderdanigst Foreskilling, behagede det Hans Majestæt Kongen, under 7de Septbr., allernaadigst at bifalde Direktionens Forslag, med nogle Modifikationer, hvorefter under 14de Septbr. af Direktionen blev udstedt følgende Bekjendtgjørelse:

Under 7de d. M. har det behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at resolvere som følger: 1) Der skal ved Kjøbenhavns Universitet indrettes en almindelig Forberedelsexamen for alle dem der, uden at være akademiske Borgere, agte at indstille sig til polyteknisk Examen, juridisk Examen for Ustuderede, pharmaceutisk Examen, fuldstændig Forstexamen, og fuldstændig Veterinærexamen, hvilken Examen bliver at afholde tvende Gange aarlig, kort før Begyndelsen af ethvert af de to akademiske Semestre, af tre Professorer i det philosophiske Fakultet, nemlig en Professor i Historien, en i Mathematiken, og en i de levende Sprog. 2) Ved denne Examen skulle Vedkommende examineres: a. i Modersmaalet, enten Dansk eller Tysk, b. i Geografi og Fædrelandets Historie, c. i Arithmetik og Geometri, d. i Tysk, e. Polyteknikere og Forststuderende tillige i Fransk, f. Pharmacevter tillige i Latin. Med Hensyn til sidstnævnte Gjenstand fordrer alene saamegen Kundskab som kan erhverves ved at gennemgaae en god latinisk Krestomathi, hvilken af Vor Direktion for Universitetet og de lærde Skoler bliver nærmere at bestemme, og hvori anføres mundtlig Prøve. I Modersmaalet gives en let skriftlig Opgave af saadant Indhold, at ethvert dannet Menneffe ved egen Estertanke vil kunne besvare den; ligeledes gives en skriftlig Opgave i Historien; iøvrigt examineres blot mundtligt, dog saaledes, at de Forststuderende og Veterinæreleverne tillige gives en skriftlig Opgave i Mathematik, og de Forstnævnte en skriftlig Opgave til Oversættelse fra Dansk paa Tysk, eller, for dem hvis Modersmaal er Tysk, fra Tysk paa Dansk. 3) Ved Forberedelsexamen gives for de specielle Examinationsgjenstande en af de fire Karakterer: Udmærket godt, Meget godt, Godt og Maadeligt. Efter

disse Specialkarakterer vil det, efter Regler som nærmere af Vor Direktion blive at approbere, være at afgjøre, hvorvidt Examinanden kan antages eller ikke. 4) De som agte at indtræde som Examinander ved den polytekniske Læreanstalt — hvilke isøvrigt ogsaa, istedetfor i Frankf., kunne lade sig examinere i Latin paa samme Maade som Pharmacevterne — have, forinden de kunne optages som Examinander, endnu at underkaste sig en Tillægsexamen i Mathematik ved Læreanstalten selv, hvilken Prove ved Læreanstalten vil blive nærmere at regulere, og hvilken herefter ogsaa bliver at fordre saavel af Studenter som af Officerer, naar de ønske at optages som polytekniske Examinander. Derimod bortfalder den Præliminærexamen som hidtil har været afholdt ved Læreanstalten; ligeledes bortfalder den særskilte Præliminærexamen som hidtil har været afholdt for ustuderede Jurister af vedkommende Professorer i det filosofiske Fakultet. 5) For de ustuderede Jurister indtræder Forpligtelsen til at underkaste sig den her foreskrevne almindelige Forberedelsesexamen ved Begyndelsen af det akademiske Semester i Efteraaret 1839, for Pharmacevterne først med det akademiske Semester i Efteraaret 1840, saaledes at de ustuderede Jurister endnu i Efteraaret 1839 kunne indstille sig til den hidtilværende særskilte Præliminærexamen, og Pharmacevterne endnu i Efteraaret 1840 kunne uden Forberedelsesexamen indstille sig til pharmaceutisk Examen. 6) Forberedelsesexamen skal, hvad Pharmacevterne angaaer, være afsløvet idetmindste et halvt Aar forinden Vedkommende indstiller sig til den pharmaceutiske Examen. Hvilket herved efter allerhøjeste Befaling bekendtgjøres til samtlige Vedkommendes Efterretning.

Ved den kongelige Resolution blev tillige bestemt, at Alle de der indstille sig til den almindelige Forberedelsesexamen, have ved Indskrivningen at erlægge et Gebyr, der nærmere vil blive at bestemme ved Universitetets almindelige Sportesreglement*).

I det ovenomtalte Forslag fra den pharmaceutiske Examinationskommission, som gav den første Anledning til Indførelsen af den almindelige Forberedelsesexamen, var tillige andraget, dels paa en anden Beregningsmaade af Hovedkarakteren ved den pharmaceutiske Examen, saaledes at denne nemlig, ligesom ved de polytekniske Examina er Tilfældet, blev udbraget af de specielle Karakterer beregnede til visse Talværdier**), dels paa at der herefter ved denne Examen maatte tilkaldes Censorer, hvad ikke forhen havde været Tilfældet.

Efterat Direktionen havde overladt denne Del af Forslaget til det kongelige danske Rancelli's Afgjørelse, nedlagde dette Kollegium allerunderdanigst Førefilling, og det behagede Hans Majestæt derpaa under 4de Juli at resolvare saaledes:

Vi ville allernaadigst have Kommissionen for den pharmaceutiske Examen bemyndiget til at indbyde til som Censorer at overvære den mundtlige Del af denne et passende Antal sagkyndige Mænd, der 2 og 2 skulle overvære Examinationen i ethvert af de forskjellige Fag, samt derpaa deltage i Karakterernes Bestemmelse, hvorhos det maa overlades bemeldte Kommission, selv at vedtage de Regler hvorefter

*) Dette er udkommet ved en Bekendtgjørelse fra Direktionen af 29de Januar 1839. Gebyret er 6 Rbd. Solv. Ligeledes er under 9de Febr. udkommet en Bekendtgjørelse ang. de nærmere Regler for den ovennævnte Tillægsexamen i Mathematik ved Læreanstalten selv.

**) Angaaende denne Beregningsmaade se Afd. Idd. II., 483—85. Efter denne Beregningsmaade vilde Vilkaarlighed langt lettere undgaaes end forhen, da f. Ex. 5 H. illaud. gave til Hovedkarakter H. illaud., hvad enten de vare forbundne med 4 Laud. eller med 4 N. cont.

Hovedkarakteren vil være at uddrage af de Karakterer som ere givne ved Examinationen i de specielle Fag.

En nærmere Regulering af Universitetets administrative Forholde fandt i en dobbelt Henseende Sted i 1838, dels ved de Kvæstor og de underordnede økonomiske Embedsmænd meddelte ny Instruxer, dels ved den kongelige Resolution af 11te Decbr. angaaende den fremtidige Udnævnelse af de sidstnævnte Embedsmænd.

Saasnart det vigtige Spørgsmaal angaaende den Konssistorium i Fremtiden tilkommende Andel i Bestyrelsen af Universitetets Formue ved den kongelige Resolution af 22de Decbr. 1837 (hv. se Aarb. for 1837 S. 123) var bleven afgjort, forelagde Direktionen strax Hans Majestæt det i kongelig Resolution af 2den Decbr. 1836 befalede Udkast til en Instrux for Kvæstor, hvilket under 5te Januar blev allernaadigst approberet. Senere bleve lignende Instruxer for Bogholder og Revisor under 12te Maj allernaadigst approberede, og Direktionen udfærdigede derefter ligeledes Instruxer for Kassekontrolløren og Kassereren. Samtlige disse Instruxer følge her in extenso:

1. Instrux for Universitetets Kvæstor

(allernaadigst approberet den 5te Januar 1838).

§ 1. Universitetets Kvæstor har efter allerhøjeste Resolution af 2den December 1836 at bestyre Bureauchefs-Forretningerne ved Universitetskontoret. Heraf er en Følge at Kontorets Embedsmænd, nemlig Hovedbogholderen, Kontrabogholderen*), der tillige er Kvæsturens Sekretær, og Kassereren, ere ham underordnede. Det er saaledes Kvæstors Pligt at paasee, at disse Embedsmænd nøjagtigen efterkomme de Pligter som ere eller blive hver af dem paalagte.

Kvæstor skal navnlig paasee, at Hovedbogholderen nøje udfører de Forretninger og opfylder de Pligter som ved den ham meddelte Instrux ere ham paalagte.

Kvæstor skal fremdeles paasee at Kontrabogholderen affatter Afgiftsberegninger for Landgildens og Tiendernes Vedkommende til rette Tid, at Kontrakassebogen eller Dagjournalen dagligen nøjagtigen føres, at Restancelisterne for Jordbogsintradernes Vedkommende i rette Tid affattes og udsendes til Inddrivelse ved Universitetsforvalterne, og at Kontrabogholderen, som Sekretær, uophødeligen besørger alle de ham i denne Egenskab vedkommende Expeditioner.

Kvæstor skal endeligen føre Opsyn med at Universitetskassereren nøje følger den for ham udfærdigede Instrux. Det paaligger saaledes Kvæstor, under eget Ansvar, at meddele Kassereren Anvisning paa enhver Udgift, samt, med Hensyn til de almindelige Udgifter, saasom af Legatrenter til Efori og af Gager og Huslejeportioner til Universitetets Lærere, at forsynne de af Hovedbogholderen affattede Repartitioner og Gagefortegnelser, respektive til hver Termin eller Kvartal, med sin Paategning, hvorved Hovedbogholderen dog ikke fritages for det ham paahvilende Ansvar for disse Repartitioner og Beregningers Rigtighed.

Kvæstor bør til ubestemte Tider, og idetmindste engang hvert Kvartal, eftersee Kassererens Kassebeholdning.

Kontrabøgerne for de Summer som indsættes paa Folium i Banken, hvor Legaterne og de separate Fonds, den akademiske Fond, og Vor Frue Kirkes Rente- og

*) Kassekontrolløren, se Instruxen for denne § 1.

Afdrags- samt Bygningsfond bør have trende forskjellige Folier, skulde være i Kvæstors Bevaring, som har at paasee at Kassereren ej har mere kontant i Kasse end 1000 Rbd. for Legaterne og de separate Fonds, 2000 Rbd. for den akademiske Fond, og 1000 Rbd. for Vor Frue Kirke. Anvisningerne paa Banken ere ej gyldige, med mindre de ere underskrevne saavel af Kvæstor som af Kassereren, hvorom Nationalbanken bliver at underrette. Da samtlige Universitetets Aktiver, efter allerhøjeste Resolution af 2den Decb. 1836, blive at meddele Præhibitionsaategning af Universitetsdirektionen, saa er det tilstrækkeligt, at Kvæstor og Kasserer hver have sin Nøgle til den lukte Kasse, i hvilken de forvares, men Aktiverne blive alene at optage eller nedlægge i Kassen i Nærværelsen af Kvæstor, Kassereren og Kontrabogholderen, og en særegen Bog at holde over Dptagelsen og Nedlæggelsen, som ved enhver Kasseforsamling underskrives af dens trende Medlemmer.

Ligesom enhver Kvittering af Kassereren, som hidtil, altid bør noteres af Kontrabogholderen, saaledes skal ingen af ham for Landgilde- og Tiendeafgifter udstedt Kvittering være gyldig imod Universitetet uden saadan Notering, hvorom den fornødne Bekjendtgjørelse bør skee for Universitetets Bønder og Tiendeydere gennem Forvalterne og Bønderfogderne, ligesom en hertil sigtende Klausul bør optages i alle fremtidige Tiende-foreninger.

Kvæstor bemyndiges til at antage en Ekstrasriver paa Universitetskontoret, som har at udføre de Forretninger hvilke Kvæstor anviser ham. Som Godtgjørelse til en saadan Ekstrasriver, der altid bør antages med Ret for Kvæstor til at opsigge ham med en Maanedes Varfel, skal Kvæstor være berettiget til at anvise paa akademiske Fond indtil 200 Rbd. aarlig. § 2. Kvæstor er Universitetsforvalternes nærmeste Forsatte, til hvem de have at indsende alle de deres Forretninger vedkommende Sager, ligesom de uopholdeligen og uvægerligen have at efterkomme de af ham givne Forfkrifter om Forretningernes Udførelse; navnlig have de at foretage de af ham foreskrevne Undersøgelser af alle Universitetsgodset vedkommende Gjenstande, afgive de af ham fordrrede Dphysninger og Erklæringer, og udføre enhver for Godsets Vedkommende dem overdragen Retssag ved Underretterne.

Isærdeleshed er det Kvæstors Pligt, til ubestemte Tider og uden noget foregaaende Varfel at lade sig forevise Forvalternes Embedsbøger og Kassebeholdninger, samt at foretage Revision af deres Embedsførelse, og skal Kvæstor, naar han ved en foretaget Undersøgelse maatte finde, at en Forvalter har gjort sig skyldig i en saadan Mislighed, at han finder det fornødent foreløbigen at suspendere ham fra hans Bestilling og konstituere en anden Forvalter, dertil være bemyndiget; dog at han i saadant Tilfælde uopholdeligen gjør den fornødne Indberetning herom til Direktionen, og til Sammes Bestemmelse indstiller de videre fornødne Foranstaltninger.

Kvæstor bør, med Hensyn til Forvalternes Embedsførelse, isærdeleshed paasee, at de kongelige Skatter i rette Tid erlægges af Universitetsgodset, og uopholdeligen indbetales i vedkommende Amtstuer, og naar han finder nogen Forvalter, uagtet skeet Paamindelse, efterladet i denne vigtige Del af hans Embedsførelse, bør han andrage paa hans Remotion. § 3. Det skal ogsaa være Kvæstors Pligt at vaage over, at samtlige Universitetets Ejendomme, navnlig Universitetets Bygninger i Kjøbenhavn og de Universitetet tilhørende 13 Landsbykirker, saavel som Hvidovre Kirke paa Kjøbenhavns Amt*), naar den maatte blive underlagt Kvæsturen, holdes i forsvartlig Stand, og han

*) Tilhørende Frue Kirke.

bør i dette Djemed selv personligen holde Syn over Kirkerne, idetmindste engang hvert Aar. Kvæstor skal da herved usvavigeligen have for Die, at der af de i Universitetets Normalreglement til Bygningsudgifter i Kjøbenhavn og til Kirkerne's Fornødenheder under Fordebogsudgifterne beregnede Summer ikke anvendes mere til Bygningernes Vedligeholdelse og andre ordinære Udgifter i Anledning af samme, end 2400 Rbd. aarlig, og ikke til Kirkerne mere end 2200 Rbd. aarlig, alt i Henhold til Universitetets Normalreglement og den kongelige Resolution af 22de December 1837.

Ligesom derfor ingen af fornævnte Udgifter ved Bygningerne i Kjøbenhavn, derunder indbefattet Udgifterne til Brændsel og Lys i Universitetsbygningerne, skal kunne beordres af andre end Kvæstor, saaledes skal Kvæstor paa den anden Side være bemyndiget til paa sit Ans og Tilsvær at foranstalte alt hvad der hører til den ordinære Vedligeholdelse, navnlig den Afhjælpningen af de Mangler som ved de lovbefalede Provstesynd findes ved Landsbykirkerne; dog skal han gjøre Forestilling til Direktionen, naar særdeles Uheld et enkelt Aar maatte lade befrygte, at de her omhandlede ordinære Udgifter kunde overstige de dertil normerede Summer, eller naar en ekstraordinær Udgift af nogen Betydning maatte findes fornøden eller tjenlig til Universitetets Tare, saasom ved Udvidelse af Kirkegaardene, nyt Tægs Dplæggelse paa en Universitetskirke, og deslige.

Hvad angaaer Anvendelsen af de 600 Rbd. som for Universitetsbygningens Vedkommende, og det lige Beløb som for Landsbykirkerne's Vedkommende, ved allerhøjeste Resolution af 22de December 1837 ere stillede til Konsistorii egen Disposition, da har Kvæstor efter Konsistorii Forlangende at anvise de af berørte Summer beordrede Udtællinger paa vedkommende Konto, saa og at meddele Konsistorium de Dplysninger Samme maatte fordrø med Hensyn til nysnævnte Gjenstande, ligesom han og, naar han anseer det for gavnligt for Universitetet at foreslaae en disse Gjenstande vedkommende Foranstaltning hvis Bekostning han antager efter sin Natur at henhøre under hine til Konsistoriums Disposition stillede Summer, derom har at gjøre Indstilling til Konsistorium.

Naar Kvæstor, saaledes som herefter i § 8 foreskrives, indsender Universitetets Hovedregnskaber til Konsistorium, skal han tillige fremsende en almindelig Beretning om de under nærværende Paragraf omhandlede Gjenstande. § 4. Ligesom Kvæstor har at vaage over, at alle Skatter og andre Universitetet selv paahvilende Præstationer af lignende Art i rette Tid erlægges, saaledes skal han og med særdeles Flid vaage over at Universitetets Indtægter til rette Tid indkomme. Han bør give Universitetskontorets Embedsmænd og Universitetsforvalterne hertil sigtende hensigtsmæssige Forskrifter, saasom om Afgiftsberegningers og Restancelisters Affattelse, Paamindelser om Betaling, Indkaldelser til Forligelseskommissionen, og i fornødent Fald Søgmaal for Retten, hvilke Forskrifter hine Betjente nøjagtigen have at efterleve.

Efterat de ældre Restancer ere berigtigede, bliver det Kvæstors Pligt efterhaanden at bringe det derhen, at de af Universitetets Arvefæstere som have de ny Skjødeformularer, uden Henstand erlægge den efter disse Formularer den 1ste September forfaldne Trediedel af Aarets Afgift, beregnet efter det foregaaende Aars Kapitelstart. Hvorimod Resten af denne Afgift bliver for disse Arvefæstere's Vedkommende at indkræve, saasnart Kapitelstarten i det følgende Aar er sat. For de Arvefæstere's Vedkommende bør have de gamle Skjødeformularer, bør, saasnart Kapitelstarten er sat, fornøden Underretning om Beløbet af forrige Aars Afgift gennem Forvalterne og Bondesfogderne meddeles Yderne, med Opfordring til at erlægge deres Skyld, der efter de nysnævnte Skjødeformularer selv skal være betalt til 1ste Maj i det næstkommende Aar.

Husmændenes aarlige Afgift maa paa engang opkræves, naar efter Kapitelstartens Bestemmelse den almindelige og endelige Afgiftsberegning affattes.

Kvæstor skal imidlertid, saalænge de endnu tilbagestaaende ældre Restancer gjøre det fornødent, og naar ellers enkelte Uheld vilde medføre at en streng og sjeblikkelig Inddrivelse af Landgilden kunde blive Yderne til særdeles Skade, være bemyndiget til at give en passende Henstand, dog saaledes at han halvaarligen lader Hovedbogholderen affatte en nøjagtig Fortegnelse over samtlige Restancer af Universitetets Indtægter uden al Undtagelse, hvilken Fortegnelse han derefter har at tilstille Direktionen med Dplysning om, hvad der er foretaget med Hensyn til Inddrivelsen, ligesom han og ved Indsendelsen af denne Restanceliste bør meddele de Grunde hvorfor han har indbrømt nogen Yder Henstand, naar samme er af nogen Betydning, Alt for at Direktionen kan bedømme, om der anvendes den tilbørlige Opmærksomhed og Flid med Hensyn til Restancerens Inddrivelse, og for at Den kan meddele Kvæstor de nærmere Forfrifter som Den i saa Henseende maatte finde fornødne.

Ansøgninger om Eftergivelser blive af Kvæstor at indstille til Direktionen, for at Samme enten ved sin Resolution kan afgjøre Sagen, eller allerunderdanigst forelægge Hans Majestæt Kongen den til allerhøjeste Resolution. § 5. Alle Sager om Overdragelse af Jorder, Gaarde og Huse til simpelt Fæste eller til Arvefæste efter de gjeldende Bestemmelser, samt om Wortforpagtninger af Tiender, blive af Kvæstor at indstille til Direktionen. Det Korn som ydes til Universitetet in natura, bemyndiges Kvæstor til at afhænde efter bedste Skjønnende, som hidtil har været brugeligt, naar der af vederhæftige Kjøbere bydes saameget som der efter hver Egn's Beskaffenhed kan erholdes og hidtil er erholdt for Sæden. Har Kvæstor imidlertid nogen Tvivl om Prisens Untagelighed eller Kjøberens Vederhæftighed, bør han om Kornets Afhændelse gjøre Forestilling til Direktionen. § 6. Kvæstor bør drage Omsorg for at den akademiske Fonds Overfsud bliver gjort frugtbringende paa lovlig Maade, navnlig ved Udlaan paa Prioriteter. Forsaavidt visse Midler, saasom Frue Kirkes Bygningsfonds Overfsud, skulle gjøres frugtbringende ved Anbringelse i Statspapirer eller deslige Effekter, lader Kvæstor disse indkjøbe til Dagens Pris ved en Mægler, og bliver Kjøbet at legitimere ved Regnskabet med Mæglerens Slutteddel. Forsaavidt Pengene skulle udlaanes paa Prioriteter i faste Ejendomme efter de lovbestaaede Regler, indstiller Kvæstor det Udlaan som han finder lovligt og gavnligt til Direktionens Approbation. Kvæstor bør stedse have Omsorg for Sikkerheden af Universitetets Panter, og træffe de hensigtsmæssigste Foranstaltninger til, ved at bevirke lempelige Afdrag af de Debitorer hvis Pant maatte være eller blive mindre betryggende, efterhaanden at forbedre Universitetets Sikkerheder.

Hvad angaaer Udsættelsen og Opsigelsen af de Midler som tilhøre den fra den akademiske Fond afskiltte Legatmasse, da har Kvæstor ogsaa i Henseende til disse de foranvænte Pligter at opfynde, dog saaledes at han, i Medhold af den allerhøjeste Resolution af 22de December 1837, i Sager af ovennævnte Slags først erholder Konsistoriums Samtykke. § 7. Saavidt muligt bør Kvæstor engang i Sommerens Løb foretage den hidtil brugelige Inspektion af Godset i Sjælland, der dog kan skee til forskjellige Tider i de forskjellige Forvalterdistrikter, saaledes som det er Kvæstor belejligt.

Ved denne Inspektion bør Kvæstor navnlig: a. lade alle Godsets Beboere som staae til Restance, tilsiige til Møde paa passende Steder for at forevise deres Skattebøger, saa at Kvæstor kan forviise sig om de udestaaende Restancers Rigtighed, og strax meddele Forvalterne Ordre til at inddrive de Beløb som ikke ere betalte, og hvormed han ej, efter de ovenstaaende Regler, finder at burde give Henstand; b. modtage de

Bønders eller andre Universitetsgodsets Beboeres Besværinger, som de maatte have at fremsføre med Hensyn til deres, Universitetet vedkommende Forhold; c. foretage Revision af samtlige Forvalteres Embedsprotokoller og Kassevæsen, isærdeleshed forsaavidt vedkommer Erlæggelsen af de almindelige Skatter og offentlige Afgifter, og sammes Indbetaling i Amtstuerne; d. tage alle saadanne Universitetets Ejendomme med Hensyn til hvilke noget maatte være at foranstalte, i Djesyn, navnlig Kirkerne.

Saa snart Inspektionen er tilendebragt, bør Kvæstor om sammes Udfald, og hvad der i Anledning af den kan være at foretage, gjøre Beretning til Direktionen.

Omfostringerne i Anledning af Inspektionsrejserne anviser Kvæstor foreløbigt af Universitetets Kasse, men de blive, ved Regnskabets Revision, særligen af Revisor at indstille til Direktionens Approbation. § 8. Hvad angaaer de Universitets-Kvæsturen undertagte Regnskaber, da har Kvæstor at drage Omsorg for, at disse aflægges i rette Tid, saaledes at de i Overensstemmelse med allerhøjeste Resolution af 2den December 1836 ere ham tilstillede inden 1ste Marts efter hvert Regnskabsaars Udløb. Det er dernæst Kvæstors Pligt, efter at have afgivet Regnskaberne til Revisor, at paasee, at Revisionen fremmes med tilbørlig Nøjagtighed og Hurtighed, og han har derfor, hvis han finder Grund til at antage, at Revisor ej fremmer Revisionen tilbørligen, enten med Hensyn til den fornødne Hurtighed, eller med Hensyn til selve Indholdet af Revisionen, at indgive om denne Gjenstand Andragende til Direktionen, for at Den kan tage Sagen nærmere under Overvejelse og foranstalte hvad der findes hensigtsmæssigt og fornødent. Naar Regnskaberne, efter at være reviderede, ere, tilligemed alle tilhørende Bilage, tilbageleverede Kvæstor, har denne, forsaavidt Revisor maatte have gjort nogen Bemærkning i Henseende til Kvæstors i Aarets Løb afgivne Resolutioner og Anvisninger, derom at meddele sin Erklæring; og blive derefter de saaledes reviderede Regnskaber, ledsagede med Kvæstors Bemærkninger, i Overensstemmelse med allerhøjeste Resolutioner af 2den Decbr. 1836 og 22de Decbr. 1837, af ham at tilstille Konsistorium, for at de derfra kunne indsendes til Direktionen til endelig Decision. § 9. I Henhold til den allerhøjeste Resolution af 2den Decbr. 1836 skal det være Kvæstors Pligt at konferere med Inspectores quæsturæ i Henseende til alle de Dphlysninger om Universitetets økonomiske Anliggender som Konsistorium maatte attraae. § 10. Da den nærmeste Bestyrelse af hele Universitetets Økonomi, efter de allerhøjeste Resolutioner af 2den Decbr. 1836 og 22de Decbr. 1837, er overdraget Kvæstor paa hans An- og Lilsvar, saa er det heraf en Selvfølge, at, naar Universitetet nogensinde maatte lide Tab ved Mangel paa tilbørlig Omhu fra hans Side, bør han af egne Midler erstatte Universitetet saadant Tab.

2. Instrux for Universitetets Bogholder

(allernaadigst approberet d. 12te Maj 1838).

§ 1. Universitetets Bogholder har ialmindelighed at udføre alle under Universitetskvæsturen hørende Bogholderforretninger, med Undtagelse af dem som ere overdragne den i Kvæsturen ansatte Kassekontrollør, af hvis Instrux, saavel som af Kasseførerens Instrux, en Gjenpart bliver at levere Bogholderen. § 2. Han bør navnlig føre den befalede særegne Hovedbog for samtlige Legater og de Universitetet ikke direkte tilhørende Fonds, i Overensstemmelse med den allerhøjeste Resolution af 2den Decbr. 1836. Fremdeles bør han føre den almindelige Hovedbog for den akademiske Fond med løbende Indtægt og Udgift, samt for de med Universitetet forbundne videnskabelige Indretningers løbende Indtægter og Udgifter. § 3. Hovedbøgerne bør være indrettede saaledes, at

de til enhver Tid paa den bekvemteste Maade give en nøjagtig Oversigt over alle enkelte Kontoers Status, og bør Bogholderen, naar noget Spørgsmaal i saa Henseende opstaaer, konferere herom med Universitetets Kvæstor og rette sig efter hans Anvisning, med mindre han maatte finde særegen Anledning til at forbre Spørgsmaalet forelagt Universitetsdirektionen til Afgjørelse. Overtøserne fra Kassebøgerne og de specielle Beregninger til de forskjellige Konti i Hovedbøgerne bør skee snarest muligt og udenfor Terminstiderne, i det seneste inden 8 Dages Forløb. Ingen Rasur bør finde Sted i Hovedbogen, men indløber nogen Fejl, bliver samme at rette ved en særegen derom tilføjet Bemærkning. § 4. Det paaligger Bogholderen at meddele vedkommende Eforer for Legaterne, og Kvæstor for akademisk Fonds Vedkommende, de Oplysninger som de med Hensyn til enkelte Konti maatte forlange, ligesom han og bør benytte det Kjendskab om Regnskabsførelsens Detail, som han erholder ved Overtøserne i Hovedbogen, til at henlede Kvæstors Opmærksomhed paa de Gjenstande som han antager at kunne gjøre en Foranstaltning fra dennes Side hensigtsmæssig eller fornøden; dog uden at herved medføres nogen Forandring i Henseende til Kasserens og Kassekontrollørens Ansvar for deres Embedsførelse. § 5. De almindelige Repartitioner og Beregninger, som alene hensigtsmæssigen kunne affattes i Henhold til Hovedbogen, blive betimeligen at affatte af Bogholderen og tilfille Kvæstor, saasom de sædvanlige Beregninger over Legatkapitalernes Renter, saa og de fornødne Beregninger over den akademisk Fond tilkommende Kvartprocent af nysnævnte Renter og andre Indtægter, som tilflyde den akademisk Fond fra Legaternes Kasse; Kvartalsberegninger over Gagerne og Pensionerne, og halvvaarlige Beregninger over Huslejeportionerne. Forfaavidt der paa nogle af disse Beregninger, navnlig de sidstnævnte, skal bygges en Udgiftsordre til Kassereren, bliver samme af Bogholderen at forelægge Kvæstor til Approbation og Anvisning, hvilken dog kun ansees meddelt under Reservation af Revisionens Udsættelser, med Hensyn til Beregningernes Rigtighed. § 6. Hovedbogholderen bør halvvaarligen affatte en nøjagtig Fortegnelse over samtlige den 1ste Januar og 1ste Juli udestaaende Restancer af Universitetets Indtægter uden al Undtagelse, hvilken Fortegnelse afgives in duplo til Kvæstor, for at han paa samme kan bygge den befalede Indberetning til Universitetsdirektionen om Restancerne.

Forfaavidt imidlertid angaaer den sidst forfaldne Landgilde og Tiendestance, som den 1ste Juli for en stor Del altid endnu maa være under Inddrivelse, er det tilstrækkeligt at Bogholderen attesterer de Restancefortegnelsers Overtøser med Hovedbogen som for disse løbende Restancers Vedkommende blive af Kassekontrolløren til ham at afgive. § 7. De tvende originale Hovedbøger udgjøre, med tilhørende Kassebøger, Udgiftsberegninger og øvrige Bilage, Hovedregnskaberne for Legaterne og den akademisk Fond, og blive som saadanne at undergive Revision og Decision paa den befalede Maade. Revisors Antegnelser bør Bogholderen besvare inden 3 Uger efter Modtagelsen.

Hovedbogen for Legaterne bør i Overtøser med den allerhøjeste Resolution af 2den Decbr. 1836 være afsluttet og afgivet til Kvæstor, for at han kan foranstalte den fornødne Revision, inden den 1ste Marts det paafølgende Aar, og bør derfor Legaternes Kassebog være afsluttet inden Januar Maanedes Udgang.

Da derimod for akademisk Fonds Vedkommende mange Regninger præsenteres til Udbetaling i Begyndelsen af det følgende Aar, saa at sammes Kassebog ej hensigtsmæssigen vil af Kvæstor kunne beordres afsluttet før i Midten af Februar, og da det ogsaa er ønskeligt, at Universitetsforvalternes Regnskaber for det foregaaende Aar, som

bør være afgivne i de første Dage i Februar, kunne være reviderede inden Hovedbogens Afslutning, saa at de fornødne Oplysninger med Hensyn til Fordebogsudgifternes Konto fra samme kunde om muligt optages i Hovedbogen selv eller ialtfald dog fremsendes tilligemed samme, saa er det tilstrækkeligt at akademisk Fonds Hovedbog afsluttes og afgives til Kvæstor inden den 15de April i hvert Aar. § 8. Bogholderen har fremdeles, naar han afslutter Hovedbogen, tillige at affatte en saa fuldstændig Generalbalance over Legaternes Status, saa og over akademisk Fonds Status og dens Hovedkonti, som kan give Universitetets overordnede Bestyrelse tilstrækkelig Kundskab om det afvigte Regnskabsaars Resultater. Om denne Balances nærmere Indretning konfererer Bogholderen med Kvæstor, og bør den renskrævede Balance være afgiven til Kvæstor 8 Dage efterat Hovedbogen er afsluttet og afleveret, for derefter uophødeligen at kunde indsendes af Kvæstor tilligemed hans Indberetning om Universitetets økonomiske Forfatning for det afvigte Aars Vedkommende. § 9. Bogholderen skal være tilstede paa den Tid af de almindelige Kontordage Kvæstor maatte bestemme, og ellers give Møde naar det forlanges, i hvilken Henseende Kvæstor dog, saalænge Bogholder=Embedet ikke kan blive et selvstændigt Embede, saavidt muligt vil tage Hensyn til at Bogholderens andre Embedsforretninger kunne forenes dermed.

3. Instrux for Universitetets Revisor

(allernaadigst approberet d. 12te Maj 1838).

§ 1. Universitetets Revisor bør anvises en særegen Plads med tilhørende Stube til Opbevarelse af de hans Embede vedkommende Dokumenter, og bør Universitetets Hovedbøger, Kontraksbøger og Fordebøger, der altid bør være tilstede ved Kontoret, ej af Revisor hjemtages paa hans Bopæl. Derimod er det tilladt, at saalænge Universitetets Revisor=Embede er forenet med Bogholder= og Revisor=Embedet under Universitetsdirektionen, maa Revisionen af de Universitetet vedkommende Regnskaber, forsaavidt den kan ske uden at benytte fornævnte ved Universitetskontoret nødvendige Bøger og Documenter, ogsaa udføres i Universitetsdirektionens Revisions- og Bogholderkontor. § 2. Universitetets Revisor har for det Første at revidere samtlige Eforiregnskaber for de enkelte Legater som have særegne Efori, saa og de Regnskaber der fremtidig maatte blive indførte for de særegne Fonds eller Instituter som staae under enkelte eller flere Profesors Bestyrelse, saasom for Universitetsbibliotheket, botanisk Have, Anatomikammeret, den physiske og kemiske Instrumentfamling, det astronomiske Observatorium og deslige.

Naar disse Regnskaber, der efter allerhøjeste Resolution af 2den December 1836 skulle være afgivne til Konsistorium inden 1ste Marts næste Aar, af Dette ere tilstillede Revisor, har han uophødeligen at tage samme under Revision. Under denne Revision bør han nøje agte paa, at de Legaterne eller de separate Instituter tillagte, navnlig de fra Kvæsturen udbetalte, Indtægter rigtigten ere optagne i Regnskaberne, og til dette Djemed, forsaavidt fornødent gjøres, konfererer Regnskaberne, tilligemed de samme vedlagte verificerede Afkrifter af de i Universitetskontoret gjorte Beregninger, med Universitetskvæsturens Hoved- og Kassabøger. Fremdeles bør Revisor agte paa at Indtægterne ere anvendte i Overensstemmelse med de vedkommende Foundationer og andre Forkrifter, og navnlig at der af de kontante Overflud gjøres de foreskrevne Dplæg til Forrentning, ligesom han, naar det i Regnskabet anføres, at noget Beløb er indbetalt til Forrentning, ved at gennemgaae de vedkommende Regnskabsbøger i Kvæsturen,

bør forvisse sig om, at den til Forrentning indbetalte Sum i samme er anført som modtaget. § 3. Finder Revisor Intet at udsætte ved et For- eller andet lignende Regnskab, bemærker han dette under sin Haand i selve Regnskabsbogen eller paa Regnskabet og remitterer samme til Konsistorium. Finder han sig derimod besøjet til nogen Udsættelse, tilstiller han Regnskabsføreren Regnskabet med Antegnelserne til Besvarelse, og giver, efter igjen at have modtaget dem tilbage, sin Bedtegning, hvorpaa han indsender det Hele til Konsistorium for at Samme, i Overensstemmelse med den allerhøjeste Resolution af 2den December 1836, kan foranstalte Udsættelserne deciderede af Universitetsdirektionen. Skulde han ej erholde Regnskabet med Udsættelserne tilbage inden et Forløb af 14 Dage, har han uophødeligen at gjøre skriftlig Anmeldelse derom til Konsistorium.

Inden hvert Aars 1ste Juli har Revisor at tilstille Universitetsdirektionen Beretning om Revisionsarbejds Fremme for det afvigte Aar, forsaavidt de her omhandlede Legater og separate Konti angaaer. § 4. Revisor har endvidere uophødeligen at revidere Universitetsforvalternes Regnskaber, naar de leveres ham af Universitetets Kvæstor. De af ham affattede Antegnelser med tilhørende Bilage leverer han til Kvæstor, fra hvem han, efterat Regnskabsførernes Besvarelser ere indhentede, igjen modtager samme til Bedtegning, hvorefter de tilbageleveres til Kvæstor, for at indsendes til Universitetsdirektionens Decision. § 5. Ved Revisionen af Forvalternes Regnskaber har Revisor nøje at paasee, at de Summer som fra Kvæsturen kontant foreklydes Forvalterne til forskjellige Jordbogsudgifter, rigtigheden ere tagne til Indtægt, og til det Djemed at konferere den Attest fra Universitetets Bogholder om disse Forskud, der som hidtil bør erhverves af enhver Forvalter og vedlægges hans Regnskab, med Universitetskvæsturens Bøger. Ligesaa bør han nøje paasee, at de anførte Udgifter ere tilbørligen legitimerede.

Naar Universitetets Kvæstor har meddelt nogen Udgiftsordre til en Forvalter, saa bør Udgiften ansees tilstrækkeligen legitimeret for Regnskabsføreren's Bedkommende, men har Revisor Tvivl, om Kvæstor har været besøjet til at beordre denne Udgift, saa har han, ved at tilstille denne det reviderede Regnskab med sin Bedtegning, at indstille saadanne Udgiftsposter til Universitetsdirektionens Bedømmelse, hvorefter det opstaaede Spørgsmaal af Kvæstor bliver at forelægge Direktionen og af Denne at afgjøre. Det samme bliver at iagttage, naar Kvæstor selv udtrykkeligen maatte have beordret nogen Udgift paa forventet Approbation af Universitetsdirektionen. § 6. Universitetets Revisor har fremdeles at revidere de tvende Hovedbøger for Legatmassen og for den akademiske Fond med tilhørende Kassebøger, Afgifts- og Tiendeberegninger, samt øvrige vedkommende Bilage.

Det er her hans første Pligt at paaagte, at alle de vedkommende Instituter tilkommende Indtægter rigtigheden ere optagne og beregnede, og bør han i dette Djemed nøje rette sig efter den af Hans Majestæt Kongen approberede Fortegnelse over Legaternes Kapitalformue den 1ste Januar 1837 med senere tilkomne Tillæg. Han bør fremdeles forvisse sig om, at de i det allenaadigst approberede Normalreglement (af hvilket Reglement med tilhørende Resolutioner en Afskrift bør meddeles Revisor fra Universitetskvæsturen) opførte Indtægter alle ere optagne med deres rette og fulde Beløb, navnlig efter de ny affattede Jordbøger, og bør han derhos til sin Efterretning holde en nøjagtig Fortegnelse over alle Resolutioner som efterhaanden afgives og kunne have Indflydelse paa Indtægternes Størrelse, hvilke af Kvæstor bør kommunikeres Revisor til Efterretning.

Naar han ej for nogen Indtægts rette Størrelse finder tilstrækkelig Hjemmel i ældre Resolutioner eller gyldige Decisioner, saa har han ved en Udsættelse herom at foranledige, at en saadan endelig Bestemmelse erhverves til Efterretning og Sagttagelse for Fremtiden. § 7. Med Hensyn til Udgifterne bør Revisor paasee, at disse ere behørigt legitimerede og rigtigene beregnede. Forsaavidt der i Beregningen findes nogen Feil, bliver derom at gjøre Udsættelse uden Hensyn til den af Universitetets Kvæstor givne Anvisning, da samme altid ansees givet under Reservation af Revisionens Udsættelser med Hensyn til Beregningens Rigtighed.

Derimod kan, naar Kvæstors Anvisning haves for Udgiften, Intet udsættes den vedkommende Regnskabsbetjent til Last, hvorimod Revisor, naar han tvivler om Kvæstor har været besøjet til at anvise Beløbet til Udgift, derom har at gjøre Indstilling til Universitetsdirektionen paa samme Maade som under § 5 er anført med Hensyn til Forvalterregnskaberne. De af Kvæstor i Aarets Løb paa forventet Approbation af Universitetsdirektionen anviste Omkostninger i Anledning af hans egne Rejser i Godssets Anliggender blive altid af Revisor at uddrage af Bøgerne og at forelægge til Direktionens Approbation. § 8. Naar Revisor af Kvæstor har modtaget Universitetets Hovedregnskaber til Revision, saa er der for hvert Regnskab indrømmet ham en Frist af 3 Maaneder fra Modtagelsen, efter hvis Udløb Antegnelserne skulle være særskilt udfærdigede og afgivne til Kvæstor. Antegnelserne, der skulle være besvarede af Kassereeren, Kassekontrolløren og Bogholderen hver for sit Vedkommende inden 3 Ugers Forløb, tilstilles derefter igjen Revisor til Bedtegning, til hvis Affattelse han har en Frist af 1 Maaned, og bør han da med det samme afgive de Indstillinger vedkommende Kvæstors Resolutioner eller Anvisninger hvortil han maatte have fundet sig besøjet. Antegnelserne, Besvarelsenerne med tilhørende Bedtegninger og Indstillinger leveres Kvæstor, for i Overensstemmelse med den Kongelige Resolution af 2den December 1836 at fremsendes gennem Konsistorium til Universitetsdirektionens Decision. § 9. Endeligen har Universitetets Revisor at revidere de særskilte Regnskaber for Frue Kirkes extraordinære Bygnings-, og Rente- og Afdragsfond, hvorved de foransførte Regler ogsaa blive at iagttage. § 10. Ved Revisionen af de vedkommende Regnskaber har Revisor at agte paa om de Universitetets Bogholder, Kassekontrollør og Kassereer under Dags Dato givne Instruxer, af hvilke en Gjenpart leveres Revisor, i det afvigte Naar tilbørligen ere iagttagne, og i manglende Fald derom at gjøre Udsættelse. § 11. Naar Decisionerne paa de reviderede Regnskaber ere afgivne og paa behørig Maade kommuniserede alle Vedkommende, har Revisor ved de næste Regnskabers Revision at paasee, at de ere blevne tilbørligen opfyldte, og i manglende Fald derom at gjøre ny Udsættelse. § 12. Revisor har at meddele Universitetets Kvæstor de Oplysninger som ere fornødne, for at denne kan have det Tilsyn med Revisionen som efter den Sde Paragraf i Kvæstors Instrux, af hvilken Paragraf en Gjenpart er meddelt Revisor, er Kvæstor paalagt. § 13. Det er Universitetsdirektionen forbeholdet at give denne Instrux de Forandringer og Tillæg som maatte findes hensigtsmæssige eller fornødne.

4. Instrux for Kassekontrolløren og Secretæren under Universitetets Kvæstur (Udsfærdiget af Direktionen den 5te Juni 1838).

§ 1. Den i Universitetets Kvæstur ansatte Kassekontrollør og Secretær — som tidligere er kaldet Kontrabogholder — har for de under Kvæsturen hørende Stiftelsefs Vedkommende, nemlig Legaterne, den akademiske Fond og Frue Kirkes Rente- og Afdrags- samt Bygningsfond, at udfylde og notere samtlige Dvitteringer, som af Uni-

versitetetskassereren udstedes, alene undtagen de Tilfælde hvor Kassereren ifølge hans Instrux § 9 er bemyndiget til i de kongelige eller andre offentlige Kasser, hvoraf Udtællingerne kun skee paa Stedet selv, ene at udstede Kvittering. § 2. Kontrolløren bør fremdeles føre de hidtil brugelige Kontrakassebøger, som bør være paginerede, gennemdragne, forsynede med Universitetets Kvæstors Segl og af ham autoriserede; i hvilke Kontrakassebøger, som aldeles bør stemme med Kassererens Kassebøger, enhver Ind- og Udtælling uopholdeligen bør anføres. Derhos bør Tilførslerne af Udgifts- og Indtægtsposterne i Kassebogen paa den ene og i Kontrakassebogen paa den anden Side af Kassereren og Kassekontrolløren inden næste Dag efter Kontordagen være konfererede, og bør begge til gjensidig Betryggelse i enhver af disse Bøger under deres Haand og med Angivelse af Datum bemærke, at de nysnævnte Bøger for den paagjældende Kontordags Vedkommende ere konfererede og befundne overensstemmende.

De af Kassereren affattede Uge- og Maanedsextrakter bør Kontrolløren attestere, at de ere overensstemmende med Kontrakassebogen. Endeligen fører Kassekontrolløren den Obligationssbog som benyttes ved Kassefamlingerne i Kvæsturen, og underskriver det Passerede i enhver saadan Samling tilligemed Kvæstor og Kassereren.

§ Bøgerne tør Kontrolløren ikke tillade sig nogen Nasur, men indløber nogen Fejl, bør samme rettes ved en tilføjet Bemærkning, eller ialtsald ved at underprikke den urigtige Tilførsel og tilføje det Rigtige mellem Linierne. § 3. Fornævnte Embedsmand har fremdeles at affatte de aarlige Beregninger over samtlige Intrader af Universitetets Forbegods i den Form og under Jagttagelse af de Regler i Henseende til Leveattesters Erhvervelse og deslige, som Universitetets Kvæstor foreskriver; og staaer han til Ansvar for Beregningernes Rigtighed, som derfor blive at undergive Revision tilligemed Universitetets Hovedregnskab. Revisionens ham vedkommende Udsættelser har han at besvare inden 3 Uger efter Modtagelsen. Fremdeles affatter han efter Kvæstors nærmere Forskrifter de Restancelister som blive at benytte ved de halvkaarige Beretninger, der skulle indgives til Universitetsdirektionen, ved Kvæstors Inspektionsrejser, saa og især ved Inddrivelsen af udestaaende Restancer af disse Indtægter. § Universitetets Fordebøger over Landgilden og Tienderne har Kassekontrolløren at gjøre de fornødne Tilførsler om alle senere Resolutioner, med videre, vedkommende Udredelsen af disse Universitetets Hovedindtægter. § 4. Han har fremdeles at føre den Overformynderiprotofol som i Kvæsturen er indrettet for de Umyndiges Midler som for Universitetsgodsets Vedkommende ere indsatte i Universitetets Kasse, ligesom han og bør forfatte de terminsvise Beregninger over Dplæg, Renter med videre, som Kvæstor finder nødvendige til at vedligeholde god Orden i denne Del af Gods-Administrationen. Dgsaa Overformynderiprotofolken saavel som de nysnævnte Rente- og Dplægberetninger blive at undergive Revision tilligemed Universitetets Hovedregnskab, og Revisors Udsættelser at besvare inden den i foregaaende Paragraf foreskrevne Frist. § 5. Naar af Universitetets Bogholder er opgivet, hvilke Renter der i hver Termin blive at udbetale af de forskjellige Legaters Kapitaler, forfatter Kassekontrolløren den sædvanlige Repartition over sammes Uddeling til de forskjellige Eforer, ligesom han strax har at gjøre Indberetning til Kvæstor, naar nogen Eforus indbetaler et Beløb til Forrentning for noget Legat. Saa affatter han og Repartitioner over Professoreernes Distributs og andre lignende Repartitioner som hidtil. § 6. De forskjellige Ordre som Kvæstor meddeler Universitetsskontoret til Efterretning eller Jagttagelse ved Bogføringen, noterer han i en egen dertil indrettet Bog, og forsaavidt disse Ordre ej skulle afgives til Kassereren eller Bogholderen som Kassebilage for Kassereren eller særegne Bilage ved Hovedbogen, opbevarer

Kassekontrolløren dem, efterat han først har forevist dem for nysnævnte tvende Embedsmænd, som bør give samme Paategning om at de ere dem foreviste. I Mangel af saadan Paategning antages det, naar Bogholderen eller Kassereren paaberaaber sig at være forblevne ubekjendte med Ordren, at Fejlen hidrører fra Kassekontrolløren, som maa staae til Ansvar for det derved muligen foranledigede Tab. § 7. Alle Anvisninger — med Undtagelse af de almindelige Kvartalsanvisninger af Gage, Pensioner og Huslejeportioner, som affattes af Bogholderen — affattes efter Kvæstors Ordre af Kassekontrolløren, som, efter at have forvissat sig om at Regningernes Beløb er rigtigene beregnet — hvilken Beregning, uanset Kvæstors Anvisning, senere bliver Gjenstand for Revision af Universitetets Revisor — forelægger Kvæstor Anvisningerne til Underkrift. Han har isørigt ved Affattelsen af alle Anvisninger nøje at agte paa de for Universitetets Udgiftsvæsen givne Forskrifter, navnlig den allernaadigst approberede Normalreglement. Da Kvæstor isørigt kan have Anledning til at indhente nærmere Underretning fra Bogholderen om de forskjellige Konti, kunne de til Anvisning indleverede Regninger ej fordres udbetalte før efter 8 Dages Forløb, hvorom Kontrolløren har at underrette Vedkommende, som indlevere Regninger. § 8. Som Kvæsturens Sekretær fører denne Embedsmand fremdeles den for alle Kvæstursagerne indrettede Journal, opbevarer de Sagerne vedkommende Dokumenter, konciperer alle de Expeditioner hvis Affattelse Kvæstor overdrager ham; og beroer det ganske paa denne, hvorvidt han vil lade en Del af disse Forretninger udføre ved den i Kontoret ansatte, af Kvæstor antagne Assistent eller Ekstrafriver. § 9. For Frue Kirkes ekstraordinære Bygnings- samt Rente- og Afdragsfonds Vedkommende, som er Universitetets egen Bogholder vedkommende, udfører Kvæsturens Kassekontrollør Bogholderforretningerne, og aflægger Hovedregnskaberne som hidtil. § 10. Som Kassekontrollør bør denne Embedsmand være tilstede paa Kontoret i de almindelige Kontordage, som for Tiden, og indtil Direktionen anderledes bestemmer, skal være hver Mandag, Onsdag, Lørdag Formiddag fra Kl. 9 til 1, derhos i Terminstiden hver Fredag Formiddag i de samme Timer, for at expedere Alle som med ham maatte have nogen hans Embede vedkommende Forretning at udføre. Som Kvæsturens Sekretær bør han ogsaa til andre Tider, forsaavidt fornødent gjøres og af Kvæstor foreskrives, indfinde sig paa Kontoret, hvor alle Forretninger bør udføres og Universitetets Bøger og Dokumenter altid bør være tilstede. § 11. Denne Embedsmand har isørigt at betragte Universitetets Kvæstor som sin nærmeste Forsatte, i Overensstemmelse med de ham kommuniserede Bestemmelser af den for Kvæstor allernaadigst approberede Instrux.

5. Instrux for Universitetets Kasserer

(Udsærdiget af Direktionen den 5te Juni 1838).

§ 1. Universitetets Kasserer opbevarer alle Universitetets og Legaternes, saa og Frue Kirkes Rente- og Afdrags- samt Bygningsfonds Indtægter, som blive at indbetale her i Staden, ligesom han og har at udbetale alle de Summer som af fornævnte Kasser her skulle udredes. § 2. Kassereren bør være tilstede i Kassererkontoret i de nu bestemte Kontortider, som for Tiden, og indtil Direktionen anderledes bestemmer, skal være hver Mandag, Onsdag, Lørdag Formiddag fra Kl. 9 til 1, derhos i Terminstiden hver Fredag Formiddag i de samme Timer, for at expedere Alle som med ham maatte have nogen hans Embede vedkommende Forretning at udføre. Saa bør han og indfinde sig paa Kontoret til hvilke andre Tider han af Universitetets

Kvæstor berom specielt tilfignes i Anledning af nogen hans Embede vedkommende Embedsforretning, saasom Eftersyn af hans Pengebeholdninger, og Optagelse og Nedlæggelse af Aktiver i Obligationskisten. § 3. Kassereren bør, forsaavidt der ikke for Udgiften haves en fast Bestemmelse, saasom med Hensyn til Udbetalingen af Bondesfogernes Løn, Renterne af Umyndiges Midler og deslige, ikke udtælle nogen Sum af fornævnte Kasser uden at samme af Universitetets Kvæstor er anvist til Udbetaling, hvilken Anvisning dog, hvad Udbetalingerne af Legatrenter, Gager og Husleje angaaer, skeer ved en Paategning paa de affattede generelle Fortegnelser. § 4. Enhver Udgift som Kassereren ifølge Anvisning udreder, skal indføres i den for enhver Stiftelse for det paagjældende Aar indrettede Kassebog, som bør være pagineret, gjennemdraget, forsynet med Universitetets Kvæstors Segl, og af ham autoriseret. § 5. Det skal imidlertid indtil videre være Kassereren tilladt at udbetale Universitetets Lærere og Embedsmænd Forskud paa det løbende Kvartals Gage, dog kun saameget som til Udbetalingstiden er forfaldet, og saaledes at Kassereren selv maa svare for, at naar der forinden Kvartalets Udløb maa ventes noget beordret indeholdt af Gagen, saasom de sædvanlige Udtag til Enkekassen, han dertil kan skaffe Udvej. For disse Forskud skal Kassereren lade sig give Bedkommendes egenhændige Kvitteringer, og ved ethvert Kasseeftersyn forevise samme som Hjemmel for disse Udtællinger, der altid skulle ansøres inden for Linien i de ugentlige Extracter af Kassebogen. § 6. Kassereren fører de fornødne Obligationsbøger, i hvilke indføres samtlige Stiftelsernes Aktiver, og i hvilke enhver Forandring, ved ny Aktivers Tilkomst og gamles Afgang, nøjagtigen ansøres, saaledes at de kunne tjene til Efterretning, naar der fra Universitetets overordnede Bestyrelses Side maatte blive foranstaltet et Eftersyn af Obligationskisten hvori disse Aktiver forvares. Han er derfor overleveret den ene Nøgle til nysmeldte Obligationskiste, hvoraf de enkelte Aktiver, naar fornødent gjøres, blive at optage eller nedlægge i Overensstemmelse med de i den allernaadigst approberede Instrux for Kvæstor § 1 om saadanne Kassesamlinger givne Forskrifter. Som Følge heraf er han med Kvæstor solidarisk ansvarlig for de Aktiver som skulle beroe i Obligationskisten, ligesom han ene er ansvarlig for de Aktiver som det er fornødent, at Kvæstor foranstalter udtagne af Obligationskisten og overgiver til ham, i Anledning af Renters Hævelse, Søgsmåls Antæg, eller anden Grund. Disse ham overleverede Aktiver bør han, saalænge de ere i hans Væge, saavidt muligt, forvare i den Jern-Pengekiste som af Universitetet er anskaffet i Kassererkontoret. § 7. Ligesom Kassereren ved Opbeholdelsen af Aktivernes Renter har at rette sig efter de af ham holdte Obligationsbøger, der herom til enhver Tid skulle give fornøden Oplysning, saaledes skal han den 24de Juni og den 24de December affatte en Restanceliste over de udestaaende Renter, som efter at være attesteret af Bogholderen afgives til Kvæstor, der beordrer det videre Fornødne til de resterende Renters Inddrivelse, og skal Kassereren uden særligt Bederlag besørge de hertil, som ellers ved Inddrivelsen af andre Stiftelsernes Indtægter, hørende Forretninger, naar disse skulle udføres i Kjøbenhavn og af Kvæstor overdrages ham. Naar Indkjøb skal skee af Statspapirer, iværksætter Kassereren saadant ved Mægler, efter Kvæstors nærmere Ordre. § 8. Ved hvert Aars Slutning har Kassereren in triplo at affatte en fuldstændig Fortegnelse over samtlige Aktiver efter de forskjellige Klasser hvortil de høre, saaledes indrettet som af Kvæstor foreskrives, hvilken Fortegnelse bliver at attestere af Bogholderen, og derefter et Exemplar af Kvæstor at tilstille Konsistorium, og et andet Universitetsdirektionen, med de Bemærkninger hvortil han maatte finde Anledning, og det tredie at nedlægge i Obligationskisten til Afbenyttelse ved muligt Eftersyn. Derhos skal Kassereren tilligemed Kvæstor meddele

en udtrykkelig Tilstaaelse for, at de Aktiver som efter disse Fortegnelser skulle findes i Obligationskisten, i den ere tilstede. § 9. Ved Oppebørselen af Renter, Landgildeafgifter, Tiendaafgifter, Jordskyldspenge, og andre Indtællinger som skee paa Kontoret, skal Kassereren lade Kvitteringen udfylde og notere af Kassekontrolløren forinden han modtager Pengene. De Penge som tilstilles Kassereren med Posten bør saavidt muligt foranstaltes afleverede paa Kontoret i den sædvanlige Kontortid, og bør han lade Kontrolløren udfylde og notere Kvitteringen for de saaledes modtagne Penge inden han tilstiller Vedkommende samme. Naar Kassereren hæver Penge i de kongelige eller offentlige Kasser, som efter de gjeldende Anordninger udbetales paa Stederne selv, skal han, hvem det i Sligt Fald af Kvæstor maa overdrages ene at hæve og kvittere for Beløbet, uopholdeligen efter Modtagelsen nedlægge dem i sin Pengekiste. § 10. Det skal fremdeles i de forannævnte, saavel som i alle Tilfælde hvor Kassereren modtager nogen Pengesum for Stiftelserne, være hans uskrivelige Pligt, hvis Pengene modtages paa Kontoret, da paa Kontordagen, og hvis de undtagelsesvis modtages andetsteds, da paa den første Kontordag efter Modtagelsen, at anføre den modtagne Sum i sin Kassebog, og derefter opgive den for Kassekontrolløren til Notering i Kontrakassebogen. Modtager Kassereren nogen Indtægt uden, som ovenanført, at indføre den i sin Kassebog, og bliver det navnlig i Anledning af de generelle halvaarlige Restancelister befundet, at det som Restance henstaaende Beløb allerede var indbetalt til Kassereren, men ej af ham taget til Indtægt, skal Sagen uopholdeligen af Kvæstor indberettes til Universitetsdirektionen, som, hvis det findes at der er grundet Mistanke om at Forseelsen hidrører fra nogensomhelst Svig, strax removerer Kassereren fra sit Embede, men hvis Forseelsen maa antages at hidrøre fra tilregnelig Uagtsomhed, kan ansee ham med en passende Mulkt. § 11. Tilførselerne af Udgifts- og Indtægtsposterne i Kassebogen paa den ene og i Kontrakassebogen paa den anden Side bør af Kassereren og Kassekontrolløren inden næste Dag efter Kontordagen være konfererede, og bør begge til gjensidig Betryggelse i enhver af disse Bøger under deres Haand og med Angivelse af Datum bemærke, at nysnævnte Bøger for den paagjeldende Kontordags Vedkommende ere konfererede og befundne overensstemmende. I de Bøger Kassereren har at føre bør han ej tillade sig nogen Rasur, men skulde en Fejl indløbe, bliver samme at berigtige ved en tilføjet Bemærkning, eller ialt fald den urigtige Tilførsel at underprøffe, og det Rigtige at tilføje mellem Linierne. § 12. Af akademisk Fonds Kassebog udtager Kassereren ugentlig en nøjagtig Ekstrakt over alle Ind- og Udtællinger, som han hver Mandag i den paafølgende Uge leverer Kassekontrolløren til Attestation, hvorefter Tirsdag Morgen et Exemplar af samme bør tilstilles Direktionen, og et andet Universitetets Kvæstor. For Legaternes og de Frue Kirke tilhørende Fonds' Vedkommende afgives ligeledes in duplo Maaneds-Extrakter ved Udgangen af hver Maaned, og bør derhos et tredie Exemplar af Legatmassens Maaneds-Extrakt afgives til Konsistorium. § 13. Kassereren bør ej ved Afslutningen af Dagens Beholdning have mere kontant i Kasse end 1000 Rbd. for Universitetets Legater, 2000 Rbd. for den akademiske Fond, og 1000 Rbd. for Vor Frue Kirkes Fond. Den større Beholdning som paa Kontordagen er indkommet, indsættes om muligt samme, eller i det seneste den følgende Dag, paa Folium i Nationalbanken, og afgives den af Nationalbankens Kasserer for den indsatte Sum udstedte Kvittering senest den næste Kontordag til Universitetets Kvæstor, som opbevarer disse Kvitteringer i en særegen Portefeuille. De af Kassereren afgivne Anvisninger paa Stiftelsernes Folier i Banken ere alene gyldige naar de ere underskrevne af Universitetets Kvæstor, og har

Kassereren, naar han forelægger Kvæstor nogen saadan Anvisning til Underskrift, at opgive, til hvilke Udgifter samme behøves, saa og at levere en Note over Anvisningen, som Kvæstor ligeledes bevarer i fornævnte Portefeuille. Kontrabøgerne med Bankens Bogholdere, som ere i Kassererens Bærge, bør jevnlig, idetmindste engang hver Maaned, afgives til Kvæstor for at konsereres med den Kassebeholdning som Kassereren efter de indgivne, af Kassekontrolløren attesterede, Extrakter skal have i Behold. § 14. De af Kassereren førte Kassebøger, bilagte med behørig Bevise, udgjøre hans Kasseregnskaber, som blive at undergive Revision og Decision tilligemed Hovedregnskaberne. Revisors Udsættelser har Kassereren at besvare inden 3 Uger efter deres Modtagelse. Skulde i Aarets Løb nogen Fejl i Kassebogen blive bemærket, og Kassereren af Kvæstor blive beordret at berigtige samme, da bør han foretage saadan Berigtigelse, dog at han, hvis Ørdren for ham medfører noget Ansvar som han troer ikke retteligen at være ham paalagt, til Kvæstor kan indgive sin Remonstration herimod, som derefter af denne bliver at forelægge Universitetsdirektionen til Afgjørelse. § 15. Kassereren har at betragte Universitetets Kvæstor som sin nærmeste Foresatte, i Dverensstemmelse med de ham kommuniserede Bestemmelser af den for Kvæstor allernaadigst approberede Instrux.

Efterat Sekretær L. Svendsen under 11te Marts 1837 var paa Direktionens allerunderdanigste Forestilling bleven udnævnt til Bogholder ved Universitetskontoret, blev Direktionen ved en Skrivelse fra Konsistorium meddelt, at det i Samme var kommet under Spørgsmaal, om der kunde antages at være skeet nogen Forandring i Konsistoriums Ret til at udnævne de underordnede Embedsmænd og Betjente i Universitetets Tjeneste, og isærdeleshed dem som ansættes i Universitetskontoret, og at Konsistorium over bemeldte Spørgsmaal havde indhentet Betænkning fra den Kommité af Professorer der allerede tidligere var nedsat i Anledning af Udkastet til en Instrux for Kvæstor.

Bemeldte Kommité havde i sin Betænkning bemærket, at Konsistoriums Ret til at bortgive alle de underordnede Bestillinger ved Universitetet allerede var begrundet i Universitetets ældste Foundationer og Benaadningsbreve, og at den senere mangfoldige Gange var stadfæstet, senest ved den af Hans Majestæt den nuregerende Konge under 14de Juni 1811 udstedte Konfirmation paa samtlige Universitetet meddelte Fundatser, Privilegier, Friheder og Benaadninger. Kommitteen havde udhævet, at ligesom de kongelige Resolutioner af 25de November og 2den December 1836 ikke antyde, at Hans Majestæt vilde have Konsistoriet betaget den Det allernaadigst tilfagte Rettighed til at udnævne Betjentene i Kvæstorkontoret, saaledes indeholde de endog en tydelig Tilfærdig-givelse af det Modfatte, hvilken efter Kommitteens Mening fremgik af Udtrykkene i førstnævnte Resolution § 6 sammenholdt med Resolutionen af 2den December § 1, thi medens det i den sidstnævnte som noget Nyt fremhæves, at Kvæstor skal udnævnes af Hans Majestæt selv, siges der i den førstnævnte blot: „at det bifaldes, at Lønnen for den Bogholder der i den daværendes Sted vilde blive at antage maa reglementeres“ o. s. v., hvorved formentes, ligesom at være henvist til den Fremgangsmaade med Bogholderens Antagelse som foreskrives i Reskriptet af 2den Oktober 1801, hvor det hedder: „Rektor og Professorer maae være autoriserede til at antage en duelig Person til Bogholder med 300 Rdl. aarlig Løn.“ Kommitteen troede heller ikke, at der af den kongelige Resolution hvorved Sekretær Svendsen blev udnævnt til Bogholder, kunde udledes, at Hans Majestæt ialmindelighed vilde have hine Tilfagn tilbagekalde, hvortil der ogsaa efter Kommitteens Ansæelse var saameget mindre Anledning, som det efter Forholdenes Natur ikke kunde ansees som rigtigt, at den omhandlede Bogholderpost blev

hævet til et egentligt kongeligt Embede, efterdi den, ifølge Forretningernes Beskaffenhed syntes at henhøre til den Klasse af underordnede Betjeninger ved offentlige Stiftelser som omtales i den kongelige Resolution af 24de September 1822. Kommitteén tilføjede, at det maatte ansees for at være af Bigtighed for Konsistorium, at Bogholderen saavel som de øvrige underordnede Embedsmænd ikke komme i noget andet Uafhængighedsforhold til Kvæstor, end det som deres offentlige Stilling i sig selv medfører, og at dette lettere vilde kunne forebygges naar deres Valg beroede hos Konsistorium, end naar Kvæstor ved sin Indstilling til den øverste Bestyrelse kunde skaffe dem deres Post, ved hvilket sidste de allerede vilde føle sig i et ganske andet Forhold til Universitetets Repræsentation og til Kvæstor, end det der i begge Henseender ifølge deres Stilling burde finde Sted.

I Henhold til denne Betænkning, som Konsistorium i alt Væsentligt tiltraadte, androg Samme paa, at Dets Ret til at udnævne de underordnede Embedsmænd og Betjente i Universitetets Tjeneste ikke maatte lide nogen Indskrænkning, og at Direktionen, saafremt det ansaaes Fornødent, vilde udvirke allerhøjeste Resolution for at Konsistorium, uagtet Hans Majestæt selv havde beskikket Sekretær Svendsen til Bogholder, dog i Fremtiden maatte være berettiget til at besætte denne Post.

Efterat senere, under 7de Juli 1838, Sekretær Svendsen var bleven allernaadigst entlediget fra Bogholdertjenesten, fandt Direktionen sig med Hensyn til det saaledes opkaastede Spørgsmaal foranlediget til foreløbigen at konstituere en duelig Mand til at udføre Bogholderforretningerne, indtil det kunde vorde bestemt, hvorledes der med Besættelsen af denne Post i Fremtiden skulde være at forholde.

I denne Henseende tilkjendegav Direktionen Konsistorium, at Den maatte ansee det som en Følge af den foregaaende Forandring med Bestyrelsen af Universitetets økonomiske Forretninger, at Embederne ved Universitetskontoret for Fremtiden ikke længere som hidtil kunde være at besætte af Konsistorium, og Den gav med Hensyn hertil Dette Leilighed til nærmere at ytre sig over dette Anliggende. I Skrivelse af 27de Oktober yttrede Konsistorium, næst at henholde sig til sine tidligere ovenfor fremsatte Bemærkninger, at Det heller ikke skjønnede, at Fortabellen af Dets hidtil haste Ret til at udnævne Embedsmændene i Universitetskontoret var nogen nødvendig Følge af den allerhøjeste Resolution af 22de December 1837, ved hvilken Konsistorium blev fritaget for de Samme hidtil paaliggende Forretninger med Hensyn til Bestyrelsen af Universitetets Jordegods og Kapitalformue, eftersom Det dog endnu langtfra ikke er fjernet fra alt Opsyn med og Bestyrelse af de Forretninger som skulde udføres af Universitetskontorets Embedsmænd. Det paaberaabtes i denne Henseende, at Konsistorium i det Hele ved de af Det udnævnte Inspectores quæsturæ fører Tilsyn med disse Forretninger, at intet af Universitetets Regnskaber kan decideres uden at være gennemgaaet af Konsistorium, at ingen væsentlig Forandring i Henseende til Substansen af Universitetets Formue kan foregaae uden at Konsistoriets Betænkning er bleven indhentet, at visse Beløb af de normerede Udgiftsposter ere aldeles stillede til Konsistorii Disposition, og endelig at Konsistorium har en mere umiddelbar Bestyrelse af alle Universitetets Legater, der udgjøre et flere Gange større Beløb end hele Universitetets egen Kapitalformue. Med Hensyn til at Direktionens Deltagelse i Bestyrelsen af Universitetets Formue efter de seneste Bestemmelser er bleven større end forhen, da kunde dette, efter Konsistorii For- mening, alene medføre, at Direktionen kunde have en større Indflydelse end forhen paa Besættelsen af oftnævnte Embeder, men ikke indeholde tilstrækkelig Grund til den Forandring, at disse Embeder nu skulde besættes efter allerunderdanigst Forslag til Kongen

Foraavidt det ikke kunde forblive ved den Maade hvorpaa disse Embeder hidtil vare besatte, indstillede Konsistorium derfor in subsidium, at det maatte vorde fastsat, at de besattes af Direktionen efter Forslag af Konsistorium, som til hver ledig Post da skulde have at indstille 3 af de Kandidater der søge om Posten.

Ved allerunderdanigst at foredrage Hans Majestæt de ovenanførte Grunde, paa hvilke Konsistorium byggede den Formening, at Det endnu tilkom den omhandlede Ret, bemærkede Direktionen, at det vistnok maa indrømmes, at de seneste Lovbud angaaende Universitetets økonomiske Anliggender ej alene ikke indeholde nogen udtrykkelig Tilbagekaldelse af denne Rettighed, men endog, derved at alene Kvæstors Udnævnelse omtales som Hans Majestæt selv forbeholdt, snarere kunde synes at antyde, at der med de øvrige Betjentes Udnævnelse ingen Forandring skulde skee. Men et andet Spørgsmaal var, om ikke den allernaadigst approberede forandrede Bestyrelsesmaade af Universitetets økonomiske Anliggender i sig er uforenelig med Konsistoriets hidtil hafte Ret til at beskikke de Betjente ved hvem de til disse Anliggender henhørende Forretninger skulde udføres, og om altsaa ikke denne Rettighed derved af sig selv maa være bortfaldet. Mod denne Anskuelse havde Konsistorium i det Væsentlige paaberaabt sig, at ved den indtraadte Forandring i Bestyrelsen af Universitetets Økonomi var dog ikke al Andel i Samme fra Konsistoriets Side ophørt, og at derfor heller ikke Konsistoriets Ret til at beskikke Kontorets Betjente kunde være ophørt. Dette kunde Direktionen imidlertid ikke finde fyldestgjørende. For at bedømme det opkaastede Spørgsmaal maatte man tage i Betragtning, i hvilket Forhold Kontorets Betjente, med Hensyn til de dem anviste Forretninger, efter den ældre Indretning stode, og efter den nugjeldende Indretning staae, til Konsistoriet og Direktionen. De Forretninger som ved Universitetskontoret udføres, bestaae fornemmelig i Expeditionen af Alt hvad der angaaer Godsadministrationen, af Alt hvad der vedkommer Kasse- og Regnskabsvæsenet, saavel med Hensyn til Universitetets egne, som til Legatmassens Kapitaler og løbende Indtægter og Udgifter, og endelig i de aarlige Regnskabs Aflæggelse. Efter den ældre Indretning forterede alle disse Anliggender under Konsistoriet, der selv afgjorde, eller til Direktionen indstillede alle Sager angaaende Godsadministrationen, selv ved de af Dets Midte valgte Inspectores quæsturæ førte det umiddelbare Tilsyn med Kasse- og Regnskabsvæsenet, og udsatte alle Kapitaler som skulde gjøres frugtbringende, samt endelig selv modtog og deciderede alle Regnskaber. For nærværende Tid er det derimod Kvæstor som forestaaer Godsadministrationen, og besørger de dertil hørende Forretninger udførte ved de ham underordnede Kontorbetjente og Godsforvaltere, ligesom det og er Kvæstor der fører det umiddelbare Tilsyn med Kasse- og Regnskabsvæsenet, og drager Omsoarg for at Universitetets egne Kapitaler gjøres frugtbringende, Alt umiddelbart under Direktionens Dverbestyrelse; og endelig blive nu samtlige Regnskaber der aflægges dels af Universitetets Forvaltere, dels i Universitetskontoret, deciderede af Direktionen. Konsistoriet er derimod vedblevet Bestyrelsen af Legatmassens Kapitaler og hvad dermed staaer i Forbindelse, ligesom Det og er forbeholdt Udgang til, ved de af Det selv valgte Inspectores quæsturæ, og ved at modtage og til Direktionen at indsende Regnskaberne, at skaffe sig Kundskab om Alt hvad der med Hensyn til Universitetets Økonomi foreskalder, samt at afgive de Betænkninger som Direktionen i vigtige Anliggender ikke unblader at indhente.

Ligesom, efter det Anførte, de ældre Forholde ganske naturligen medførte, at Konsistorium beskikkede Universitetskontorets Betjente, saalænge disse alene udførte Forretninger som Konsistoriet havde at afgjøre og stod til Ansvar for, saaledes vilde det, saavidt ffjønnes, være ligesaa unaturligt og stridende mod de nu indtraadte Forholde,

at Konsistorium skulde vedblive at beskikke disse Betjente, efterat saa stor en Del af deres Forretninger ikke længere høre under Konsistoriets Afgjørelse, at altsaa Direktionen skulde fra en Den underordnet Autoritet modtage de Betjente ved hvilke Den skulde lade udføre de Forretninger Den ene har at afgjøre, og hvorfor Den staaer til Ansvar. Men skjønt det ifølge det her Anførte maatte ansees klart, at Konsistorium ikke kunde vedblive at udøve Rettigheden til at besætte de omhandlede Poster, saa kunde denne Rettighed dog heller ikke antages, ved de forandrede Forholde ligesvem at være gaaet over til Direktionen, efterdi Denne ikke har erholdt den hele Bestyrelse af alt hvad der forhen hørte under Konsistorium, hvorefter Dette fremdeles har at vaage over de betydelige Legatmassen tilhørende Kapitaler, hvis Bestyrelse ogsaa er underlagt Universitetskontoret.

Derfor saaledes den Omstændighed, at de Universitetskontorets Betjente tildelte Forretninger henhøre for en Del under Konsistoriet, for en Del under Direktionen, medførte, at hverken Hiert eller Denne alene kunde beskikke disse Betjente, da kunde denne Bønsøgelighed ikkun hæves enten derved, at Hans Majestæt selv besætter Posterne, eller derved at Udnævnelsen skeer ved fælles Deltagelse af Konsistoriet og Direktionen.

Det Første vilde bevirke, at alle disse Poster maatte gaae over til at blive kongelige Embeder. En saadan Forandring maatte ansees hensigtsvarende, saafremt man ikke kunde vente, at dygtige Mænd vilde konkurrere til disse Betjeninge, med mindre de opnaaede de med et kongeligt Embede forbundne Fordele, navnlig den Udgang til Pension for dem selv ved deres Entledigelse, og for deres eventuelle Enker. Men at dette skulde være at befrygte, var der ingen Anledning til at antage, og Direktionen kunde derfor hverken med Hensyn hertil, eller med Hensyn til disse Betjentes Stilling og de dem anviste Forretninger, skjønne at der var nogen Nødvendighed for at forandre deres Poster fra det de hidtil stedse havde været, til kongelige Embeder.

Skulde derimod Kontorbetjentene ansættes ved fælles Deltagelse af Konsistorium og Direktionen, da kunde dette neppe paa en mere hensigtsmæssig og efter de nuværende Forholde passende Maade iværksættes, end saaledes som Konsistorium havde bragt i Forslag, nemlig at Dette ved indtrædende Vakance i en Kontorbetjents Post af Ansøgerne om samme foreslaaer tre, af hvilke Direktionen vælger den ene. Med Hensyn til den Konsistoriet underlagte Bestyrelse af Legatmassen, der udgjør en saa betydelig Gjenstand for Kontorforretningerne, kunde det ikke ansees for noget ubilligt Krav, at Konsistoriet havde nogen Andel i Ansættelsen af de Betjente til hvilke Det maa overlade de med hin Bestyrelse forbundne Forretninger, og ved den anførte Forslagsret vilde Konsistorium vinde en Indsyndelse paa disse Betjentes Antagelse der hverken kunde være anstødelig for Direktionen som overordnet Autoritet, eller indskrænke Dennes Frihed i Henseende til Valget paa nogen Maade som lod befrygte, at vedbørligt Hensyn paa Duellighed skulde blive tilfidsesat; thi Direktionen maatte ansee det for umuligt, at Konsistorium ved alle de tre Det blandt de Ansøgende giver Fortrinet, skulde i den Grad forfejle et heldigt Valg, at Direktionen ikke skulde finde En af disse kvalificeret til at betroe Posten.

At Universitetskontorets Betjente antages paa den her anførte Maade, derfor talede ogsaa den Omstændighed, at derved ikke gjordes større Indskrænkning end de forandrede Forholde nødvendigen medføre, i en Rettighed som Konsistorium fra de ældste Tider havde været i Besiddelse af, som var Det ved flere kongelige Tilfagn udtrykkelig tilfikkret, som Det satte høj Pris paa, hvis fremtidige Besiddelse, saavidt som de forandrede Forholde tillade, upaatvivleligen vilde bidrage ikke lidet til at bevare Konsistoriets Interesse for den Andel i Universitetets økonomiske Bestyrelse som endnu er Det betroet, og tillige af Samme med Taknemmelighed blive paaskjønnet som et nyt Bevis paa at det var

Hans Majestæts Billie, at Universitetets Rettigheder og Privilegier skulde opretholdes, saavidt de kunde bestaae med Universitetets Lærv og passende lade sig forene med de nuværende Forholde.

Efterat Direktionen med disse Bemærkninger havde henstillet de tvende Alternativer til allerhøjeste Afgjørelse, behagede det Hans Majestæt, under 11te December allernaadigst at resolvere saaledes:

Vi ville allernaadigst have tilladt, at der, naar Vakance finder Sted i Kasserer- Bogenholder- eller Kassekontrollørposten i Universitetskontoret, maa af Konsistorium for Vor Direktion for Universitetet og de lærde Skoler bringes i Forslag Tre, som Konsistoriet anseer for de dueligste blandt dem der have ansøgt den ledigværende Post, og at Direktionen af disse Tre maa vælge og antage den Ene.

I Anledning af at Kvæstor havde opkøst det Spørgsmaal, hvorledes herefter burde forholdes med Hensyn til Arvefæsteskjødernes Udfærdigelse, om nemlig denne skulde skee af Direktionen, eller som hidtil af Konsistorium, hvilket sidste vel efter de forandrede Forholde ikke vilde være den mest passende Form, men dog efter Kvæstors Mening kunde for de meget faa Tilfælde af dette Slags som endnu vilde forefalde, forblive uforandret, blev i Konsistorium af nogle af Dettets Medlemmer yttret den Mening, at det allerhøjeste Tilfagn i den kongelige Resolution af 22de Decb. 1837 § 4, hvorefter ingenfinde, uden at Konsistoriets Betænkning først er bleven indhentet, skal vorde foretaget nogen væsentlig Forandring med Hensyn til Substansen af Universitetets Formue, burde komme til Anvendelse ved Fæststeders Overdragelse i Arvefæste, hvilket da vilde medføre, at Sager angaaende deslige Overdragelser fremdeles vilde blive at foredrage Direktionen gennem Konsistorium, og hvoraf tillige, efter Konsistoriets Formening, vilde blive en Følge, at der ikke vilde behøves nogen Forandring i de trykte Formularer til Arvefæsteskjoder.

I denne Anledning tilkjendegav Direktionen under 8de Maj Konsistorium, at Den fandt, at Konsistoriet burde gives Lejlighed til at yttre sig over de Sager som angaae Afhændelsen af Universitetets Fæstesteder til Arvefæste, forinden Slige Sager blive endeligen afgjorte. Derimod ansaae Direktionen det paa den anden Side for mindre stemmende med de forandrede Forholde ved Universitetets økonomiske Bestyrelse, at Arvefæste-Skjødernes udfærdiges og underskrives af Konsistorium, men ansaae det for passende, at de, ligesom ved en anden under Direktionens Resport staaende Stiftelse er Tilfældet, udfærdiges og underskrives af Denne. I Overensstemmelse hermed ere ny Formularer for saadanne Skjoder trykte, efter at være af Direktionen approberede.

Ved Arvefæsteskjødernes Udstedelse erlægges et Gebyr af 6 Rbd. for en Gaard og det Halve for et Hus, hvilket Gebyr hidtil havde været fordelt saaledes at

Rektor erholdt	1 Rbd., for et Hus = Rbd. 3 Mk.
Kvæsturen eller akademisk Fond	2 — — 1 — = —
Pedellerne	2 — — 1 — = —
Universitetskontorets, eller forudm Forbegods-	
kommissionens, Sekretær	1 — — = — 3 —

6 Rbd., for et Hus 3 Rbd. *)

Der opstod nu, ifølge nysnævnte Forandring, Spørgsmaal om hvorledes herefter skulde forholdes med de Andele af disse Gebyrer som havde tilfaldet Rektor og Pedellerne, i

*) Jofr. universitets- og Skole-Annaler 1809, II, 254.

hvilken Henseende Konsistorium formente, at Pedellerne burde beholde hvad de hidtil havde nydt, og at der ikke var tilstrækkelig Anledning til at gjøre nogen Forandring med Hensyn til Gebyret for Rektor.

I denne Anledning tilmeldte Direktionen under 22de December Konsistorium, at Den ikke skjønnede, at der, efter de i den senere Tid foregaaede Forandringer med Hensyn til Godssets Administration og Arvesæstestjødernes Udfærdigelse, var tilstrækkelig Grund til i Fremtiden at lade nogen Andel af de omhandlede Gebyrer komme enten Universitetets Rektor eller dets Pedeller tilgode, og at saaledes herefter det hele Gebyr vil blive at beregne den akademiske Fond tilgode, dog at de nuværende Pedeller vedblive for deres Embedstid at nyde de dem af oftnævnte Gebyrer tilfaldende Sportler.

Efterat Kvæstor havde modtaget den for ham udfærdigede Instrux, androg han i en Skrivelse til Direktionen, at efter hans Formening kunde den Bestemmelse i Instruxens 1ste § hvorefter enhver af Universitetets Kasserer udstedt Kvittering bør noteres af Kassekontrolløren, saa at ingen saadan af ham for Landgilde og Tiendeafgifter udstedt Kvittering skal være gyldig mod Universitetet uden saadan Notering, ikke antages, hverken efter dens Ord eller Hensigt, at have forandret de tidligere bestandig fulgte og i Forholdets Natur grundede Regler om Kvæstors Myndighed til, paa den aarlige Godsreise at modtage Afdrag paa Landgilde og Tiender som Yderne tilhyde, samt om Kvæsturens Besøjelse til specielt at bemyndige Universitetsforvalterne til at modtage de Restancer hvis Inddrivelse hos Restanterne overdrages dem; og da disse tvende Forholdsregler saavel hidtil havde vist de heldigste Følger til betydeligen at formindke de udestaaende Afgiftsrestancer paa Universitetsgodset, og forekomme Paadragelsen af ny Restancer, som og herefter vilde vedblive at være baade til Nytte og Bekvemmelighed for Yderne, og til Gavn for Universitetet selv, indstillede Kvæstor, at han maatte bemyndiges til, ved Bekjendtgjørelsen af Instruxens Bestemmelse om Universitetskassererens Kvitteringers Notering, tillige at tilkjendegive Godssets Beboere, at denne Forfkrift ikke har nogen Indflydelse paa den hidtil fulgte Fremgangsmaade i ovennævnte tvende Henseender.

I Skrivelse af 17de Februar svarede Direktionen herpaa, at uagtet Den var enig med Kvæstor i at Vedblivelsen af den ovennævnte hidtil fulgte Fremgangsmaade ikke kunde ansees som stridende mod Ordene i den ovenansførte Bestemmelse i Kvæstors Instrux, maatte Direktionen dog ansee det for aldeles nødvendigt og grundet i Instruxens Aand, at det bringes derhen, at alle Afgifter til Universitetet uden Undtagelse erlægges paa Universitetskontoret her i Staden. Da Direktionen imidlertid erkjendte det Banskkelige og maaske Skadelige som en pludselig Forandring i den sædvanlige Fremgangsmaade vilde medføre, vilde Den intet have at erindre imod at Kvæstor endnu paa den nærmest forestaaende Inspektionsreise modtog de Beløb som Yderne maatte tilhyde paa deres Restancer, dog at det maatte tilkjendegives dem, at de herefter have at erlægge Afgifterne alene til Universitetskassereren her i Staden, samt at Kvæstor fremdeles bemyndigede Forvalterne til, naar de have at indklage nogen af Yderne for udestaaende Afgifter for Forligelseskommissionen, da at modtage de kontante Afbetalinger som i Anledning af Indkaldelsen eller ved Eksekutionen maatte af Vedkommende tilbydes.

Ved en senere Skrivelse af 24de April har Direktionen, paa Grund af ophyste særdeles Omstændigheder, tilladt at tvende af Universitetsforvalterne maa vedblive som hidtil at oppebære Tiendeafgifter af visse Sogne, mod at friholde Universitetet for Restancer.

En betydelig Forandring med Hensyn til Afgifterne af Universitets- og Kommunitetsgodset er i 1838 bleven forberedet, derved at det er allernaadigst bestemt,

at den Bønderne hidtil i en lang Række af Aar bevilgede Moderation af en Fjerdedel af de planmæssige Arvefæsteafgifter nu skal efterhaanden ophøre.

Ved kongelig Resolution af 26de Februar 1819 bevilgedes Arvefæsterne af Bøndestanden paa Universitetets og Kommunitetets Godser en Moderation af en Fjerdedel af den aarlige Arvefæsteafgift som efter den allernaadigst approberede Plan af 19de Juni 1795 skulde svares, for de 4 Aar 1818—21, og denne Moderation blev senere ved allerhøjeste Resolutioner af 13de Febr. 1824, 7de April 1826, 15de Jan. 1830 og 4de Juli 1834 forlænget, hver Gang paa fire Aar; dog blev det ved de tre sidstnævnte Resolutioner gjort til Betingelse for at nyde Godt af Moderationen, at vedkommende Arvefæstere havde modtaget Skjoder udfærdigede efter de ved kongelig Resolution af 4de Novbr. 1825 approberede Formularer for Arvefæsteskjoder paa Gaarde, og de i Overensstemmelse dermed affattede Skjodeformularer for Bolssteder og Huse paa bemeldte Godser, eller og ved en formelig Deklaration havde overtaget de Forpligtelser der indeholdes i disse Skjodeformularer. Det blev derhos ved sidstnævnte allerhøjeste Resolution Universitetsdirektionen allernaadigst paalagt, efter foregaaende Brevveksling med det kongelige Rentekammer, at nedlægge allerunderdanigst Foreskilling angaaende om og hvorvidt der maatte være Anledning til at bevilge Arvefæsterne paa begge Godserne for bestandig en Nedsættelse i de ved Planen af 1795 bestemte Arvefæsteafgifter.

I Anledning af sidstnævnte allerhøjeste Befaling indhentedes Direktionen strax Betænkninger over Spørgsmaalet, saavel fra Inspectores quæsturæ for Universitetsgodssets, som fra det theologiske Fakultet for Kommunitetsgodssets Vedkommende, hvilke Betænkninger derefter under 11te Oktbr. 1834 bleve tilfillede Rentekammeret med Begjæring om Dets Formening over Sagen. Begge de omtalte Betænkninger gif ud paa aldeles at fraraade en Nedsættelse i Afgifterne for bestandigt, og begge vare byggede paa Grunde der maatte synes meget vægtige. Inspectores quæsturæ oplyste, at Universitetets planmæssige Afgift er endog betydeligt mindre end de sædvanlige Afgifter af Fæstegods, naar saavel Indfæstningssummerne som Høveriet in natura, eller de istedetfor dette trædende Høveripenge, bringes med i Beregning, og gjorde opmærksom paa, at det vilde være ubilligt, om den Omstændighed at Universitetets Afgifter oppebæres paa den Maade som bedst passer med en fri selvstændig Bøndestand, nemlig som en fast Afgift, uden at Besidderen trykkes ved vilkaarligen bestemte Indfæstninger eller ved Høveri, skulde foranledige at Universitetet tabte den Udfigt som et forbedret Agerbrug, eller Formindskelse af de kongelige Skatter, kunde give til at den fulde Afgift engang i Tiden kunde vorde betalt, uden at Arvefæsterne trykkes for meget; at Agerdyrkningen i Tiden kunde bringes saavidt, at Sædens Værdi meget vilde formindskes i Forhold til Sølvetts Værdi eller Pengene, anfaaes for aldeles rimeligt, ligesom og at Skatterne engang vilde blive mindre byrdefulde, men i førstnævnte Tilfælde vilde Universitetet, hvis Afgiften for bestandig var nedsat, ikke kunne afholde sine Udgifter, men maatte, istedetfor at kunne opkræve den almindelig bestemte fulde Afgift, som da vilde være meget billig, enten falde Statskassen til Byrde, eller af Mangel paa Fonds ikke kunne virke tilbørligen for sit Formaal. Det blev fremdeles bemærket, at en særegen Ubillighed mod Universitetet, ved at betage dette en Fjerdepart af Afgifterne, vilde ligge deri, at Universitetet, isærdeleshed i den forbigangne Tid, i det Hele taget har bestemt Rekognitionerne, d. e. Kjøbesummerne ved Overgang til Arvefæste, meget lavt, netop med Hensyn til de høje Afgifter, men da Følgen heraf nu ikke længere kan hæves, efter som de allerfleste Gaarde allerede ere overdragne i Arvefæste, vilde en bestandig Nedsættelse i Afgifterne endog være en Uretfærdighed mod Universitetet; samt at, saalænge Modera-

tionen kun er temporær, kan Universitetet ved Hjælp af samme haabe at bevirke en eller anden hensigtsmæssig Forandring i det bestandige Forhold til Bønderne, hvilken kan være til disses Gavn ialmindelighed, uden at man dog kan faae den Enkeltes Samtykke dertil; men dette Middel til at indvirke paa Bønderne vilde ophøre, saafremt Nedsættelsen blev bestemt for steds.

Det theologiske Fakultet yttrede i sin Betænkning, at Uarsagen til det Misforhold der for Tiden vistnok kan antages at finde Sted mellem Flerheden af Kommunitetsbøndernes Kaar og den dem paahvilende Afgift ingenlunde bør søges i bestandig vedvarende, men ifkun i forbigaaende Forholde, nemlig dels i den Progression hvori de kongelige Skatter paa Landejendommene ere forhøjede i de senere Aar, dels i det lave Trin hvorpaa vore Bønders Agerbrug endnu steds befinder sig. En successiv Forringelse af de paahvilende Byrder og en successiv Fremskriden af Agerbruget tør imidlertid forventes, og i dette Tilfælde vilde Forholdene upaatvivlelig saaledes forandre sig, at den nedsatte Afgift da vilde, til betydeligt Tab for Stiftelsen, blive ulige mere uproportioneret til Landejendommens Værdi, end den fulde Afgift nu kan ansees for at være. Fakultetet skjønnede derfor ikke rettere, end at en temporær Nedsættelse netop er den Fremgangsmaade der paa ligelig Maade varetager baade Stiftelsens og dens Arvesæsters Larv. Fakultetet hentydede derhos til de særdeles betydelige Understøttelser som Kommunitetet tidligere har nydt, og fremdeles aaligen yder Universitetet, og hvor betænkeligt det vilde være, medens Universitetets Udgifter i Fremtiden snarere kunne ventes at ville forøges end formindskes, at iværksætte en Foranstaltning der maatte befrygtes, betydeligen at ville svække Kommunitetets Evne til i den kommende Tid at understøtte Universitetets Virksomhed.

Det kongelige Rentekammer havde i den af Samme under 7de April 1838 afgivne Betænkning ikke indladt sig paa at besvare Spørgsmaalet i dets fulde Omfang, hvilket vilde forudsætte et nøjagtigere Kendskab til Lokalforholdene end Kollegiet uden specielt ansøgte Undersøgelser, hvortil Det ikke havde anset sig bemyndiget, kunde være i Besiddelse af. Men da det for Godsejeren altid er sikkest, ikke for bestandig at renoncere paa nogen Rettighed, og da Arvesæsterne for det Første ere hjulpe med en fortsat temporær Moderation, yttrede Kammeret, at det vel vilde være rigtigst, nu at indskrænke sig til en Begunstigelse for et lignende Aaremaal som hidtil, i hvilket, om det skulde allernaadigst befales, en altsidig Undersøgelse af de særlige Forholde kunde med modent Overlæg finde Sted.

Direktionen skjønnede ikke rettere, end at de af Universitetskvæsturen og det theologiske Fakultet anførte Grunde for ikke at lade Afgiftsmoderationen gjælde for bestandig, vare aldeles afgjørende, og da nu tillige Erfaringen syntes at vise, at det langt fra ikke vilde være umuligt, selv i en ikke fiern Periode, at bringe Bønderne til at betale de fulde planmæssige Arvesæstefgifter, idet det nemlig var lykkeligvis Kvæstor Professor Bang, saaledes at faae de tidligere udestaaende meget betydelige Afgiftsrestancer inddrevne, at der ved Slutningen af Aaret 1837 saa godt som ingen Restancer havde paa hele Universitetets Godser, med Undtagelse af de 10 til 12 Aar gamle Restancer, for hvilke Universitetet har modtaget Obligationer, hvilke imidlertid Professor Bang haabede, snart ligeledes at faae inddrevne, saa troede Direktionen saa meget mere at burde paa det bestemteste fraraade, at den hidtilgjældende temporære Afgiftsmoderation skulde udstrækkes til at gjælde for bestandig.

I Henseende til Moderationens Forlængelse paa et bestemt Antal af Aar, havde Direktionen, efterat det Tidrum hvori samme ved allerhøjeste Resolution af 4de Juli

1834 var bevilget, med Aaret 1837 var udløbet, desangaaende modtaget Betænkninger saavel fra Kvæstor som fra det theologiske Fakultet. Begge Betænkninger gik ud paa, ved i Henhold til de ovenanførte Grunde paa ny at freeraade Afgiftsmoderationens Tilstaaelse for bestandig, tillige at anbefale Bønderne til, paa et lignende Aaremaal som hidtil, endnu for denne Gang at forundes en temporær Moderation, eftersom de samme Grunde der hidtil havde gjort en saadan tiltraadelig endnu vare tilstede. Det var navnlig af Professor Bang fremhævet, at i den senere Tid flere betydelige Uheld ere indtrufne, der have maattet sætte Bønderne tilbage, f. Ex. den stærke Storm som i Høstens Tid 1835 anrettede betydelig Skade paa Sæden, og den i Vinteren 1836—37 indtraadte Fodermangel, ligesom flere extraordinære Paalæg have fundet Sted, saasom Udskrivning af Jurage og Marschpenge, samt af Bidrag til Udgifterne ved Stænderforsamlingen, hvortil kom, at Kornpriserne i de senere Aar have været temmelig betydeligt lavere end Kapitelstarterne hvorefter Arvesæstefgifterne erlægges. Professor Bang bemærkede, at disse Grunde vel kunde synes at tabe deres Vægt derved, at Kvæsturen i de sidste 3 Aar havde kunnet inddrive omtrent 13000 Rbd. af de udestaaende Restancer, saaledes at der ved Slutningen af 1837 hos Bønderne ikkun udestode nogle faa Hundrede Rbd. af Landgilden for det sidste Aar 1836, hvorved bemærkedes, at efter det hidtil Vedtagne opkræves Landgilden for det foregaaende Aar først i det følgende, efterat Kapitelstarten er sat, og uagtet denne Inddrivelse af en saa betydelig Sum, for flere Bønder 2 til 3 Aars Afgift, var ingen Mand af Universitetet sat fra Gaarden; men det var paa den anden Side erindret, at den Alvor hvormed Inddrivelsen var fæet, idet i de to første Aar næsten Halvdelen af Yderne maatte indkaldes for Fortligelseskommissionen og Flere sagsøges, havde bragt dem til at anstrænge sig til det Yderste, ligesom endel havde maattet gjøre Laan for at betale de ældre Restancer; og da der endnu stod tilbage at bringe Universitetsbønderne dertil at de betale den tredie Part af Aarets Afgift i samme Aars Efteraar, hvilket de skulle efter de ny Skjodeformularer, saavel som at inddrive en Del af den gamle Restancegjeld, endnu omtrent 10000 Rbd., for hvilken Gjeld man i sin Tid maatte modtage de saakaldte Landgilderestanceobligationer med Pant i Ejendommene, havde Professor Bang yttret den Overbevisning, at der idetmindste vilde medgaae et Tidrum af flere Aar, inden Universitetsgodset, selv under temmelig helbige Konjunkturer, vilde komme saaledes til Kræfter, at man uden Ubillighed mod Yderne og Skade for Stiftelsen kan indfordre den fulde planmæssige Afgift.

Under disse Omstændigheder maatte Direktionen ansee det for ligesaa gavnligt for Stiftelserne som nødvendigt for Bønderne, at Afgiftsmoderationen forlængedes paa et lignende Aaremaal som det hvori samme flere Gange havde været tilstaaet, dog maatte, saavidt Direktionen skjønnede, den samme Betingelse med Hensyn til de ny Skjodeformularers Vedtagelse, som hidtil havde været foreskrevet, ogsaa fremdeles vedblive. I Henhold hertil indstillede Direktionen allerunderdanigst: om de Arvesæstere af Bønderstanden paa Universitetets og Kommunitetets Godser paa hvis Ejendomme den ved allerhøjeste Resolution af 4de November 1825 approberede Formular for Skjoder paa Gaarde, og de i Overensstemmelse dermed affattede Formularer for Skjoder paa Bolssteder og Huse, ere eller maatte blive anvendte, maatte endnu i 4 Aar, nemlig i Aarene 1838—41, allernaadigst forundes en Moderation i den dem paahvilende planmæssige Arvesæstefgift af en Fjerdedel af dennes fulde Beløb.

Under 8de Maj blev derefter allernaadigst resolveret som følger:

Vi ville allernaadigst have de Arvesæstere af Bønderstanden paa Universitetets og Kommunitetets Godser paa hvis Ejendomme den ved allerhøjeste Resolution

af 4de Novbr. 1825 approberede Formular for Skjoder paa Gaarde, og de i Dverensstemmelse dermed affattede Formularer for Skjoder paa Bolssteder og Huse, ere eller maatte blive anvendte, bevilget endnu for de 4 Aar 1838, 1839, 1840 og 1841 en Moderation i den dem paahvilende planmæssige Arvefæstefgift, paa den Maade, at for Aarene 1838 og 1839 eftergives en Fjerdedel af det fulde regulerede Afgiftsbeløb, og for Aarene 1840 og 1841 en Ottendedel af bemeldte Afgiftsbeløb; hvorimod for Aar 1842 og de følgende Aar bliver af Arvefæsterne at erlægge den fulde ved den allernaadigst approberede Plan af 19de Juni 1795 fastsatte Arvefæstefgift.

Endelig er at bemærke, at ny og reviderede Fordebøger, saavel for Universitetets Gods, som for dets Tiender, ere af Kvæstor foranstaltede udarbejdede, og Afskrifter deraf indsendte til Direktionen, af den førstnævnte i Januar 1838, af sidstnævnte i Januar 1839.

Ved den i Aarbogen for 1837 meddelte Beretning om den foretagne Omdannelse af Kommunitetsbygningen og dens Indretning, navnlig til Lokale for Universitetets zoologiske og mineralogiske Musæer, er (S. 127) foreløbigen bemærket, at der til dette Bygningsforetagende var medgaaet et langt større Beløb end dertil forud var beregnet, ligesom at det under Arbejdet fandtes nødvendigt at foretage betydelige Reparationer saavel paa Bygningens Ydermure som paa Taget, hvilket sidste navnlig maatte aldeles omlægges. Herom kan nu tilføjes følgende nærmere Underretning, at til Bygningens Omdannelse, som var forud beregnet og allernaadigst approberet til 13500 Rbd., i Virkeligheden medgik 18528 Rbd. 24 Sk., hvorhos til Ydermurenes Reparation anvendtes en Bekostning af 993 Rbd. 6 Sk. og til Tagets Omlægning 2272 Rbd. 16 Sk., ialt til Reparationerne 3265 Rbd. 22 Sk. Da Universitetet herefter vilde erholde Bygningen overladt næsten ubelukkende til sin Benyttelse, fandtes det ikke billigt eller passende, at Kommunitetet udredede mere end i det Højeste Halvdelen af bemeldte Reparationsudgifter, og det blev derfor, efterat Direktionen havde nedlagt allerunderdanigst Forestilling, ved kongelig Resolution af 23de Marts, ved hvilken den ovennævnte foregæde Bygningsudgift saavel som Reparationsomkostningerne bleve allernaadigst approberede, tillige bestemt, at ikkun Halvdelen af sidstnævnte Omkostninger skulde bæres af Kommunitetet, den øvrige Halvdel, saavel som det Beløb hvormed Bygningsudgiften havde oversieget Dverflagssummen, af den akademiske Fonds Dverfsud for 1837.

I den botaniske Have er i 1838 udført et betydeligt Bygningsarbejde ved Opførelsen af et nyt Værthus.

Det ene af de to i Haven værende Værthuse, det saakaldte Rapske Hus, var i de senere Aar bleven i den Grad af Velde forfaldet, at det, efter i længere Tid at have været ubrugeligt, i 1837 havde maattet aldeles nedbrydes. Da et lavere Værthus, fornemmelig skikket til deri at opelske Planter af ringe Højde, aldeles ikke kunde undværes, indkom fra de botaniske Profesorer Forslag til Opførelse af et nyt. Efter et foranstaltet Dverflag vilde et saadant Værthus, inddelt i tre Afdelinger, den midterste bestemt til at ophebes med varmt Vand efter den nyeste som fortrinlig erkjendte Methode, de to andre til at varmes ved de sædvanlige Røglkanaler, medføre en Bekostning af omtrent 3242 Rbd., hvilken Bekostning det antoges at kunne uden Vanskelighed tilvejebringes, idet af Havens normerede Indtægter i 1837 var bespart et Beløb af 800 Rbd., og der var Udfigt til at der af dens Indtægter for 1838 kunde ved streng Økonomi

bespares ibetmindste et lignende Beløb, hvorefter det formentes, at det Dvrigte vilde kunne afholdes af den til Universitetets ekstraordinære Udgifter normerede Sum, eller ialtsald af Havens Indtægter i Aarene 1839 og 1840.

Efterat Konsistorium herover havde indhentet Kvæstors Betænkning — der ansaae det for rigtigst, at den omtalte Bekostning tilvebragtes dels ved Hjælp af de for Haven i 1837 besparede 800 Rbd., forsaavidt allerhøjeste Tilladelse kunde erholdes til at disse kom den botaniske Have istedetfor akademisk Fond tilgode, dels ved et Forskud af sidstnævnte Fond af 2400 Rbd., der da maatte tilbagebetales ved at indeholde 800 Rbd. af Havens Normalsum i hvert af Aarene 1838, 39 og 40 — og ligeledes Betænkning fra Hofbygmester Etatsraad Koch, der antog at der i nysnævnte Dverflagssum kunde bespares 400 til 600 Rbd., androg Dette paa at et nyt Værthus maatte opføres i den forestaaende Sommer, og at Bekostningen, der saaledes antoges ikke at ville overstige 2800 Rbd., maatte udredes paa den af Kvæstor foreslaaede Maade, dog saaledes at dertil anvendtes, foruden de 800 Rbd. af Havens Besparelse for 1837, og 800 Rbd. af dens Indtægter i 1838, endvidere 600 Rbd. af sammes Indtægter for hvert af Aarene 1839 og 40, og at, forsaavidt en større Sum end 2800 Rbd. skulde medgaae, det Dverffyhdende maatte udredes af hvad der er normeret til Universitetets ekstraordinære Udgifter.

Med Hensyn til at det i det allernaadigst approberede Normalreglement er bestemt, at intet af de enkelte Instituter ved Universitetet eller Afdelinger i Regnskabet maa opsamle Beholdning fra det ene Aar til det andet, men at alt hvad der i et Aar maatte spares af de normerede enkelte Udgiftsposter skal indflyde i den akademiske Fond, til Forøgelse af dennes Kapitalformue, blev Sagen af Direktionen foredraget Hans Majestæt Kongen. Direktionen bemærkede, at de for den botaniske Have normerede 5500 Rbd. aarlig alene vare kalkulerede paa Havens sædvanlige Fornødenheder, og at i de Beregninger hvorpaa bemeldte Normalsum var baseret, i sin Tid udtrykkelig var erindret, at deri ikke vare indbefattede Omkostningerne ved ny Bygningers eller Værthuses Opførelse. Der vilde derfor være megen Grund til for Haven at forvente, at det i dette Tilfælde, saaledes som i Normalreglementet under ekstraordinære Omstændigheder er givet Udsigt til, maatte allernaadigst tillades, at Besparelsen i Havens Normalsum for det foregaaende Aar maatte komme Haven selv istedetfor den akademiske Fond tilgode, og det saameget mere som denne i det foregaaende Aar havde avanceret en meget betydelig Kapital og ligeledes i 1838 kunde forventes at faae et anseligt Dverfkud.

Det behagede derefter Hans Majestæt under 8de Juni allernaadigst at bifalde Direktionens allerunderdanigste Indstilling:

at der i den botaniske Have i forestaaende Sommer, istedetfor det nedrevne saakaldte Kapste Værthus, opføres et nyt Værthus efter den allerunderdanigst fremlagte Tegning, og at dertil anvendes indtil de paa det optagne Dverflag beregnede 3242 Rbd., samt at denne Sum udredes saaledes, at dertil afgives 800 Rbd. af den botaniske Haves besparede Indtægter for 1837, og at 2000 Rbd. foreskydes af den akademiske Fond, og senere erstattes denne derved at der indeholdes 800 Rbd. af bemeldte Haves Indtægter for 1838, og 600 Rbd. af sammes Indtægter for ethvert af Aarene 1839 og 1840, hvorimod det som Bekostningen maatte overstige 2800 Rbd. tilskydes af hvad der er normeret til Universitetets ekstraordinære Udgifter.

Da den til Bygningen virkelig medgaaede Sum var 3090 Rbd. 24 Sk., er et Beløb af 290 Rbd. 24 Sk. udredet af nysnævnte Normalsum for Universitetet, ligesom 800

Rbd. af Havens Besparelse for 1837. Men da Haven ved Regnskabets Afslutning for 1838 fandtes ikke at have en større Beholdning til Afdrag paa de af den akademiske Fond foreskudte 2000 Rbd., end 321 Rbd. 54 Sk., er af bemeldte Forskud endnu tilbage urefunderet et Beløb af 1678 Rbd. 42 Sk., hvilket altsaa saavidt muligt vil være at afdrage i Aarene 1839 og 1840.

I Sommerens Løb fandt en betydelig Reparation Sted paa Dypgangen til Trinitatis Kirkes Taarn, der befandtes højest brøstfældig, nærmest foranlediget ved at den russiske Storfyrste under hans Ophold her i Staden forventedes at ville tage Taarnet og det derværende Observatorium i Djesyn, hvilket iøvrigt ikke skete. Den dertil medgaaende Udgift, 356 Rbd. 48 Sk., blev udredet af Normalsummen til ekstraordinære Udgifter, da den til Bygningernes Vedligeholdelse normerede Sum ikke dertil var tilstrækkelig.

Da det maatte ansees ønskeligt, at der habdes en erfaren og bekjendt Bygningskyndig til at føre stadigt Tilsyn med Universitetets Bygninger, har Direktionen under 15de Maj 1838 antaget Hofbygmester Etatsraad Koch til at føre saadant Tilsyn, saavel med Universitetets Bygninger her i Staden, som med dets Kirker, herunder indbefattet den Frue Kirke tilhørende Hvidovre Kirke, saaledes at han derfor nyder, foruden Erstatning for Rejseomkostningerne, en Godtgørelse af 25 Rbd. kvartaliter, der bliver at udrede af de tvende til Universitetsbygningernes og Kirkerne Vedligeholdelse allernaadigst reglementerede, Kvæsters Bespyrelse underlagte, Summer af respektive 2400 og 2200 Rbd., af hver med det Halve. Efter et senere Andragende fra det theologiske Fakultet, har Direktionen under 22de Januar 1839 bemyndiget Dette til paa lige Maade at antage Etatsraad Koch til at føre Tilsyn med Kommunitetsbygningen og Regensens Bygninger, mod et aarligt Honorar af 50 Rbd. af Kommunitetets Kasse.

I Aarbogen for 1837 kunde Universitetets Regnskab for dette Aar ikke meddeles, da det dengang endnu ikke var afsluttet, ligesom dette ogsaa nu er Tilfældet med Regnskabet for 1838, som derfor først i den følgende Aargang af dette Skrift kan meddeles. Paa efterstaaende Oversigt over Universitetets Indtægter og Udgifter i 1837 ere tillige i egne Rubriker tilføjede de ved Normalreglementet for enhver Post bestemte Summer, samt en Angivelse af hvormeget den virkelige Indtægt og Udgift har været større eller mindre end Normalsummen.

Universitetets Indtægt i 1837.

	Birkelig Indtægt.		Normal- summen.		Mere end Normalsummen.		Mindre	
	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.
1. Indtægter af Jordegods og Tjener ¹	61423	44	44180	=	17243	44		
2. Renter af Kapitaler	3840	3	2440	=	1400	3		
3. Studiefkat og Kathedraticum	4651	22	4700	=			48	74
4. Almanakforpagtningen . . .	3700	=	3700	=				
5. Legatrenter (Juliane Maries til Professor art. obstetr., Kostgaards til Prof. Kost- gardianus, Hoppners og Bartholins til Huslejer) . . .	949	67	1197	48			247	77
6. Refusion for Universitetets Skifteret	202	=	200	=	2	=		
7. Leje-Indtægter (Husleje af den polytekniske Læreanstalt, af det Moltkeske Museum og nogle Private)	750	=	935	=			185	=
8. Jordskyld	272	86	270	=	2	86		
9. Af Dresunds Told	241	44	240	=	1	44		
10. Dekanats-Indtægter	303	89	230	=	73	89		
11. Embedsafgifter ²	1567	77	990	=	577	77		
12. Tilfældige Indtægter (Testi- monia publ., Arvesæstestjøs- der, Kaldsbreve, Examen- safgifter)	459	61	370	=	89	61		
13. $\frac{1}{4}$ Procenten af Legaterne . .	1689	26	1700	=			10	70
14. Vidre Bidrag fra Kommu- nitetet	8021	59	7707	48	314	11		
15. Sammes ny Bidrag	10000	=	10000	=				
Summa Indtægt	98073	2	78860	=	19705	31	492	29

Indtægtens Overskud over Normalsummen 19213 2

Naar til dette Beløb lægges det paa den modstaaende
Side anførte Beløb som de ordinære Udgifter have
været under Normalsummerne 1079 39

Bliver Overskudet af de ordinære Indtægter over de
ordinære Udgifter 20292 41

¹ Aarsagen til det betydelige Overskud er fornemmelig den fordelagtige Kapitelstart, dernæst ogsaa Berigtigelse af Jordebogen og den ved enkelte Fæstesteders Overdragelse i Arvesæst indbundne højere Afgift.

² Af Byskriver-Embedet paa St. Croix, Klokkerembederne ved Frue og Trinitatis Kirker, og Graverembedet ved Assisstenskirkegaarden.

Universitetets Udgift i 1837.

	Virkelig Udgift		Normal- summen.	Mere end Normalsummen.		Mindre	
	Rbd.	Sk.		Rbd.	Rbd.	Sk.	Rbd.
1. Gager af den ordinære Gageringssum ³	42451	64	40600	1851	64		
2. Gager og Pensioner af Extraordinarium ⁴	5240	56	5600			359	40
3. Gage til Kvæstor	606	=	600	6	=		
4. Dito til Konsistoriets Referendarius, Sekretarius og Fuldmægtig ⁵	606	=	600	6	=		
5. Honorar for Programmets Forfattelse	101	=	100	1	=		
6. Gage til Prosektor	202	=	300			98	=
7. Dito til Revisor	404	=	400	4	=		
8. Dito til Pedellerne	80	80	80	=	80		
9. Rectoris Magnifici Løn, Stipendium Rectoris Scholæ, og Famulus Bibliothecæ	108	=	110			2	=
10. Husleje til Professorene	2400	=	2400				
11. Universitetsbibliotheket	2320	=	2320				
12. Botanisk Have	2171	55	2980			808	41
13. Anatomikammeret	239	36	260			20	60
14. Astronomisk Taarn	910	=	910				
15. Den physisk-kemiske Instrumentsamling	225	=	150	75	=		
16. Universitetskontoret	3295	64	3300			4	32
17. Fordebogsudgifter	10504	52	12000			1495	44
18. Bygningsudgifter	3000	=	3000				
19. Udskillige Udgifter (ved Konsistorium, for trykte Gager, Pensioner til Professorene, samt mindre Gratiale og Understøttelser)	933	10	1150			216	86
20. Extraordinære Udgifter	1981	24	2000			18	72
Summa Udgift	77780	57	78860	1944	48	3023	87
						1944	48

Udgiften har været mindre end Normalsummen 1079 39

³ Paa Grund af flere ældre ikke normalmæssige Gager kan Normalreglementets Bestemmelse endnu ikke ganske overholdes.

⁴ Denne Sum, som er bestemt „til Universitetets Nytte og videnskabelige Formaalets Fremme“, altsaa navnlig til Gager for extraordinære Professorene, er hidtil for største Delen optaget af nyindvundne ikke normalmæssige Gager, samt tvende Pensioner.

⁵ Disse tre Gager beløbe altsaa ligesaa meget som Kvæstors nuværende Gage.

Men hertil komme endnu følgende ekstraordinære Indtægter:

a. For en bortsolgt Grund og et bortsolgt Hus i Fiolstræde	7790 Rbd. =	Sk.
b. For den solgte Gaard i Kannikestræde (om begge Poster se Aarb. f. 1837 S. 128 og 29) 11425 Rbd. r. S. eller Repræsentativer	11539 — 24 —	
c. Kommunitetets Bidrag til at dække Underbalancen for Aarene 1834, 35 og 36 (ifølge kongl. Resol. 25 Nov. 1836)	12716 — 88 —	
Salt ekstraordinær Indtægt	32046 — 16 —	

Og følgende ekstraordinære Udgifter:

a. Til Omdannelse og Hovedreparation af Kommunitetsbyg- ningen	14160 Rbd. 94 Sk.	
b. Nogle tilfældige Udgifter vedkom- mende de tidligere Aar	1248 — 82 —	
	<u>15409 — 80 —</u>	
Utsaa ekstraordinært Doverskud	16636 — 32 —	

Naar bemeldte ekstraordinære Doverskud	16636 Rbd. 32 Sk.
lægges til ovennævnte ordinære Doverskud	<u>20292 — 41 —</u>
fremkommer det hele virkelige Doverskud for 1837	36928 — 73 —

Den akademiske Fonds hele fra Legatmassen affondrede Formue udgjorde, ifølge Regnskabet's Balancekonto, d. 1ste Jan. 1838 i r. S. og Sedl. 117871 Rbd.

men af denne Formue var ikke rentebærende	15321 — 44 Sk.
den rentebærende Kapital skulde altsaa udgjøre	<u>102549 — 52 —*</u>

men Universitetet havde den 1ste Januar 1838 i virkelige rentebærende Aktiver Sølv og Sedler 112125 Rbd. 37 Sk., medens det ved Aarets Udgang havde Kassebetetsposter til Beløb 9575 Rbd. 81 Sk., efter hvis Fradrag nysnævnte Beløb (102549 Rbd. 52 Sk.) udkommer. Denne forbelagtigere Status hidrører fra den brugte Operation, at Universitetet har gjort Indtægterne uopholdeligen frugtbringende, og dækket Kassebetetsposterne, som først kom til Udbetaling efter Aarets Udløb, af de i det ny Aar indkommende Indtægter. Løvrigt overstiger den ovennævnte virkelige Aktiomasse af omtrent 112000 Rbd. den ved Normalreglementet kalkulerede rentebærende Kapital (61000 Rbd.) med 51000 Rbd.**)

Angaaende Legatmassens Status ved Udgangen af 1837 vides intet væsentligt at tilføje til hvad i Aarbogen for 1837 S. 129—30 er anført.

Kommunitetets Obligationssmasse, som ved Udgangen af 1836 havde udgjort (se Aarb. f. 1837 S. 130):

*) Jvfr. Aarb. f. 1837 S. 130.

**) Til nærmere Oplysning herom bemærkes, at Normalreglementet, som blev allernaadigst approberet d. 25de Novbr. 1836, var grundet paa Kalkuler som vare indsendte til Direktionen i Løbet af den foregaaende Sommer. Efter Balancekontoen i Regnskabet for 1836 ejede Universitetet d. 1ste Januar 1837 omtrent 81000 Rbd., og naar hertil lægges den ovenanførte Forsøgelse i 1837 af henimod 37000 Rbd., udkommer den ovennævnte Sum af henimod 118000 Rbd., hvoraf omtrent 15000 Rbd. vare ikke rentebærende.

Sølv 356975 Rbd. 65 Sk., Repr. 32966 Rbd. 77 Sk.

beløb ved Aarets Udgang 1837,
eller den 1ste Januar 1838 — 372000 — 33 — — 26074 — 83 —

altsaa forøget med — 15024 — 64 —

men formindsket med Repr. 6891 — 90 —

eller i det Hele en Forøgelse af noget over 8000 Rbd. Kapitalmassen indeholdt i følgende Effekter:

kongelige Obligationer og andre

offentlige Papirer Sølv 189933 Rbd. 32 Sk.

Panteobligationer — 179825 — 40 — Repr. 24045 Rbd. 2 Sk.

Laan efter Forskrivninger — 2241 — 57 — — 2029 — 81 —

— 372000 — 33 — — 26074 — 83 —

eller ialt i begge Myntsorter 398075 Rbd. 20 Sk. Det maa bemærkes, at i Aaret 1837 ere, i Henhold til den kongelige Resolution af 25de Novbr. 1836, af Bøgerne udsettede, dels de ældre rentefri Forstrækninger til Universitetet, til Beløb 168069 Rbd. 5 Sk., dels tvende rentebærende Gjeldsposter til den botaniske Have og akademisk Fond af ialt 5058 Rbd. 35 Sk.; til Universitetet er indbetalt, foruden de bestemte aarlige dels ældre dels nyere Bidrag, af ialt omtrent 18000 Rbd., endvidere den ovenanførte Sum til at dække Universitetets ældre Underbalance, der blev opgjort til henimod 13000 Rbd. For at kunne præstere disse Udbetalinger maatte i Banken optages et Laan af 5000 Rbd., hvilket ved Aarets Udgang 1837 endnu ikke var tilbagebetalt.

Under de anførte Kapitaler vare indbefattede Overformynderiets Midler, til Beløb 1729 Rbd. 64½ Sk. Sølv og 8168 Rbd. 31½ Sk. Repr.

Kommunitetets Indtægt i 1837 havde været ialt

Sølv 2139 Rbd. 7 Sk., Repr., 84000 Rbd. 13 Sk.

hvortil Beholdningen fra det fore-

gaaende Aar — 589 — 81 — — 5647 — 8 —

— 2728 — 88 — — 89647 — 21 —

Udgiften ialt — 2197 — 9 — — 86626 — 21 —

Beholdning d. 31te Decb. 1837 — 531 79 — — 1851 — 67 —

Blandt Indtægterne bemærkes:

Renter Sølv 908 Rbd. 12 Sk., Repr. 13448 Rbd. 39 Sk.

Indfrielse af Obligationer . . . — = — = — — 11717 — 48 —

Jordebogsindtægt — = — = — — 9444 — 65 —

Tjendeindtægt — 9 — 66 — — 37878 — 57 —

Ligpenge — = — = — — 4923 — 30 —

Blandt Udgifterne:

Udsatte Kapitaler Repr. 22100 Rbd. = Sk.

Ligpenge eller Regensstipendiet — 2011 — 56 —

For Ligbæringskassen — 2149 — 39 —

Kommunitetsstipendiet og Alumner-

nes Kospenge Sølv 346 Rbd. = Sk. — 10101 — 29 —

Lønninger — 240 — 64 — — 6443 — 44 —

Gratifikationer og Understøttelser — 20 — = — — 452 — = —

Brændfels-Udgifter — = — = — — 1448 — 44 —

Reparation af Bygninger . . . — = — = — — 1443 — 80 —

For Syges Kur	Solv	=	Rbd.	=	Sk.,	Repr.,	75 Rbd.	90 Sk.
Skatter af Jordegods og Tiender	—	25	—	82	—	—	7928	— 93 —
— af Bygninger . . .	—	=	—	=	—	—	584	— 90 —
Til Kommunitetsbibliotheket . .	—	63	—	92	—	—	41	— 40 —

samt de anførte Bidrag til Universitetet.

Ved den i Efteraaret forestaaende Omstiftning af Rektoratet havde Professor Larsen i en Skrivelse til Konsistorium gjort opmærksom paa, at det kunde synes tvivlsomt, hvem Rektoratet efter de derom givne Regler retteligen burde tilfalde.

Reskriptet af 18de Juli 1817 § 7 bestemmer nemlig, at alle Konsistoriales skulde have fakultetsvis Udgang til Rektoratet, efter deres Ancjennitet i Konsistorio, og ifølge den kongelige Resolution af 26de Maj 1832*) skal denne Forfkrift fremdeles iagttages, dog med den Indskrænkning, at dersom paa den Tid da Rektoratet i den forefkrævede Orden gaar over fra det ene Fakultet til det andet, den Professor i det vedkommende Fakultet som har Ancjenniteten i Fakultetet, allerede forhen har været Rektor ved Universitetet, og der paa samme Tid er i dette Fakultet en anden Professor som ikke allerede forhen har beklædt Rektoratet, da skal sidstnævnte Professor for den Gang tiltræde Rektoratet fremfor hin i Ancjennitet ældre Professor.

Uf en bogstavelig Fortolkning af denne Bestemmelse vilde følge, at den ældre Professor der allerede havde været Rektor, ubetinget skulde vige for den yngre Professor i samme Fakultet som endnu ikke havde beklædt denne Post, uden Hensyn til hvor lang Tid der var forløbet siden hin havde beklædt Rektoratet; men Professoren skjønnede ikke rettere, end at derved nødvendigen maatte være underforstaaet, at der ikke endnu er forløbet 15 Aar efterat den ældre Professor havde Rektoratet.

Da nemlig de citerede Lovbud aabenbar betragte Rektoratet som et Emolument hvortil Konsistoriales have Udgang efter en ligelig fordelt Omgang, hvorefter det i Regelen vil tilfalde Enhver af dem hvert 15de Aar, synes enhver Professor rectorabilis at have en retlig Adkomst til efter denne Tids Forløb igjen at blive Rektor. Efter den tidligere Indretning kunde endog indtrufne Vakancer i et Fakultet foranledige, at Turen til Rektoratet kom tilbage til en Professor efter 10 eller endog 5 Aars Forløb efter at han forrige Gang havde beklædet det. Men Resolutionen af 1832 tilføjede just at forebygge, at Ingen, til Præjudice for de yngre Professorer, skulde saaledes nyde Godt af indtrufne Vakancer; men det syntes da endnu mere naturligt og billigt, at saadanne Vakancer heller ikke kom ham til Skade ved at udelukke ham fra Rektoratet i længere Tid end 15 Aar; dette havde og bestemt været forudsat ved de Forhandlinger som gik forud for Resolutionen af 1832, og bestyrkedes endmere ved den for et analogt Tilfælde givne kongelige Resolution af 11te Marts 1831**). Endelig vilde en bogstavelig Fortolkning af Resolutionen af 1832 lede til at de ældre Konsistoriales næsten ganske bleve udelukkede fra Rektoratet, fordi de som yngre Mænd engang havde beklædet det, thi at der i 15 Aar ikke skulde indtræffe Vakance i et Fakultet og yngre Mænd indtræde, vilde høre til de sjældnere Tilfælde.

*) Om denne Resolution se Afd. Idd. II. 273—76.

**) Anførte Sted S. 268—70.

Konfistorium erklærede sig, ved at indsende denne Skrivelse, aldeles enig med Professor Larsen, og udbad sig, forsaavidt Direktionen maatte være af anden Mening, eller det iøvrigt maatte anses nødvendigt, at der angaaende Spørgsmaalet ialmindelighed maatte erhverves kongelig Resolution.

Ved Skrivelse af 29de September svarede derefter Direktionen, at da den kongelige Resolution af 26de Maj 1832 fornemmelig har haft til Hensigt, nærmere at bestemme den ved Reskriptet af 18de Juli 1817 foreskrevne Rektorscirkulus for Professores rectorabiles, saaledes nemlig, at ligesom efter bemeldte Reskript Turen til at tiltræde Rektoratet ikke for nogen dertil berettiget Professor kan rykkes længere ud end 15 Aar efterat han sidste Gang har beklædet det, paa den anden Side heller ikke Turen skal tilfalde en Professor efter en kortere Tids Forløb, til Præjudice for en yngre Professor der endnu ikke har været Rektor, saa bør Resolutionen af 1832 forstaaes saaledes, at det ikkun er i sidstnævnte Tilfælde, naar nemlig ikke 15 Aar ere forløbne siden den i Ancjennitet ældre Professors sidste Rektorat, at den yngre Professor som ikke forhen har været Rektor, bør foretrækkes ham. Som Folge heraf vilde, ogsaa efter Direktionens Formening, Konferentsraad Bornemann, der sidste Gang var Universitetets Rektor i Aaret 1823, ved det forestaaende Rektorskifte have Udgang til atter at beklæde denne Post.

Da imidlertid Konferentsraad Bornemann frabad sig Valget, faldt dette paa den næste i Fakultetet, Professor Larsen, hvilket Valg blev stadfæstet af Direktionen under 23de Oktober.

De Forhandlinger som i 1837 og 1838 have været førte angaaende det *Testimonium publicum* som, ifølge Fundatsen af 7de Maj 1788 Kap. IV § 6, enhver ved Universitetet examineret Kandidat skal løse, forinden han kan faae Bestalling paa noget gejstligt eller verdsligt Embede, skulle her ikkun kortelig berøres, da Sagen har faaet sin definitive Afgjørelse ved den kongelige Resolution af 11te Januar 1839 om et nyt Sportelreglement, og saaledes egentlig ikkun for en Del vedkommer Aarbogen for 1838.

Efter Opfordring fra Konfistorium havde Direktionen, ligesom engang tidligere, saaledes i Begyndelsen af 1837, anmodet samtlige Kollegier og Departementer om at drage Omsorg for at ingen Embedsbestallinger bleve udleverede forinden Vedkommende havde forevist sit *Testimonium publ.* Herved mødte imidlertid Vanskeligheder, dels fordi Vedkommende ofte ikke vilde erkjende deres Forpligtelse til at løse *Testimonium publ.*, naar de nemlig vare ansatte i Embeder paa hvilke enten ikke var meddelt Bestalling, eller hvortil ikke udfordredes den Embedsexamen som de havde underkæstet sig, dels fordi det ikke altid var let at paasee at Forpligtelsen virkelig blev efterkommet, hvortil naturligvis den i de nysnævnte tvende Henseender herskende Uvished ikke lidet havde bidraget. Direktionen fandt sig derfor foranlediget til, under 3die Juni 1837, at indhente Konfistoriets Betænkning, saavel med Hensyn til Udstrækningen af den Forpligtelse at løse *Testimonium publ.*, som til det Spørgsmaal, om det ikke, til at forebygge de omtalte Vanskeligheder, maatte være hensigtsmæssigt at indføre den Forandring, at Betalingen for *Testimonium publ.* blev affordret enhver Kandidat paa den Tid han underkæstede sig Examen, i Forbindelse med Examensgebyret. I sin Svarskrivelse af 17de Marts 1838 henholdt Konfistorium sig, hvad Forpligtelsens Omsfang angaaer, til den af Pluraliteten af det juridiske Fakultet, hvis Betænkning var bleven indhentet, antagne Mening, at Forpligtelsen at løse *Testimonium publ.* paaligger Enhver der, efter

at have taget en Embedsexamen ved Universitetet, ansættes i hvilket som helst kongeligt Embede, hvad enten han derpaa faaer Bestalling eller ikke, og hvad enten der til Embedet udfordres Embedsexamen eller ej; i Henseende til selve Erløggelsen af Gebyret, var Konsistorium enigt i Direktionens Forslag. Efterat Direktionen derpaa endvidere havde indhentet det danske Kancellis Mening i Henseende til Omfanget af den omhandlede Forpligtelse, og da dette Kollegium ligeledes havde tiltraadt den af det juridiske Fakultet yttrede, og af Konsistorium og Direktionen bifaldte Ansættelse, tilskrev Denne under 16de Oktober 1838 paa ny samtlige Kollegier om at drage Omsorg for at Vedkommende ved enhver kongelig Ansættelse tilholdes at forevise det indløste Testimonium publicum.

Ved den kongelige Resolution af 11te Januar 1839 er ogsaa den af det juridiske Fakultet, Konsistorium og tvende Kollegier antagne Fortolkning af Fundatsen af 7de Maj 1788 Kap. IV § 6 bleven bekræftet ved en udtrykkelig Lovbestemmelse.

I Embedspersonalet have i 1838 adskillige Forandringer fundet Sted.

Den 13de Marts afgik ved Døden Professor extraordinarius i Moralphilosophien Poul Martin Møller, 44 Aar gammel, en almindelig agtet Videnskabsmand, hvis Tab blev i dobbelt Henseende beklaget, da han ogsaa som Digter havde erhvervet et hødt Navn. Efter at have som Skibspræst gjort en Rejse til Kina, blev han i November 1822 udnævnt til Adjunkt ved Metropolitanaskolen, fra hvilken Post han i Efteraaret 1826 søgte og erholdt Entledigelse for at kunne modtage en Ansættelse som Professor i Philosophien ved Frederiks-Universitetet i Kristiania, og fra denne Stilling blev han i 1830 kaldet til Danmark, idet han under 12te Oktober udnævntes til Professor extraordinarius ved Universitetet.

Den Afdødes Post henhørte vel til de ved Normalreglementet bestemte Professorater (2 i Philosophien), men er dog for det Første ikke bleven besat, da der ikke fandtes nogen hverken ældre eller yngre Videnskabsdyrker der kunde anses som dertil aldeles kvalificeret; hvorimod Vakancen har givet Anledning til Ansættelse af en ny Docent i Theologien, til hvem tillige nogle af den Afdødes Forretninger midlertidigen ere blevene overdragne. Paa denne Maade havde tidligere den Del af Moralphilosophien der blev foredraget som Forberedelse til den philologisk-philosophiske Examen, i en lang Række af Aar været besørget af daværende Professor i Theologien, den senere som Biskop afdøde P. C. Müller, i hvilket Tidrum kun var ansat en Professor i Philosophien. Det fandtes imidlertid ikke tilraadeligt at overdrage et saadant Vikariat til nogen af de nuværende theologiske Professorer, hvis indskrænkede Antal af 4 endog gjorde det yderst vanskeligt for dem at overkomme de vigtigste Forelæsninger i Fakultetet, efter de theologiske Discipliners nuværende Antal og Omfang. Fakultetet havde derfor i den senere Tid gjentagne Gange gjort opmærksom paa det Uheldige ja næsten Nødvendige i at der ansattes en 5te Docent i Theologien, idet Fakultetet havde bemærket, at de nuværende Professorer, for endog blot at kunne tilendebringe den Kreds af Forelæsninger der nu foredrages for de Studerende — hvilken var temmelig indskrænket og meget kunde ønskes udvidet — maatte saaledes anvende al deres Tid, at der næsten ikke levedes dem nogen Lejlighed til saadanne literære Arbejder hvoraf der kunde ventes Frugt for Videnskaberne, og at en saadan Tingenes Tilstand ikke kunde andet end virke meget skadeligt tilbage paa de Studerendes Uddannelse. Disse Forestillinger fandt Fakultetet sig

foranlediget til at gjentage ved i Efteraaret 1837 at indsende en Ansøgning fra Lic. Theol. Martensen, om Ansættelse i det theologiske Fakultet, hvilken ogsaa af den Grund var anbefalet, for at Universitetet kunde vinde for sin Tjeneste en Videnskabsdyrker af saa fortrinlig Kvalifikation. Men der mødte paa den Tid den uoverstigelige Vanskelighed, at der ikke havde Resurser til at lønne en saadan extraordinær Docent, da ikke alene den fulde ved det nylig approberede Normalreglement bestemte Sum til de egentlige Gager, 40600 Rbd., men ogsaa den til Universitetets Nytte og videnskabelige Formaalets Fremme normerede extraordinære Sum af 5600 Rbd. — hvilken Sum ellers netop er bestemt til isærdeleshed at udrede Gagen for extraordinære Docenter som det under særdeles Omstændigheder bliver nødvendigt at ansætte — var aldeles optaget til at udrede den daværende Gageringssum, der saalænge endel tidligere ikke med Normalreglementet stemmende Gager vedbleve, betydeligt oversteg det ved Normalreglementet bestemte. Denne Vanskelighed bortfaldt imidlertid ved Profesfor Møllers Død, hvorved en Sum af 1200 Rbd. blev disponibel, og da det moralphilosophiske Lærefag, som oven anført, hverken for Djeblikket eller sandsynligvis i flere Aar, vilde kunde besættes med nogen dertil særdeles kvalificeret Videnskabsmand, og Lic. Martensen, skjønt han ikke attraaede eller havde forberedt sig for en Lærepost i Philosophien, intet havde imod midlertidig at overtage Besørgelsen af de nødvendige af de moralphilosophiske Forelæsninger, indgik Direktionen med allerunderdanigst Foresøgelse om at Lic. Theol. Hans Lassen Martensen maatte beskikkes til extraordinær Docent i Theologien under Benævnelse af Lektor, og med den Forpligtelse, indtil videre tillige at besørge de til den philologisk-philosophiske Examen henhørende Forelæsninger over Moralphilosophien — i hvilket Videnskabsfag saaledes for det Første ikke skulde ansættes nogen Docent — samt heri ved Examen at examinere, saaledes at der tillagdes ham en Gage af 600 Rbd., og derhos, saalænge han besørger ovennævnte Forelæsninger, tillige en Godtgørelse af 200 Rbd.; hvilken Direktionens allerunderdanigste Indstilling under 21de April blev allernaadigst bifaldet.

Universitetets Bogholder Sekretær L. Svendsen er paa hans derved indgivne Ansøgning, foranlediget ved at han blev konstitueret til Kontorchef i det kongelige Renteskammer, under 7de Juli i Naade entlediget fra Embedet, og i hans Sted har Direktionen derefter, under 26de s. M., konstitueret Assistent i det kongelige Generaltoldskammer- og Kommercekollegium Erik Johan Carlsen til Bogholder.

Til Notarius ved det juridiske Fakultet har dette, istedetfor Landsoverretsassessor E. Ugreen-Ussing, som har frattraadt denne Post, under 20de Jan. 1838 antaget Kancellist i det danske Rancelli, senere Rancellisekretær, Hans Adam Stokmann Saith.

Ogsaa ved den polytekniske Læreanstalt have nogle Ansættelser fundet Sted, saavel som Forandring i Lærefagenes Fordeling.

Ifølge det provisoriske Reglement for Anstalten af 9de Juni 1829 § 4 skulde Anstaltens faste Lærere i de videnskabelige Hoved-Lærefag være 5, nemlig 1 i Physik, 1 i Mathematik, 2 i Kemi, og 1 i Maskinlære, hvilke Lærere derhos ifølge den paafølgende 6te § skulde udgjøre Læreanstaltens Bestyrelse. Endvidere er ved Reglementet anordnet, at der aarlig skulde holdes teknologiske Forelæsninger, dog indtil videre ikke af nogen fast Lærer, ligesom ved allerhøjeste Resolution af 12de Oktober 1830 blev bestemt, at der skulde antages en Lærer i Tegningsgeometrien. Efterat Læreren i Mathematik Prof. Schmidten i 1831 var afgaaet ved Døden, og Læreren i Maskinlære Prof. Urfin i 1832 var entlediget, havde imidlertid i disse to Lærefag ingen faste Lærere

været ansatte, men begge været besørge ved midlertidige Lærere, Mathematiken nemlig af Prof. Ramus, og Maskinlæren først af Prof. Dyrstel, som tillige overtog de Dele af Teknologien for hvilke vare reglementerede egne Forelæsninger, men fra Foraaret 1836 bleve begge de af Sidstnævnte besørge Lærefag foreløbigen for et Kursus overdragne til de polytekniske Kandidater Vilkens og Hummel, som delte baade Forretningerne, saaledes at Førstnævnte overtog Teknologien, Sidstnævnte Maskinlæren, og det Prof. Dyrstel tilstaaede Honorar af 800 Rbd., hvoraf Enhver af dem tillagdes Halvdelen. Som Folge af at de tvende Hovedfag Mathematik og Maskinlære besørge af midlertidige Lærere, havde Anstaltens Bestyrelse, saalænge dette var Tilfældet, ikkun bestaaet af Læreren i Physik og de tvende Lærere i Kemien, Etatsraad Dsted og Professorerne Zeise og Forchhammer.

Da Tiden i hvilken Kandidaterne Vilkens og Hummel saavel som Kapt. Kellner, der hidtil midlertidig havde foredraget Tegningsgeometrien, vare antagne, med det snart fuldendte Kursus nærmede sig sin Ende, androg Læreanstaltens Bestyrelse hos Direktionen paa at samtlige anførte midlertidige Lærere maatte udbirkes fast Ansættelse, saaledes at de tvende af dem, hvem dette ifølge Reglementet tilkom, tillige indtraadte i Anstaltens Bestyrelse, med Vedbehold som Gage af hvad de hidtil havde oppebaaret. Efterat Direktionen desangaaende havde neblagt allerunderdanigst Foreskilling, bleve ved kongelig Resolution af 30te Januar 1838, Kapitajn L. S. Kellner udnævnt til Lærer i Tegningsgeometrien med 200 Rbd. Gage, Professor Mag. Art. C. Ramus i Mathematik med 600 Rbd. Gage, saaledes at han tillige indtræder som 4de Medlem af Bestyrelsen, Polyteknisk Kandidat i anvendt Naturvidenskab J. S. C. E. Vilkens i Teknologi under Benævnelse af Lektor, med 400 Rbd. Gage, og polyteknisk Kandidat C. G. Zummel i Maskinlære, med samme Gage og under samme Benævnelse, saaledes at han tillige indtræder som 5te Medlem af Bestyrelsen.

Senere er foregaaet en Forandring i Henseende til et af Lærefagene og en af Lærernes Stilling ved Anstalten.

Ved dennes Oprettelse var Ordningen af Tegneundervisningen forbundet med meget store Vanskeligheder, da den Retning som især var vigtig for Anstalten, hidtil ikke var bleven fulgt hos os. Professor Hetsch paatog sig vel denne Undervisningsgren, endstjønt det ikke var hans Fag, og havde med megen Iver taget sig deraf; men Omstændighederne havde ikke været hans Bestræbelser gunstige, idet ingen af de forrige Lærere i Maskinlæren, der skulde have arbejdet i Forening med ham, forstode nok af Tegnekunsten til at et heldigt Resultat havde kunnet tilvejebringes; derimod havde den nuværende Lærer i Maskinlæren, Lektor Hummel, arbejdet med ham med megen Iver og meget Held; men det havde derved ogsaa vist sig, at denne havde maattet gjøre næsten alt. Bestyrelsen troede under disse Omstændigheder, at et nyt Arrangement vilde være hensigtsmæssigt og nødvendigt, saaledes nemlig, at Tegneundervisningen blev overdraget Lektor Hummel, og Professor Hetsch indtraadte i en ganske anden Stilling end hidtil. Da nemlig ved det med den polytekniske Anstalt forbundne Institut for Metalarbejdere den kunstneriske Retning er en væsentlig Betingelse, og da intet Medlem af Anstaltens Bestyrelse turde ansee sig som kompetent Dommer i Gjenstande der henhøre under de skønne Kunster, androg Bestyrelsen paa at Professor Hetsch maatte ratræde Tegneundervisningen, og istedet derfor overdrages Ledelsen af Institutet for Metalarbejdere, samt derhos indtræde som Medlem af Bestyrelsen med Stemme i alle Anliggender der vedkomme enten bemeldte Institut, eller andre ved Læreanstalten forekommende kunstneriske Forholde, i hvilken Stilling der skulde tillægges ham en Gage af

200 Rbd., hvorved han i Virkeligheden intet vilde tabe, da han af de ham for Tegneundervisningen tillagte 500 Rbd. havde maattet afstaae den større Del til Underlærere; af de anførte 200 Rbd. skulde de 100 Rbd. tages af de hidtil for Tegneundervisningen bestemte 500 Rbd., det andet 100 Rbd. udredes af Institutet for Metalarbejdere, som hertil meget vel havde Evne, saameget mere som det antoges, at Institutet muligens kunde bespare 50 Rbd. ved et andet Arrangement ved Undervisningen i Tegning. Lektor Hummel skulde da overdrages Tegneundervisningen mod en Gage af 400 Rbd., hvoraf han selv maatte have at bekoste de fornødne Underlærere.

I Overensstemmelse med Bestyrelsens Forslag androg Direktionen allerunderdanigst paa en saadan Ordning af Forholdene, og det behagede Hs. Majestæt Kongen under 4de August 1838 allernaadigst at bifalde Forslaget.

Den polytekniske Lærestalts Bestyrelse bestaaer saaledes nu af Etatsraad Drsted som Direktør, Professorene Zeise, Forchhammer, Ramus og Lektor Hummel, samt i visse Anliggender Professor Hetsch.!

En ekstraordinær Foranstaltning blev i Sommerhalvaaret nødvendig for at faae de botaniske Docentforetninger besørge, da Professor Schouw var fraværende ved den jydskke Provindsialstænderforsamling, og Etatsraad Hornemanns Helbredsstilstand var saa vaklende at det ikke med Sikkerhed kunde forventes, at han vilde blive istand til at holde den ene Forelæsning han havde anmeldt, hvormed dog ikke alt det var præsteret som burde skee til Botanikens Studium. Det maatte derfor ansees nødvendigt, at det overdroges til nogen Anden at holde Forelæsning over den almindelige Botanik samt at foretage Erkursioner, hvilket, foruden nysnævnte af Etatsraad Hornemann anmeldte Forelæsning, over de medicinske Planter, maatte ansees for det nødvendigste.

Ved Universitetet vare tre unge Studerende som isærdeleshed havde lagt sig efter Botanikens Studium, og dels ved foretagne Rejser, dels ved Skrifter og andre Arbejder, dels ved Foredrag havde haft Lejlighed til at indsamle gode Kundskaber og gjøre sig fordelagtigt bekendte. Den Ene havde efter Foranstaltning af det kongelige Rentekammer holdt en Forelæsning over Forstbotaniken for Forstelever, de to Andre havde holdt forskjellige Foredrag i den naturhistoriske Forening. Det antoges, at disse tre unge Botanikere omtrent stode paa samme Trin af Kundskab og Duelighed, og det ansaaes ønskeligt, at den Ene ikke mindre end den Anden erholdt Lejlighed til at aflægge offentlig Prøve paa Talent og Dygtighed. Med Hensyn hertil, og da den Ene af dem ved i forrige Aar, som anført, at holde et Foredrag over Forstbotaniken allerede havde haft Lejlighed og rimeligvis oftere vilde faae Lejlighed dertil, ansaaes det ønskeligt, at de botaniske Docentforetninger der i Sommeren maatte blive at besørge, overdroges til de to Andre og fordeltes saaledes, at den Ene fik det Hverv at holde en Forelæsning over almindelig Botanik, den Anden at forestaae Erkursionerne, samt, hvis det skulde blive fornødent, at holde et Foredrag over de medicinske Planter. Med Hensyn til Honoraret, forventes, især i Betragtning af at de unge Mænd erholdt en velkommen Lejlighed til at aflægge en offentlig Prøve, at 100 Rbd. kunde være et tilstrækkeligt og passende Honorar for Forelæsningen over den almindelige Botanik, og at det for den anden Docent kunde bestemmes til 50 Rbd. hvis han blot kom til at besørge Erkursionerne, men 100 Rbd. hvis han tillige holdt den omtalte Forelæsning.

Efterat Direktionen havde allerunderdanigst foredraget Hans Majestæt denne Sag, behagede det Allerhøjstfamme, under 21de April allernaadigst at bifalde, at det

overdroges til Randb. Philosophiæ *F. M. Liebmann* og *S. T. U. Drejer*, i det forestaaende Sommersemester at udføre nogle af de nødvendige botaniske Docentforretninger ved Universitetet, saaledes at Førstnævnte holdt en Forelæsning over almindelig Botanik, og Sidstnævnte forestod Ekursionerne, samt, hvis det skulde blive fornødent, holdt et Foredrag over de medicinske Planter; og at der maatte udbetales Kandidat Liebmann et Honorar af 100 Rbd., og Kandidat Drejer et Honorar af 50 Rbd. hvis han blot foretog Ekursionerne, men af 100 Rbd. hvis han tillige holdt det anførte Foredrag, hvorhos det blev allernaadigst tilladt, at disse Honorarer, i Betragtning af Omstændighederne, maatte udredes af hvad der af ovennævnte videnskabelige Extraordinarium var bespart for Aaret 1837.

Saaledes som oven under Forelæsningerne er angivet, have begge de konstituerede Docenter udført de dem overdragne Forretninger, idet Kandidat Drejer, foruden Ekursionerne, ogsaa har holdt Forelæsningen over Lægeplanter, som Etatsraad Hornemanns Helbredstilstand ikke tillod ham selv at holde.

At flere af Professorerne dels formedelst Sygdom, dels formedelst Fraværelse, ikke have kunnet holde Forelæsninger, er allerede angivet ovenfor, i Udsnittet om Forelæsninger.

Af Universitetets Samlinger har Bibliotheket i 1838 modtaget adskillige, dels offentlige, dels private Gaver. Saaledes blev 1. af det kongelige svensk-norske Gesantskab som en Gave fra Kongen af Sverrig fremsendt tvende Exemplarer af „Svensk Diplomatarium“ (2 Dele 4.) af den afdøde Rigsarkivar Lilliegren, af hvilke den ene tilstilledes Direktionen til Indlemmelse i Universitetsbibliotheket. 2. En Samling af forskjellige franske Bøger, tilbids udgivne ved offentlig Foranstaltning, under Dplysnings-, Marine-, Justits- og de offentlige Arbejders Ministerier blev i Sommerens Løb tilstillet Bibliotheket. Denne Gave var foranlediget af Chefen for den franske videnskabelige Expedition til de arktiske Lande, Hr. P. Gaimard, Ridder af Dannebrog. Hr. Gaimard har senere, under sit Ophold her i Staden, foreslaaet Direktionen en fortsat Udveksling af akademiske og andre literære Frembringelser der udkomme i Frankrig paa offentlig Bekostning, med lignende Publikationer hos os, til hvilket Forslags Iværksættelse det Fornødne er indledet. 3. Vor Landsmand i Ostindien Dr. Med. *T. E. Cantor* har hjemsendt adskillige Volumina af den engelsk-ostindiske Literatur, samt trede Sanskrit Bøger: *Naishadha Charita P. 1*, *Susruta Vol. 1 og 2*, og *Raja Tarangini*. 4. Af herværende Private ere (ifølge „hist. Fremst.“ S. 68) skænkede: adskillige Bøger i nyere indiske Sprog, af Cand. philos. *Vestergaard*, fem Haandskrifter i det tamuliske Sprog paa Palmeblade, af Regjeringsfuldmægtig *Rehling*, samt et singalesisk Haandskrift af Hofjægermester *Teilmann*.

En anden Universitetet tilhørende Bogsamling, Kommunitets-Bibliotheket, er i 1838 dels henflyttet fra sit forrige Lokale, i Kommunitetsbygningen, til den saakaldede Regenskirke, dels undergaaet en betydelig Forbedring ved en Revision hvorved over Halvdelen af sammes Indhold, som ikke passende med Bibliothekets Bestemmelse: at lette de akademiske Studiers Fremgang, blev udfødt for at bortsalges ved Auktion, og for at det derved Indkomne kunde anvendes til hensigtsmæssigere Anskaffelser. Af 7600 Bind, som hidtil fandtes i denne Samling, bleve saaledes kun 3730 tilbage. Hvad de bortsolgte Bøger have indbragt, er endnu ikke bekjendt.

Den botaniske Haves Bibliothek har dels modtaget den nedenfor anførte Berigelse, dels erholdt en ny Indtægtskilde af det Bülowske Legat, hv. s. oven S. 130 f.

Til Observatoriet blev i Foraaret 1838 af det kongelige Videnskabernes Selskab i London, efter herfra fæet Anmodning, skjænket den fuldstændige Samling af de siden 1810 i Greenwich anstillede astronomiske Observationer. Da Transporten af disse Observationer, der udgjorde en Samling af flere Bind in folio, naar den fæete med Posten, vilde forarsage Observatoriet en ikke aldeles ubetydelig Udgift, men det dog med Hensyn til de astronomiske Arbejder som her skulde foretages var vigtigt at erholde dem paa den hurtigste Maade, blev, paa Direktionens ved Andragende fra Professor Duffen foranledigede Anmodning, af Generalpostdirektionen tilstaaet Observatoriet en Moderation af Halvdelen af Portoen for bemeldte Observationers Forsendelse fra Hamborg her til Staden.

Den botaniske Have har atter i 1838 modtaget en rig kongelig Gave, idet Hans Majestæt, i Anledning af et Andragende fra Etatsraad Hornemann, og efterat Direktionen derover havde afgivet allerunderdanigst Betænkning, ved allerhøjeste Resolution af 23de Jan. bevilgede, at foruden de 200 Rbd. som i Slutningen af 1836 bleve Haven skjænkede til Indkjøb af en Del af det Schousbofske Herbarium *), endvidere maatte anvendes 300 Rbd. af den Haven tidligere tiltænkte større Sum til Indkjøb af tvende af afdøde Pastor Lynghy efterladte Algesamlinger, der skulde bortsalges ved Auktion, saaledes at hvad der af Summen muligen ikke dertil behøvedes, maatte anvendes til Forøgelse af Havens Bibliothek. Af bemeldte Samlinger var den ene, som indeholdt, i omtrent 300 Arter, Originalexemplarerne til Lynghy's bekjendte klassiske Værk: *Hydrophytologia danica*, isærdeleshed af Vigtighed for Haven, den var af Etatsraad Hornemann anslaaet til Værdi af 150 til 200 Rbd.; den anden, som var en almindelig Algesamling, indeholdende 800—900 Arter, var vurderet til 100—150 Rbd. Ved Auktionen bleve begge Samlingerne tilligemed nogle Bøger i den Afdødes Bibliothek indkjøbte for 120 Rbd.; Resten af den skjænkede Sum anvendtes til andet Indkjøb for Bibliotheket, navnlig til Fortsættelser af vigtige og kostbare Værker, som ellers vanskeligen havde kunnet tilvejebringes.

At et nyt Værthus for Havens kjælnere Planter er bleven opført, er allerede ovenfor omtalt. Dette Hus, som har en Længde af 39½ Alen, en Brede af 7½ og en Højde af 4 Alen, i 3 Afdelinger, er i 1839 bleven aldeles færdigt og taget i Brug. Det er indrettet med alle de Forbedringer, især engelske, som i den senere Tid ere indførte ved flige Værthuse.

Fra Botanikeren Ecklon fra Apentade, der i flere Aar, tildels paa kongelig Bekostning, har berejst det gode Haabs Fjorbjerg og den største Del af Kap-Kolonien, modtog Haven en meget betydelig Samling af Kapske Planter i tørret, foruden adskillige sjældne i levende Tilstand. En Forøgelse af omtrent 600 tørrede Planter fra Brasilien erholdt den i Slutningen af 1838 fra vor Landsmand Naturforskeren V. Lund, som i flere Aar har anstillet heldige Undersøgelser i det planterige Brasilien. En ny Ritbe til Echvervelse af indiske Planter har nylig aabnet sig, idet Dr. Voigt i Frederiksnagor har indsendt en Samling af 120 Frøsorter af Værter fra forskellige Egne i Indien, hvoras en Del allerede have spiret. Den i den nyere Tid brugte Fremgangsmaade ved Forsendelsen af levende Planter til og fra de tropiske Klimater, nemlig at indslutte dem i tillukkede Kasser, er med Held prøvet i den botaniske Have ved at sende paa denne

*) Sv. f. Aarb. f. 1837 S. 140.

Maade indsluttede Planter til og fra Grønland. Fra Havens sædvanlige Korrespondenter har man været rigelig forsynet med Frøsorter, hvorved erholdtes ikke mindre end 83 ikke forhen kultiverede Plantearter.

Fra de botaniske Haver i Amsterdam og Hamborg modtog Haven en betydelig Forøgelse til de varme Værthuse, og fra Grønland adskillige hidtil savnede arktiske Planter.

Ved alle disse Tillæg bleve saavel Plantefamlingerne i fri Land, som de i Værthuserne, Bogsamlingen og Herbarierne saa meget forøgede, at man snart vil kunne trænge til Lokale's Udvidelse. Dgfaa tiltager Antallet af de Studerende som alene opoffre sig til Plantelæren, og man sporer overalt, at Sands for Undersøgelser i Planteriget, selv i de vanskeligere Dele, udbreder sig mere og mere *).

Ungaaende det grevelige Moltke'ske Universitetet tilhørende Musæum er allerede i Aarbogen for 1837 berettet, at et fortrinligt Lokale for samme er indrettet i Kommunitetsbygningen, som for en stor Del just i dette Djemed erholdt en fuldstændig Omdannelse. Det var isærdeleshed det zoologiske Musæum som dette kom tilgode, da dette hidtil kun havde haft et interimistisk, meget indskrænket og utilstrækkeligt Lokale, og derfor i den senere Tid ingen synderlig Forøgelse havde modtaget. Efterat Bygningsforandringen i 1838 var bleven fuldført, er vel den zoologiske Afdeling henflyttet til det ny Lokale, men den egentlige Indretning af dette Musæum var ved Aarets Udgang endnu ikke foretaget, dels af Mangel paa de fornødne Pengemidler, dels fordi de Grundsaetninger hvorefter Musæet skulde anlægges, Delingen af de aarlige Indtægter mellem denne og den mineralogiske Afdeling af Musæet, med flere Spørgsmaale, bleve gjorte til Gjenstand for Forhandlinger i Konsistorium, uden at de formedelst den nærførestaaende Afgjørelse af det Moltke'ske Mellemværende, der naturligvis staaer i nøjeste Forbindelse med hine Spørgsmaale, endnu have kunnet finde endelig Afgjørelse.

Til den fornødne Indretning af det zoologiske Musæum havde Professor Reinhardt anslaaet en Sum af 3000 Rbd., hvoraf dog ikkun 1000 Rbd. vilde behøves til de allernødvendigste og mest paatrængende Indretninger. Efter Forslag fra Konsistorium, og efterat Direktionen havde brevvevlet med Grev Moltke, blev derfor ved allerhøjeste Resolution af 27de Novb. 1838 af de Moltke'ske Legaters opsparede Formue — efter Fradrag af de til Bygningen anvendte 6000 Rbd., 27000 — optaget det ovennævnte mindre Beløb til saadan Anvendelse.

Uagtet de omtalte uheldige Omstændigheder, har det zoologiske Musæum i 1838 gjort en særdeles betydelig Erhvervelse, som skyldes vor ovennævnte Landsmands Dr. Cantors Opmærksomhed. Denne, der som Læge ved det engelsk-ostindiske Kompagni's Marine=Dyning havde været istand til, under den sidste trigonometriske Dyning af det Gangetiske Delta („the Soonerbuns“) at gjøre forskjellige Samlinger tjenende til at oplyse Naturhistorien af denne ubefolkede Strækning af Bengalen, havde først af disse Samlinger afsendt hertil (foruden de ovenansførte for Bibliotheket) en Række af naturhistoriske Gjenstande, bestaaende af Fugle, Reptilier, Fiske og Konkylter, samt tilføjet af sine tidligere zoologiske Samlinger en Række af osteologiske Præparater, og en lignende af Trans-Himalaya=Forsteninger. Samtlige disse Gjenstande, der ankom hertil i Foraaret 1838, overdrog han Direktionen at disponere over til Fordel for Universitetets Samlinger, eller saadanne offentlige Musæer hvor de kunde være fortrinligen

*) Efter Etatsraad Hornemanns Bemærkning, som velvilligen har meddelt Udg. ovenstaaende Notitser.

nyttige for de Studerende, yttrende det Dasse, at Fordelingen maatte overlades Professor Reinhardt. Flere af disse Gjenstande ankom imidlertid i ubrugelig Stand. I Sommerens Løb ankom en ny endnu vigtigere og kostbarere Gave fra Dr. Cantor, nemlig et fuldstændigt Skelet af et ungt ualmindelig stort Specimen af *Elephas indicus*, over 9 engelske Fod højt. Det ankom vel ikke i aldeles uskadt Stand, men kunde uden Vanskelighed restaureres. Neppes vilde Samlingen nogensinde paa engang have kunnet gjøre saa store Pengeudlæg som ere forbundne med Kjøbet af et saadant Skelet; alene til Omkostningerne ved Transporten og Opstillingen er medgaaet et Beløb af 225 Rdd.

Direktionen har bevidnet Giveren sin Tak for den fortsatte Opmærksomhed og Velvillie han ved disse Gaver har vist mod Universitetet.

Den mineralogiske Afdeling af Musæet har — forstorstedelen som Følge af Professors Forchhammers Rejse i Sommeren 1837 — i Aarene 1837 og 38 faaet en Forsøgelse af ialt over 3000 Stykker, mest henhørende til den geognostiske Samling. De fornemste Forsøgelser af denne Del af Samlingen ere: en Samling af Stenarter og Forsteninger fra Kulformationen i Yorkshire, en dito af Stenarter og Forsteninger fra Magnesia-Kalkstenen eller Fløts-Dolomiten i Northumberland, en dito af Forsteninger af den ældste Kulformations Planter fra Omegnen af Newcastle, en dito af Overgangsforsteninger fra Wales og Shropshire, en dito af Kridtforsteninger, Forsteninger fra London-Clay, en dito af Forsteninger fra Basinet ved Paris, en dito af vulkanske Bjergarter fra de slukte Vulkaner i Auvergne, to dito af subappenniniske Forsteninger, den ene foræret af Michelotti i Turin, mod at erholde Forsteninger herfra, af hvilken sidste Samling en meget betydelig Forsættelse ankom med Freygatten Rota fra Livorno; endelig de karakteristiske Forsteninger af Muslingkalken, Jurakalken o. s. v., en Samling af Planteforsteninger af Dolitformationen i Yorkshire (først ankommen i 1838), samt de af Dr. Cantor skænkede Sager. Den oryktognostiske Samling har erholdt en Mængde Ueter som hidtil aldeles savnedes, og navnlig i 1838 en Samling af nordamerikanske Mineralier fra Professor Silliman i New-Haven i Nyyork. Samlingen af indenlandske Mineralier er forøget med nogle ny Forsteninger fra Færø og Sylt, fra Mo-Lers-Formationen, hvorfra en meget interessant Suite er skænket, lignende Suiten ere erhvervede fra de forsteningførende Lag ved Fredericia og fra Island. Flere Private have sendt Musæet Insekter i Rav og mærkelige Stykker af samme Substans. Mange af de anførte Erhvervelser ere af særdeles Vigtighed, mange af dem savnedes forhen aldeles. Ikkun den mindste Del blev erhvervet ved Kjøb, største Deelen ved Indsamlinger paa Stedet, ved Foræring eller Bytte. Professor Forchhammer har yttret, at Musæet allerede nu kan tilbyde dem der ville beskæftige sig med at sammenligne vore indenlandske Formationer med andre fra Udlandet, meget brugbare og rige Materialier, og han troer at man, ved Hjælp af de Forbindelser han paa sin Rejse har knyttet, vil være istand til om saa Nar at bringe Universitetets Mineraliekabinet, som engang har været en af de berømte Samlinger i Europa, til at svare til de Fordringer som Videnskaben for nærværende Tid er berettiget til at gjøre.